PERSPECTIVE ÎNTUNECATE

—Adrian B. COSMA—

Scoşi din istorie, în pierdere de orice perspective, plecând din actualitate, Românii sunt ţinuţi la un fel de ''şapşapte'' mai recent, şi anume ''anti-revizionismul'', din vremea lui Titulescu-Guriţă-de-Aur şi Stelian Popescu, ''om trăi ş'om vedea''. Românii n'au azi nici o ''guriţă de aur'', ba au una împleticită, dar sunt ţinuţi cu frica de-a nu ne lua Ardealul Ungurii. Niciodată Ungurii nu vor lua vreun Ardeal, dar Ardealul e pus în primejdie de actuala ''gură 'mpleticită''. Primejdia e alta şi anume aceea de a se împlini vorba rău inspirată a lui Iuliu Maniu, după Intregire: ''Transilvania a Transilvănenilor''.

Nimeni nu se gândeşte să dea Ungariei Transilvania, dar la posibilitatea că ar putea fi dată sie însăşi nu se gândeşte nimeni în biata noastră ţară în care-a fost amorţită orice gândire normală.

Ce se întâmplă azi în Ungaria nu e deloc o glumă. Pentrucă: toate ''îndrăznelile'' comuniştilor unguri sunt nu numai aplaudate de Occident dar şi susţinute de Soviete. Ultima dintre aceste îndrăzneli a fost afirmaţia ministrului de externe maghiar (Gyula Horn), că Ungaria poate ieşi când vrea din Pactul dela Varşovia. Iar dacă nu, în orice caz acest pact trebue modernizat, în sensul adoptării unui sistem de rotaţie la comanda armatelor aliate, pentrucă ''orice apartenenţă la vreo alianţă nu are nimic de-a face cu politica internă''. Ergo: Ungaria poate deveni neutră şi socialist-progresistă în acelaşi timp. Cum ar avea Ungaria aceste ''curajuri'' dacă Sovietele nu ar fi de conivenţă? Ceea ce este de altfel evident. Ideea unei modernizări prin rotaţia comenzii a fost violent combătută de R.S.R., Cehoslovacia şi Germania de Est. Deci s'a dat sfoară Ungariei, dar în acelaşi timp cele trei ţări staliniste să tragă de partea cealaltă.

Am fi neserioşi dacă am crede că Ungurii umblă cu jonglerii de clovni internaţionali sau de copii teribili. Li s'a dat acest rol al ''curajului'' din anumite motive, asupra cărora trebue să ne întrebăm. Pe de-o parte Ungaria vrea marea cu sarea, iar pe de altă parte Ceauşescu este pus să acuze Ungaria public de ''fracţiune'' revizionistă şi anti-socialistă, dar Ungaria o ţine morţiş cu ale ei. Deci i se dă lui Ceauşescu rolul de papagal ''partinic''. Ungaria este lăsată să-l reabiliteze pe Imre Nagy, refugiat în România şi predat Ungariei de Gheorghiu Dej. De asemenea este lăsată să denunţe în pace anacronicul ''centralism democratic'' şi să ceară schimbarea de nume a partidului care va deveni ''Partidul Social-Democrat al Ungariei''.

După ce constatăm aceste lucruri, dacă trecem la o socoteală lucidă, pe noi Românii ar trebui să ne treacă sudorile reci. Pentrucă asemenea ieşire a Ungariei din contextul sateliţilor cu entuziasmul unora şi aprobarea altora, adică ale foştilor aliaţi U.S.A şi U.R.S.S., trebue să însemne ceva.

Credem, şi chiar se vede clar, că foştii fraţi de arme sunt sătui de atâta armată care înghite enorm şi în special U.R.S.S. nu mai poate continua cursa înarmărilor.

Aşa că se coace la ei viermele păcii putrede pe socoteala altora. Coconul culturii politice în care este viermele ce urmează să devină fluture s'a format în epoca rooseveltiană, şi a durat până la Reagan, care a dat semnele unei voinţe de pace definitivă.

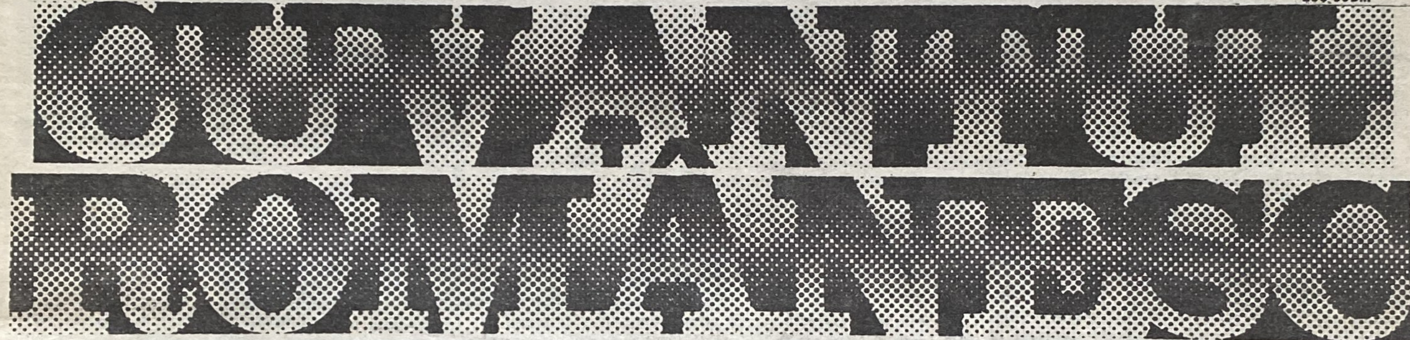
Aşa că se arată: Occidentul revendică ce a fost al lui, dela Romani începând şi apoi din Evul Mediu până la al doilea război mondial. Ungaria, ţară catolică, este considerată ''Occident'', şi Transilvania de asemenea este o regiune plurinaţională oarecum autonomă în trecut, până în secolul XIX când a fost un moment ungurească. Dar vrem, nu vrem, civilizaţia transilvăneană, inclusiv de partea românească, este de tip occidental, sau dacă vrem Europă Centrală, pe când noi, Moldo-Valahii, suntem socotiţi Bizanţ, iar dela Toynbe încoace pentru Occidentali, Rusia şi Bizanţul ar fi una. La Bizanţ-Rusia am fost trimişi cu Yalta, şi temerea noastră este să nu fim definitivaţi într'un Bizanţ căzăcesc prin pacea care se coace. Regimul mafiei de azi din România nu a făcut decât să fim văzuţi de Occident, zi cu zi mai convingător, ca nedemni de civilizaţia occidentală.

Ce sprijin, al cui, de unde avem pentru momentul stabilirii ''păcii'', ca să rămânem o Românie liberă cu toţi Românii la un loc? Ce poliţă avem de

Continuare în pag 3

ISSN
0705-8365

Preţul unui abonamet anual
25$/50DM

THE ROMANIAN VOICE
THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

ANUL 14 Nr. 161 -SEPTEMBRIE 1989- | PUBLICAŢIE LUNARĂ | EDITOR: GEORGE BĂLAŞU

CIRCULATIE IN AFARA CANADEI: AFRICA, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRALIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, ELVETIA, GERMANIA, GRECIA, FRANTA, ISRAEL, ITALIA, OLANDA, ROMANIA, SPANIA, S.U.A., SUEDIA, TURCIA, YUGOSLAVIA, NOUA ZELANDA

O INTERVENŢIE DE VÂRF PENTRU ROMÂNIA

Eugen BÂRSAN

Intre alte misiuni ale lui, exilul românesc o are şi pe aceea de a trimite cancelariilor statelor din lumea liberă memorii şi proteste privind drama poporului român şi a politicii pe care ele ar trebui s'o aibă faţă de această dramă. Cele mai căutate cancelarii într'o asemenea privinţă sunt America şi Franţa. Din simplul motiv că prima e văzută ca supraputerea lumii libere iar a doua ca un simbol istoric de mai apropiată înţelegere a problemelor româneşti.

In timp ce este greu de spus cam câte memorii sau proteste o fi făcut exilul în legătură cu cauzele vitale ale ţării care au lipsă în chip imperios de ajutor, este uşor să-ţi dai seama de o disatisfacţie generală că nu s'ar fi făcut suficient de mult într'o asemenea privinţă. Nu zicem că n'ar fi aşa, dar în loc de a aborda în plinătatea ei o asemenea problemă, preferăm să vizăm doar ceva din complexul ei, şi anume fatalismul consolator al Românului care, de obicei, cam înclinat să facă lucrurile numai pe jumătate, rămâne încrezător că pe mai departe ''dă, Domnul''. Si după cum se vede, fatalismul nu-i chiar un lucru de ignorat, căci, în problema de care vorbim, ''Domnul'' într'adevăr ''a dat''. Mult mai mult chiar decât cineva s'ar fi putut aştepta.

Cincizeci şi doi de senatori şi o sută nouăsprezece deputaţi americani, luând în considerare ce se întâmplă în România comunistă - guvernată, după cum văd ei, de unul dintre cele mai tirane regimuri ale secolului. care nu recunoaşte drepturi umane, distruge tot, înfometează populaţia şi excelează în brutalităţi şi abuzuri -, s'au apucat să facă, să subscrie şi să depună la Casa Albă două scrisori, cu conţinut identic, prin care i se cere Preşedintelui Statelor Unite ca în ceea ce priveşte România să adopte o politică de condamnare a asupririi şi de

Continuare in pag.3

EMINESCU EUROPEANUL

—Horia STAMATU—

''Anti-clericalismul'' nu poate fi o normală pornire românească pentrucă noi nu am avut niciodată clericalism. De asemenea noi nu am participat niciodată în trecut la războiul religios interconfesional. Cu toate acestea din cauza ocupaţiei străine s'au încuibat la Românii din ţară sau din afară conflicte de asemenea natură. Dar aceasta e o contagiere gravă care atinge la nerv libertatea românească de gândire.

Inţelegem prin libertate românească de gândire capacitatea de a cugeta critic în categoriile istorice şi culturale proprii măsurii româneşti în cadrul lui ''a fi în lume'', pe care ni le indică istoria şi cultura românească, orală sau scrisă. In cultura scrisă am avut o seamă de mari gânditori ai istoriei, ai firii, ai nevoilor naţionale, sociale, morale, politice şi spirituale. Folclorul ne-a dat opere intrate în ''Weltliteratur'', ca ''Mioriţa'' sau ''Mânăstirea Argeşului'', iar gândirea românească liberă ne-a dat o pleiadă de mari gânditori în ultimele două secole: Nicolae Bălcescu, Titu Maiorescu, Mihail Eminescu, A.D. Xenopol, Nicolae Iorga, Simion Mehedinţi, Vasile Pârvan, Rădulescu Motru, Nae Ionescu, Nichifor Crainic, Lucian Blaga ca să nu mai vorbim de strălucita generaţie nouă dintre cele două războaie mondiale, din nefericire secerată în diverse etape în timp de pace şi război.

Central este Eminescu dela care pleacă Iorga cu mişcarea ''Semănătorul'', şi prin el Nae Ionescu în marea campanie de presă cu ziarul ''Cuvântul''. Prin toţi cei amintiţi am asimilat indirect gândirea liberă românească a lui Eminescu. Si această libertate a gândirii româneşti o găsim cu mare forţă profilată în articolul ''Religia'' publicat în 1880, deci în epoca de culme a lui Eminescu. Libertatea de gândire românească nu are nevoie de nici un sistem filosofic ajutător pentru a fi lămurită. Dela Eminescu învăţăm ceva fundamental: suntem liberi în gândirea şi în acţiunea politică numai cu condiţia să nu confundăm cultura şi istoria noastră cu ale altora. Ceea ce implică necesitatea de a filtra prin datele propriei noastre culturi, istorie şi mentalitate, orice vrem să luăm din afară pentru evoluţia şi sporul nostru istoric. In consecinţă amestecul nostru cu luare de parte în conflictele altora este primejdios până la a se dovedi chiar fatal.

Cel mai bun exemplu de filtrare a unor idei din afară prin ''libertatea gândirii româneşti''ni l-a dat mai întâi Bălcescu. El a tradus în ''româneşte'' trinitarismul Revoluţiei Franceze ''libertate, egalitate, fraternitate'' cu ''dreptate, frăţie, libertate''. ''Dreptatea'' este singurul izvor al ''egalităţii'' posibile care nu e decât aceea în faţa legii. Degenerarea dreptăţii în deposedarea oamenilor pentru stabilirea mizeriei generale o arată din plin comunismul.

Tot ce s'a făcut greşit în secolul XIX, secolul structurării României, aşa cum ani de zile Eminescu a arătat urmând o idee fundamentală a lui Maiorescu, s'a datorat înghiţirii pe nerăsuflate a unei ideologii opuse ''libertăţii de gândire românească''. In secolul XX lucrurile s'au agravat. Astfel România a fost aruncată într'un conflict care nu o privea, începând cu ''sancţiunile'' contra Italiei în 1934, nesăbuinţă greu plătită în 1940 când ţara a suferit agresiunea dela Viena împotriva integrităţii teritoriului României Mari. D După aceea, cu ''lupta de clasă'', şi dictatura bolşevică România a fost dusă unde este azi, adică ruptă de Europa şi pe punctul de a fi înghiţită de Eurasia. Intelectualii români care au mijlocit cultural această trecere a României spre neant, începând din 1944, n'au meritat să se pretindă din acelaşi neam şi lege cu Eminescu. Iar cât ne priveşte Europa ştim dela Eminescu: pe cât este mai autentic un Român ca Român, pe atâta este şi mai european.

editorial

EMINESCU LA CÂMPUL ROMÂNESC

Anul acesta ne-am întâlnit la "Câmpul Românesc" să ne împărtăşim din bogaţia creaţiei lui Mihail Eminescu, să ne amintim de el şi să-i oferim, cu inimile larg deschise, dragostea şi omagiile noastre.

L-am chemat pe Eminescu la noi şi a venit printre noi, trei zile de iluminare şi de simţire revărsată peste tot, în cadrul unui simpozion, cu program rânduit pe categorii de teme şi viziuni ale scrisului său.

A fost omagiul acelora care ne-au arătat prin analize şi interpretări, înălţimile şi substanţa operelor celui mai mare scriitor român.

A fost omagiul auditorilor care s'au adunat de pretutindeni, cu sufletele curate.

A fost omagiul melodiilor muzicale care s'au dezlănţuit, prin vocea maeştrilor şi a acelora ce au fost copleşiţi în sentimentele lor de înfrăţire şi bucurie.

A fost omagiul operelor de artă care au îmbogăţit patrimoniul creaţiei prezente la câmp, dar, mai ales, a fost omagiat prin cioplirea în marmoră a unui bust aşezat pe un piedestal de piatră grea şi grăitoare, în cadrul naturii, aşa cum îi plăcea poetului să-şi petreacă eternitatea din lumea de dincolo.

Prin acestea toate, Mihail Eminescu s'a aşezat în mijlocul nostru la "Câmpul Românesc" şi ne-a adus binefacerile gândirii şi simţămintelor sale, ca o permanenţă a prezenţei româneşti în istorie.

Programul de trei zile închinat lui Eminescu, la o sută de ani dela moartea lui, a fost cea mai reuşită manifestare culturală a "Centrului Cultural" dela "Câmpul Românesc", dela începutul existenţei sale. Aceasta a stabilit, încă odată, validitatea operei eminesciene, care a devenit un izvor de viaţă şi creaţie, de îndemnuri şi împrospătări, atât de necesare în lumea exilului naţional. Aceasta, a stabilit validitatea poziţiilor de orientare şi a aspiraţiilor care însufleţesc pe Românii depărtaţi de ţară. Si, aceasta scoate în evidenţă validitatea românească a acestui "Câmp", care a luat naştere din dorinţa de a zidi un centru de manifestare a energiilor creatoare şi de iluminare a minţilor tinereşti, care se simt apropiate şi integrate în cultura românească.

In mijlocul acestui centru de cultură naţională, în zilele dintre 3-5 August 1989, ne-am întâlnit cu Eminescu şi marea noastră bucurie este că, de-acum îl avem între noi, mereu, şi ne veghează cu privirile lui, venite de peste vremuri, ne îndeamnă prin istoria buclucaşă a contemporaneităţii şi ne protejează în faţa ispitelor, confuziei şi ignoranţei. Alături de Eminescu nu vom greşi niciodată şi nu vom dispera niciodată. Opera lui ne deschide poarta marilor înfăptuiri viitoare.

Celebrarea Centenarului lui Eminescu la "Centrul Cultural" dela "Câmpul Românesc", înseamnă o contribuţie reală la reîntoarcerea noastră la izvoarele culturii noastre, a celei adevărate, în înteriorul căreia Mihail Eminescu a creat opera cea mai genială, prin cuprinderea ei largă a universului românesc şi prin substanţa ei de specific naţional.

Realizarea şi succesul acestui centenar, la "Câmpul Românesc", alături de alte celebrări, în alte părţi, ne impune obligaţii morale, pentru viitor. Toţi şi pretutindeni, va trebui să continuăm cercetarea tainelor şi permanenţelor din opera eminesciană şi să ne menţinem mereu în spiritul şi climatul pe care l-a conturat această operă, care s'a născut din fundurile sufletului românesc, cu care s'a identificat Mihail Eminescu, până la limitele ultime.

George BĂLAŞU

HORIA STAMATU NE-A PĂRĂSIT

—Aurel RAUŢĂ—

Sfârşitul uneia dintre frumoasele lui poezii se termină cu strofa mişcătoare:

"Nu ştiu cum vine clipa morţii! / Dar poate este chiar sărutul, / Pe care-l jinduim cu toţii, / Când nu mai îndurăm urâtul!"

Pe mine m'a urmărit şi mă urmăreşte încă această necunoscută. Pentru el, nu a fost să fie aşa. Nu a cunoscut sărutul morţii, pentrucă la fel ca în altă baladă a sa , a adormit:

"Când într'o noapte luminoasă, / Fără să ştiu am adormit".

In Vinerea aceea de 8 Iulie vorbisem cu el mult la telefon şi-mi împărtăşise bucuria de a avea, pe masa de lucru, o serie întreagă de proiecte. Nu ştia, cum nu ştim nici unul dintre noi, că totul se sfârşeşte într'o clipă. Dar sufletul lui mare trebue să fie undeva, unde ne vom revedea toţi.

In Freiburg, unde l-am dus împreună toţi prietenii, există un cimitir unic. Este o grădină botanică. Nu se văd decât arbori, arbuşti şi flori. Mormintele dispar în această feerie de verde, şi nebunie de culori.

Acolo va dormi bunul nostru Horia mereu, dar viu între cei ce am rămas. Intr'o zi luminoasă - Joi 13 Iulie 1989 - mulţi prieteni şi camarazi au fost alături de el şi de familia lui la slujba ortodoxă ce a celebrat-o Părintele Dimitrie Popa, ajutat de Părintele Miron şi corul din Freiburg. Numai ca o dreaptă amintire voi indica pe toţi Românii care au stat alături de Marianne Stamatu soţia lui Horia şi de Marion, fiica lui: Michael Giurea, Părintele Gabriel Cernăuţeanu, D-na şi D-l Petre Vălimăreanu, D-na Tatiana Miron, D-l Const. Nagacevschi, D-l Iancu Bidian, D-na Nasta, D-na Rodica Mocinschi, D-l Florea Nicoliuc, D-na Anca Nistor, D-l Leonid Mămăligă, D-na Bidian, D-l Mihail Prodan, D-na Preoteasă Aurica Popa, D-l Sorin Petcu, D-l Aurel Stana, D-l Ion Boţoc, D-na Ruxandra Popa, D-l Vasile Gurău, D-na Marica Popescu-Geneva, D-na Florica Ionescu, D-na Palmer şi un numeros grup de prieteni germani. Din Spania i-am adus câte cinci trandafiri roşii din partea marelui prieten Luca Popovici, din partea D-rei Anca Chendi, din partea lui Horia Vintilă şi Radu Enescu.

Am vărsat o lacrimă cât marea pe proaspătul lui mormânt!

CĂTRE REDACŢIE

*VIENA, AUSTRIA - Un prim ajutor, pentru prima dată de când există lagărul (!), venit ca un dar ceresc, în timpul cel mai potrivit!

Părintele Calciu a organizat strângerea de fonduri pentru fraţii români, în perioada cea mai dificilă pentru ei. Anume, la primul pas în lumea nouă atunci când, ieşiţi din carantină, nu au nici măcar un ban pentru a trimite o veste acasă!

Banii - în sume modeste - se împart la cei din aşa zisul "lagăr liber", la tranzit, atunci când aşteaptă să fie repartizaţi la diferite pensiuni, şi la cei care nu au prins încă de lucru, sau la bolnavi.

Impresionantă surpriză şi bucurie produsă!

Banii vor fi împărţiţi în continuare şi mulţumesc părintelui Calciu pentru acţiunea-i minunată, atât în numele meu cât şi al celora care, în clipe negre, s'au putut bucura de ei!

Dorina GABOR

*MONTREAL, CANADA - ... Tinem să felicităm membrii Asociaţiei Culturale Române din Hamilton, ai Institutului Român de Cercetări Istorice din San Diego, Cenaclul Literar Aron Cotruş din New York, Comitetul de coordonare, conferenţiarii şi artiştii pentru buna reuşită a programului "Centenarul Eminescu" la Câmpul Românesc din Hamilton, precum şi redacţia Cuvântului Românesc, care încă dela începutul anului a redeşteptat şi a întreţinut vie atenţia şi dragostea cititorilor pentru opera celui mai mare poet naţional al Românilor, Mihail Eminescu.

Georgeta CRAINIC

*BLACKSBURG' STATELE UNITE - "In zadar se zbate şi asudă, Fruntea lor galbenă ca ceara..." comunismul nu mai poate fi salvat. Chiar dacă prin absurd mâine Ruşii ar fi stăpânii lumii. Pentrucă problema este cancerul intern. Asta nu înseamnă că faţa comunismului e frumoasă. E foarte hidoasă, dar poate trăi cu ea, iar nu cu boala care-i mistuie maşinăria internă. E normal să fie aşa. O societate clădită pe crimă, minciună, corupţie şi nedreptate nu poate dura prea mult, acum când omenirea are alte aspiraţii. Lumea liberă n'a fost agresivă cu comunismul. Din contră, i-a ajutat în general pe comunişti. Cine i-a pus în mână lui Stalin Europa de Răsărit? Nu conducătorii celor mai puternice ţări libere? Ce putea face epuizata Rusie dacă Americanii şi Englezii erau fermi privind respectarea drepturilor popoarelor? Mai ales că armata americană era deja în Europa, avea bomba atomică şi avea o superioritate covârşitoare. Cine le-a dat 120 miliarde împrumut? Tot capitaliştii. In ciuda acestor bani, comuniştii n'au fost în stare să fabrice sau să cumpere frânghia visată de Lenin, nici casmaua de gropar imaginată de Marx. Dar au groapa pregătitiă de ei pentru ei. Ei ştiu asta, simt asta, pentrucă sunt deja în ea fără ca cineva să-i împingă în ea. Cum a fost posibil? Pământul nu le-a fugit de sub picioare. Pământul s'a lăsat sub picioarele lor. Comunismul nu poate ieşi din această groapă pentrucă e prea bolnav. Nu poate fi scos întreg pentrucă e prea greu. Nu poate fi vindecat pentrucă nici radierea datoriilor, nici monedoterapia apuseană nu poate vindeca cancerul comunist. Moartea comunismului este inevitabilă. Ceea ce i se poate face este să aibă o înmormântare cât mai ieftină pentru popoarele care au plătit scump în timpul atâtor decenii de comunism.

In ceea ce priveşte sărmanul şi nefericitul nostru popor sunt foarte trist privind situaţia actuală. Nu împărtăşesc pesimismul unora privind viitorul. Odată eliberată, România se va redresa economic uşor: populaţia este relativ bine educată, oamenii sunt în general muncitori, ţara este bogată în resurse materiale. Cu un cadru social adecvat şi stimulente corespunzătoare România s'ar pune repede pe picioare, să asigure un trai decent locuitorilor ei chiar fără ajutor extern.

Din punct de vedere moral, situaţia e dificilă. Cum să faci desticăloşirea a 3,5 milioane de oameni? Pentrucă trebue să admitem cu durere că toţi aceşti oameni s'au ticăloşit mai mult sau mai puţin, depinde de activitatea lor ulterioară, intrând în partid şi rămânând în el până acum. Cred că aproape toţi avem rude, prieteni sau chiar fraţi şi surori în rândul acestor 3,5 milioane. Nu e nici o scuză. Toţi ştiau ce înseamnă comunismul înainte de a intra în partid. Pentru aşa numiţii ilegalişti, aderenţa lor la un partid care urmărea dezmembrarea ţării a fost un act profund criminal, antinaţional. Pentru cei intraţi după '44 a fost un act fripturistic, de căpătare a unui ciolan mai bun de ros. Unii au făcut crime odioase chiar pentru un zgârci...

Vă doresc multă sănătate şi succes în continuare în admirabila muncă de editare a acestei foarte bune publicaţii.

Ionel M. SPINU

PENTRU CITITORII DIN AUSTRALIA

In urma scrisorilor primite dela mare parte a abonaţilor noştri din Australia, în ce priveşte primirea ziarului cu o întârziere de câteva luni, anunţăm că cei ce doresc să primească ziarul cu poşta aeriană sunt rugaţi să trimită diferenţa de $20,00 pentru expediţie, cu menţiunea "pentru poşta aeriană". Costul abonamentului pe un an pentru Australia, expediat prin poşta aeriană, devine $45,00.

Second Class Mail Registration Number 4133

BLOCUL DE EST

George BĂLTEAN

Intre 6 şi 7 Iulie a avut loc la Bucureşti conferinţa Pactului dela Varşovia. La conferinţă s'a consfinţit abandonarea "doctrinei Brejnev", declarându-se dreptul fiecărei ţări din pact la autodeterminare şi la alegere liberă a dezvoltării sale sociale şi politice. Bineînţeles că nu s'a vorbit de abandonarea socialismului, ci, de căi proprii de căutare şi de continuare pe drumul socialismului. Atât cât pe acest drum se mai poate merge. Deja înainte de conferinţă s'a făcut cunoscut de conducerea dela Moscova că o intervenţie de genul celei din 1956 în Ungaria şi 1968 în Cehoslovacia nu mai este posibilă. S'a confirmat dezideologizarea relaţiilor dintre statele "frăţeşti", ca şi dezideologizarea relaţiilor externe, în general. Vremea când Hrusciov declara că URSS face comerţ cu Vestul mult mai mult din motive ideologice decât economice, a apus.

Aceasta însă nu pentrucă Moscova a ajuns la concluzia că ideologia comunistă este o catastrofă pentru omenire, ci, pentrcă datorită ideologiei comuniste în URSS şi blocul său, situaţia economică a devenit catastrofală, iar pentru a se salva este nevoie de ajutorul ţărilor industrializate, pe care nu le mai denumeşte ţări capitaliste. Cât despre lupta contra capitalismului, nici o vorbă. La conferinţă s'a întărit acceptarea evoluţiei din Polonia şi Ungaria şi s'a dat prioritate contactelor politice, trecând pe planul doi contactele militare. Deci, dela militar-politic, la politic-militar.

O săptămână mai târziu, la 14-16 Iulie, a avut loc conferinţa celor "şapte" cele mai dezvoltate ţări din lume (USA, Canada, Marea Britanie, Franţa, RFG, Italia şi Japonia), la Paris, unde s'au sărbătorit şi 200 de ani dela revoluţia franceză. Parcă ar fi fost o înţelegere între Est şi Vest. Conferinţa celor "şapte" a fost un fel de răspuns prompt, ca şi o continuare, în felul ei, la conferinţa dela Bucureşti. Cele trei puncte principale care au fost pe ordinea de zi la Paris, au fost: ajutorul pentru blocul de Est, ajutorul pentru lumea a 3-a şi mediul înconjurător. S'a discutat clar şi s'a decis ca blocul comunist să fie ajutat să-şi realizeze reformele, iar aceasta în special pentru Polonia şi Ungaria, care au fost vizitate, înainte de conferinţă, de către George Bush, preşedintele Americii. Pentru Polonia s'a decis trecerea imediată la aprovizionarea cu alimente din rezervele comunităţii europene şi reeşalonarea datoriilor. Apoi, comisia comunităţii europene are sarcina organizării unei conferinţe de coordonare a ajutorului pentru reformele din blocul de Est. In privinţa mediului înconjurător s'au pus bazele unei cooperări cu Estul, ca între parteneri.

Vedem astfel că între cele două blocuri se merge tot mai mult pe cooperare şi tot mai puţin pe confruntare. Blocul sovietic este şubred şi plin de datorii. Blocul de Vest ajută blocul de Est să realizeze reformele, care aşa precum se dovedesc converg spre liberalizare şi o mai mare posibilitate de mişcare în interiorul blocului. Aceasta înseamnă însă automat şi crearea unei căi care duce în mod treptat spre înafara socialismului. In Vest se vorbeşte chiar de posiblitatea acceptării Poloniei şi Ungariei într'o bună zi în comunitatea europeană, ceea ce ar însemna ieşirea lor paşnică şi fără teamă de invazie din pactul dela Varşovia şi CAER.

Polonia a reluat relaţiile diplomatice cu Vaticanul, relaţii care au fost întrerupte 40 de ani. Se aşteaptă acum ca şi alte ţări comuniste să reia aceste relaţii. Intre Ungaria şi Austria a fost desfiinţată viza de intrare, iar gardul de sârmă ghimpată a dispărut. Pe de altă parte, în URSS se desfăşoară largi mişcări naţionale şi sociale în întreaga ţară. In acest caz Uniunea Sovietică nu are de ales decât calea colaborării cu Vestul şi acceptării ajutorului dela acesta.

In acelaşi timp Vestul în mod crescând nu mai înseamnă un bloc, ci două blocuri unite, America şi Europa, care, împreună formează o forţă căreia Uniunea Sovietică nu îi mai poate concura din nici un punct de vedere. Ce să prefere blocul de Est, mersul în prăpastie sau liberalizarea în interior, confruntarea sau cooperarea cu Vestul în exterior?

O INTERVENŢIE DE VÂRF PENTRU ROMÂNIA

Urmare din pag. 1

promovare a drepturilor umane. In ultim efect, de deschidere spre libertatea care începe să prindă chiag în Polonia şi Ungaria.

E imposibil de admis că chiar o masă de memorii provenită dela exilul românesc - memorii care atunci când vin rămân de regulă în arhiva oficiului de secretariat - ar putea opera cu influenţa legată de autoritatea şi prestigiul a 52 de senatori şi 119 deputaţi americani care au un nume în naţiune.

Ne pare rău că din cauza marelui lor număr nu le putem trece aici numele acestor reprezentanţi ai naţiunii americane, aşa după cum s'ar cuveni. Dar, sunt totuşi 3 nume pe care nu putem să nu le pomenim: e vorba de Frank R. Wolf, Congressman-ul (sau deputatul) district-10 din Statul Virginia, care împreună cu deputaţii Tony P. Hall (Ohio) şi Christopher H. Smith (New Jersey), pare a fi alcătuit forţa promotoare a acţiunii pentru România întreprinsă în Congresul Statelor Unite. Dacă este adevărat că pe realii prieteni îi cunoşti doar în zilele de timpuri grele, atunci este cazul să luăm act şi să consemnăm atitudinea din aceste zile faţă de România robită, a Onorabililor congresmeni Wolf, Hall şi Smith. Atât lor cât şi celorlalţi care şi-au pus pe scrisorile-intervenţie autoritatea numelui lor în sprijinul unei eliberări a României din despotismul tiranic în care se află, le datorăm şi adresăm un sincer şi adânc: MULTUMIM.

Acest mulţam ne duce la o sumară reflecţie, dela retrospectiv la actual:

Dela punerea în aplicare a Inţelegerii dela Yalta şi până acum, exilul românesc se zbate să facă cunoscute nedreptăţile care au creat României tragedia în care se află, şi să ceară repararea lor. Adică libertate, dreptate şi demnitate pentru România.

Dela punerea în aplicare a Yaltei şi până acuma, ca o cumplită ironie a sorţii, înţelegere şi ajutor, - moral, politic şi material-, n'a existat din partea Occidentului decât pentru regimul de ingrozitoare dictatură comunistă şi despoţii lui, dintre care ultimul este Ceauşescu.

Astfel dela punerea în aplicare a Yaltei şi până mai acum, Românii au fost pur şi simplu, ei, singuri în aspiraţia activă de dezrobire a României.

In sfârşit, mai nou, a sosit timpul când ei încep să vadă şi să simtă că nu mai sunt singuri. Acest fapt, de importanţă capitală, e confirmat de schimbarea la faţă a ţărilor occidentale europene faţă de regimul comunist din România şi de recenta intervenţie de vârf dela Washington, care este tema principală a acestor rânduri.

Importanţa pe care o acordăm acestor lucruri îmbucurătoare este că de-acum avem, cel puţin, de ce să ne legăm speranţele. Nu ne mai simţim singuri în lupta de dezrobire a României. Ceva cu valoare de lucru mare.

Eugen BÂRSAN

Bătăi, teroare, omoruri şi alte multe

MULTILATERALE "BANALITĂŢI"

Constatăm reapariţia unui ziar comunisto-ceauşist din New York!

Complimentul de "comunist" nu ne aparţine, i-a fost decernat de Ion Pacepa în cartea "Orizonturi Roşii" şi de serviciul de contra-spionaj din Franţa. ("K.G.B. on France")

"Există--afirmă tovul cu apariţie şchiopătată--sute de publicaţii în limba română şi toate au ca temă principală insultarea şi calomnierea României şi a conducătorului ei, Ceauşescu, etc." (Scribul roşu, devenit geambaş, încearcă să vândă Românilor din America o cizmă ruptă drept pantof de lux când, în realitate, neamul românesc şi Ceauşescu n'au nimic în comun).

Tovul propune în locul insultelor şi calomniilor "realizarea unei solidarităţi naţionale, a tuturor fiilor României, indiferent de orientarea politică, starea socială sau profesională, religie, origină etnică, etc." (In cadrul "solidarităţii", din mărinimia regimului, vor fi admişi credincioşii şi partidele politice ai căror lideri au fost închişi ori asasinaţi de comunişti, N.R.)

Iar dacă ne opunem "solidarităţii" şi crâcnim ni se reaminteşte de mâna lungă a securităţii:

"...agitaţii extremiste... îndârjesc politica sau activitatea administrativă a autorităţilor guvernamentale, de pe urma căreia, singura care suferă este populaţia ţării." (dacă nu-ţi ţii gura vai de neamurile tale !)

Dar din sfaturile întinse pe tejghea: unele necoapte altele mucegăite, trebue să mulţumim ceauşofilului care ne oferă ocazia de a înţelege ce'nseamnă morala, adevărul, şi dreptatea în RSR.

"Orice întâmplare sau incident banal despre România şi guvernul ei capătă proporţii şi dimensiuni exagerate, pentru a constitui pretexte de insulte şi calomnii."

Reamintim cititorilor câteva "pretexte de insulte şi calomnii" menţionate de noi, de presa internaţională şi guvernele din Apus:

Doamna profesoară Doina Cornea, pensionară, trecută de 60 de ani, a fost trântită la pământ şi bătută de securişti. A fost dusă la spital unde i s'au pus 12 copci...

Soţia unui diplomat german şi câţiva ziarişti străini au fost şi ei bătuţi pentruc'au încercat s'o viziteze pe d-na Cornea.

Dacă protestezi prin scris că o femeie bătrână e bătută până la sânge, lovită cu picioarele şi lăsată în stradă, asta înseamnă "Insultarea şi calomnierea României şi a conducătorului ei".

Grănicerii au primit ordin ca să împuşte, fără somaţie, pe cei care încearcă să treacă graniţa. Pentru "Antrenamentul de tir pe viu" ei capătă decoraţii, bani...A fi împuşcat pe la spate, în numele moralei celei noi, înseamnă: "întâmplare".

Nu-i mâncare, lumină, căldură, nu's medicamente, bătrânii nu's primiţi în spitale, n'ai voie să vorbeşti cu un străin, trebue să-ţi înregistrezi maşina de scris la securitate, etc.

Pentrucă menţionăm aceste realităţi suntem acuzaţi că dăm faptelor "proporţii şi dimensiuni exagerate".

Ni se distrug satele, bisericile, cimitirele, monumentele...

Ni se distruge cultura, credinţa...

Ni se distruge neamul!

Dacă ameninţările, distrugerile, bătăile pân' la sânge, împuşcările pe la spate, etc. sunt "...pretexte de insulte şi calomnii", atunci ce se numeşte crimă în "Epoca lui Ceauşescu!!?

Stroe MOLDOVANU

PERSPECTIVE

Urmare din pag 1

plătit? Ar fi bine să ne gândim. "Să nu uităm", e vorba de ce înconjură pământul. Deci amnezia e o calitate umană universală. In 1938, prin presa naţională şi internaţională s'a scornit că tineretul naţionalist român ar fi urzit un "complot" cu Ungurii pentru...retrocedarea Ardealului. A doua personalitate a acestui tineret era un jurist, fiul unui preot transilvănean, fost mare luptător al partidei naţionale din Transilvania sub Unguri, iar el însuşi a căzut în Spania în lupta pentru apărarea crucii, lăudat chiar de Iorga. Cum ar fi "complotat" acesta şi un mare număr de Români ardeleni ucişi în lagărele de concetrare din 1939, ca să urzească o trădare? După lichidarea naţionaliştilor ca organism politic, s'a pierdut în 1940 Nordul Transilvaniei. Să fi complotat Iorga şi semnatarii dictatului dela Viena? Nici vorbă. A fost un răstimp de neputinţă naţională a guvernelor.

In timpul Fanarioţilor, în secolul XVIII a ieşit la noi o vorbă: "ca la noi la nimenea". Cu camarila lui Carol II şi cu banda comunistă la putere de peste patruzeci de ani, această vorbă a căpătat o nouă actualitate în secolul XX. Circumstanţele? Grele. Dar ce-a fost şi este cu Românii? Tragica sete a neantului?

Adrian B. COSMA

ELIBERAREA DEPINDE DE NOI

—— Radu DUNĂREANU ——

Impotriva ocupantului, mai devreme sau mai târziu, se poate lupta. O națiune poate fi mobilizată să se ridice contra dușmanului din afară pe bază de principii patriotice.

Cel mai greu și mai fără succes este să lupți împotriva slugilor și trădătorilor propriei tale națiuni. Nu știi contra cui să lupți pentrucă trădarea și turnătoria stau la fiecare colț de stradă.

Evenimentele din China, masacrul din piața Tiennamen (Poarta păcii cerești) din noaptea de patru Iunie 1989 mi-au deschis amintiri amare și răni ce nu se vor vindeca niciodată. Recentele evenimente din China sunt o lecție pe care noi Românii am fi trebuit s'o știm, unii dintre noi am învățat-o cu prețul unor ani grei de închisoare și lagăre de exterminare.

Lecția este că la ora actuală nu mai putem să pretindem că suntem în stare deplorabilă datorită ocupației rusești. Nu zic asta ca o scuză pentru trădarea regală și istorică dela 23 August 1944. Starea de azi este rezultatul unei politici de desnaționalizare, de descreștinizare, de distrugere morală a unei majorități făcută de către o minoritate de aceeași limbă, cu complicitatea vădită sau tacită a celor care ar fi trebuit să fie în fruntea poporului român: intelectualii și biserica.

Evenimentele recente din China au o mulțime de similarități cu cele din România la diferite epoci istorice, dar paternul este similar.

Nu voi spune că studenții de după primul război mondial au fost făclia unei renașteri naționale și pentru eliberarea națiunii de către o ocupație a unei minorități dinăuntrul națiunii, dacă am să spun că masacrele împotriva celei mai brave generații tinere, făcute de către un rege dement și sub privirea îngăduitoare a partidelor ''istorice'' care considerau pe studenți doar ''capete înfierbântate'' care voiau să strice ''temeliile tradiționale''.

Nu voi vorbi așa dar despre epoca naționalistă, dar voi menționa masacrele și torturile de după invazia comunistă, invazie facilitată de principiul salvării a ceea ce se mai putea salva.

Studenții români înainte de a fi ca azi cu creierul spălat de 40 de ani de trădare comunistă, au încercat să se revolte, știind că dacă ei, tinerii, nu vor avea curaj și avânt cine se poate opune crimei la scară națională?

Cel mai recent exemplu este cel din 1956 când cei care au vrut să demonstreze pașnic în solidaritate cu tinerii din Budapesta au fost aruncați cu miile, în lagăre și închisori. In lagăre aveau un tratament special, aranjați în brigăzi de intelectuali ca să fie cât mai departe de masa generală de deținuți.

Unde a fost restul populației? Unde au fost chiar și părinții, rudele noastre cele mai apropiate? Au băgat capul în nisip și nici nu au deschis gura.

In China câteva zeci de mii de studenți au demonstrat pașnic, nici măcar direct contra comunismului, ci împotriva corupției anumitor lideri. Cine i-a masacrat? Soldații de vârsta lor. Cine le-a sărit în apărare? Nimeni. Muncitorii, țăranii, care erau părinții lor au tăcut.

Intotdeauna m'am întrebat și nu am putut găsi răspuns plauzibil: - De ce propaganda mârșavă comunistă se prinde de educația noilor generații iar morala tradițională creștină nu are succes?

Când eram în lagăr îmi amintesc cu tristețe dar și cu oroare cum soldații, fiii de țărani și muncitori se ofereau voluntar să ne bată în poartă pe cei ''intelectuali'' care nu ne puteam face ''norma''.

Cine tortureazä și violează pe graniță? Tot tinerii soldați, cei pe care îi numeam odată talpa țării.

Am mai scris în paginile acestui ziar despre căderea morală a intelectualilor români care acceptă fără crâcnire ordinele analfabeților dela partid. Un arhitect dela Paris mi-a atras atenția că sunt greșit judecând arhitecții care girează bordelul arhitectural din resere.

Aceeași justificare o prezintă și condeierii care prin scrisul lor lustruiesc cismele logofeților partinici cu limba lor, cum că dragă doamne au chemarea scrisului.

Aflu cu stupoare că a început să fie o ''disidență'' în rândurile potentaților dela pecere, care scriu scrisori contra celui mai iubit retardat din istoria tragică a României. Unde erau ei pe vremea Aiudului, Gherlei, Canalului, Bălților, Deltei, Minelor? Se pare că protestul lor începe numai când magazinele lor ''speciale'' nu mai au marfă de import.

Este ca și protestul tovului Karol Kiraly, despre care am scris, pentru apărarea minorității maghiare, protest care începe numai când tovul și-a pierdut vilișoara personală din Regiunea Autonomă. In 1956 studenții maghiari care au protestat împotriva comunismului, punct, alături de noi Românii nu au fost apărați de nici un principiu de minoritate națională și au împărțit cu noi roaba, lopata, lanțurile și gropile comune.

Mi s'a mai spus: e ușor să faci pe viteazul când ai dat bir cu fugiții. In primul rând, majoritatea care scriem aici, cam nu am dat bir cu fugiții, ci am plătit cu ani grei din tinerețea noastră faptul că am avut curaj să gândim altfel. Neam pierdut tinerețea pentrucă cei care ar fi trebuit să ne sară în ajutor nu au făcut-o. Si nu mă refer la faptul ca populația să sară cu armele. Nu. Ar fi sinucidere în masă. Dar poporul român s'ar fi putut elibera măcar prin neparticipare, ne-colaborare cu vătafii dela București.

Ungaria e pe cale să reușească și să devină un stat mai mult sau mai puțin democratic, în sensul vestic al cuvântului. Dar ei au plătit cu sânge și mișcarea lor, pornită tot de studenți a fost sprijinită de majoritatea populației. Mișcarea lor a fost sprijinită de Biserică. Dar în resere Biserica a fost prima care s'a prostituat, ca instituție și simbol național.

Walesa, bunul creștin Walesa, electricianul din Gdansk, face istorie pentrucă mișcarea lor a fost sprijinită de intelectuali și muncitori deopotrivă și mai ales sprijinită de Biserica ce a devenit un simbol național.

In România, din păcate, dacă numai unul dintr'un bloc va declara că nu vrea să iasă la o ''demonstrație spontană'' în favoarea pecereului, se vor găsi zece vecini care vor telefona la securitate cum că un element dușmănos are de gând să saboteze...

Exemplul Chinei este foarte edificator. Masacrul din 4 Iunie nu ar fi avut loc dacă toată populația Chinei ar fi avut o participare pasivă. Din nefericire așa se întâmplă și în România. Ion și Gheorghe se gândesc să toarne și să colaboreze, gândind că poate vor avea acces mai rapid la un apartament, sau la telefon sau la un kil de carne pe sub mână.

Delațiune cu colaboraționism la scară națională.

Protestul, eventual, începe timid numai atunci când interesele MELE sunt atinse. Noțiuni ca Neam, Patrie au devenit rizibile, nu mai sunt ''moderne''. Pentru aceste ''demodate'' cuvinte, zeci de mii de tineri, cei mai buni ce i-a avut vreodată națiunea română, au fost masacrați.

Ce e de făcut?

Avem în față trei exemple: China, Polonia, Ungaria.

Românii stau și ascultă Vocea Americii și Europa Liberă. Românii ascultă și de patru decenii se uită pe cer ca să vadă când vor veni Americanii ca să-i elibereze.

Ar trebui să ne trezim. Suntem într'o letargie națională de peste patru decenii. Eliberarea, ca și ocuparea, vin dinăuntrul națiunii.

Am decăzut atât de mult încât, în afară de bancuri cu Bulă nu mai suntem în stare să producem nimic.

Eliberarea națiunii române va veni atunci când tot la scară națională va înceta colaborarea cu minoritatea imbecilă și analfabetă, când va înceta vânzarea fratelui pentru un argint, când va înceta turnătoria pentru un polonic de linte mucegăită, când biserica va deveni simbol național iar intelectualii organizatori ai poporului român, care va trebui să sprijine ideile normale de democrație și libertate de conștiință.

Fără aceste simple principii neviolente, putem să mai așteptăm venirea Americanilor pentru încă zece decenii că noi tot vom fi ocupați de cea mai cumplită ocupație: a noastră înșine.

CAPUL LUI CALCIU VREM!

—— Constantin MAREȘ ——

Când duci și conți, hatmani și cneji luau drumul Apusului părăsind o Rusie convulsionată de revoluția bolșevică, purtau în puținul bagaj ce-l duceau cu ei, convingerea unei rapide și definitive reîntoarceri. Au trecut de atunci mai bine de șapte decenii.

In urmă cu jumătate de veac, începea exilul polonez ce părăsea o țară desființată prin împărțirea ei între Hitler și Stalin. Dacă apărea ceva ca imposibil, nu era întoarcerea, ci neîntoarcerea: doar pentru Polonia declanșaseră războiul Anglia și Franța, oricum invincibile. Invincibilitatea Franței era pe deplin demonstrată în Iunie 1940, cât despre Churchill și Anglia, uitând pentru ce intraseră în al doilea conflict mondial, se mulțumeau ca încă înainte de terminarea acestuia, să abandoneze Răsăritul Europei, Polonia inclusiv.

Exilul românesc este ceva mai tânăr, dar începutul său a debutat sub semnul acelorași iluzii, împărtășite de altfel și de aproape întreaga țară. Pe Ruși nu-i putea abandona Apusul, Polonezii nu puteau fi abandonați de Anglo-francezi, pe noi nu ne puteau părăsi Anglo-americanii. Ce a urmat se știe.

M'am gândit că dacă toți Vietnamezii care și-au riscat viața lor și a familiilor, - și mulți și-au pierdut-o, spre a ajunge pe un ocean ostil, în cel mai bun caz, într'o lume ce nu-i dorește, ar fi luat arma în mână când Nordul a invadat Sudul, poate astăzi, întreg Vietnamul ar fi fost liber. Noi Românii am făcut tot ce s'a putut și mormintele presărate dela Prut la Stalingrad au dovedit-o cu prisosință. Iar când inamicul a ocupat țara, a început exilul, al cărui sfârșit nu se întrevede nici astăzi, după 45 de ani.

Desigur, primul val de exilați era cel al optimiștilor, al celor care plecați vara se gândeau la culesul strugurilor în toamna înapoierii, al celor care plecați toamna, se vedeau pe post de rândunici istorico - politice. Apoi, speranțele au fost amânate, o amânare amară pentru cei mai mulți, îndulcită la câțiva de niscaiva fonduri ce nu le fuseseră destinate, dar ca buni Români cum se considerau, și-au expropriat în folos propriu zicala că nu-i pentru cine se pregătește ci pentru cine se nimerește.

Au apărut și dispărut comitete, consilii, congrese, asociații, societăți, fundații cu fondatori dar fără fonduri, grupuri de gândire și acțiune în care când se gândea nu se acționa și când se acționa nu se gândea, a bântuit în ultimii ani fantoma unui grupuscul socialisto-marxist iar un partid cândva prestigios în țară este revendicat în afară de trei sau patru fracțiuni care se întrec în legitimitate, una din ele ilustrându-se printr'o jalbă trimisă lui Gorbaciov ca să intervină cu reformele sale binefăcătoare, spre a ferici poporul român cu independența și libertatea ce numai dela Moscova mai poate veni, așa cum istoria a dovedit-o în trecut, și Lech Walesa în prezent.

Când apărea o formațiune sau o persoană care puteau juca un rol pozitiv, interveneau securitatea, agenții din afară, invidia și răutatea. Erau redactate anonime și răspândite, după importanța persoanei, în câteva țări sau câteva continente, în sute sau mii de exemplare. Erau falsificate acte și prezentate ca dovezi concludente. Erau invocate mărturii ale unor persoane ori inexistente, ori decedate, iar în cazuri mai acute erau citați Români din țară care nu puteau dezminți.

Dezbinarea de care si exilul românesc a dat dovadă a jucat de multe ori un rol gratuit și voluntar dar nu în defavoarea securității. Intr'una din cele mai lizibile cărți ale lui Paul Goma, autorul îl evocă pe generalul de securitate Pleșiță, care ca profesionist, îl anunță în țară că îl va da pe mâna exilului care îl va termina. Pare destul ca agentura de dezinformare să pornească o acțiune, întotdeauna în exil se vor găsi câțiva care să o reia, convinși fiind că fac o operă de asanare patriotică. Cam în același fel gândeau în urmă cu două veacuri Robespierre, Fouché, Collot, Marat, Saint-Just. Lipsiți de ghilotină, puriștii exilului au monopolul moralei și sunt unici deținători ai rețetelor patent.

Una din cele mai jenante personalități pentru Securitate s'a dovedit Părintele Calciu. Dacă ar fi rămas necunoscut sau cunoscut unui grup restrâns din țară, foarte posibil că astăzi nu ar mai fi fost în viață. Dacă regimul Ceaușescu este cel mai despotic din Europa, totuși în anii 80 nu se mai procedează chiar ca în anii 50, în ce privește soarta anumitor individualități.

In cazul Părintelui Gheorghe Calciu, devenit figură cunoscută pe plan internațional, s'a procedat după o rețetă aproape clasică: chinuirea în țară, trimiterea în afară, acțiunea de compromitere în vederea anihilării. Procedeul a fost bine studiat, activitatea de defăimare nu a început imediat. Cum era de așteptat, au intervenit neînțelegerile vechi și cunoscute dintre diferite fețe bisericești, dintre diferite grupuri, dintre diferite persoane. Era fatal ca luând contact cu una din părți, să fie puse în gardă celelalte. In momentul în care racilele exilului nostru (și nu numai al nostru) au început să-și arate roadele, campania de defăimare și dezinformare s'a întețit, în condiții socotite, nu fără temei, mai propice. Apoi s'a contat și pe factorul timp și pe aceea că inerent, în exil apar noi figuri, noi fenomene care atrag atenția, cum este cel al refugiaților români din Ungaria, de neconceput în urmă cu câțiva ani. In aceste coordonate campania împotriva Părintelui Calciu a căpătat noi accente. A plouat cu anonime, scrisori, atacuri, defăimări. Slăbirea prestigiului preotului martir a devenit una din preocupările principale și ca și în alte cazuri, serviciul de dezinformare al securității și-a găsit colaboratori voluntari, unii de bună credință, având convingerea că îndeplinesc o misiune națională de ecarisaj politico-moral.

Nu doresc să-l apăr pe Părintele Gheorghe Calciu deoarece socotesc că nu este necesar să fie apărat de nimeni. Acei care îl cunoaștem și-i cunoaștem resursele nu ne permitem așa ceva. Dacă vreodată va considera necesar să ia atitudine și să acționeze în acest domeniu, o va face cel mai calificat dintre toți: Părintele însuși, dar cred că nu va fi nevoie de așa ceva, faptele și cuvintele sale fiind mai mult și deasupra.

Aș dori însă să pun o întrebare celor care îl atacă pe Preotul Gheorghe Calciu-Dumitreasa. Desigur, nu agenților de securitate, știm prea bine de ce o fac, în numele cui și dacă nu știm ceva exact, este cu cât sunt plătiți pentru aceasta, în raport cu un medic, un inginer sau un minier român. Intrebarea o pun celor care, - de bună credință, exilați ca mine și ca Dumneavoastră - consideră că trebue atacat Părintele Calciu: acest atac dăunează sau folosește securității, dăunează sau folosește ambasadei și ambasadiștilor, dăunează sau foloseste clanocrației Ceaușescu? In funcție de răspunsul ce vi-l veți da, ca Români și atunci când este cazul, și în calitate de creștini, veți continua aceste atacuri, sau le veți opri, ori mai mult, veți sprijini acțiunile Părintelui Calciu. Al cărui cap, știm cine îl vrea.

Rânduri dela sculptorul proaspătului Monument EMINESCU - dela Paris

MĂRTURII DE SOLSTIŢIU

—Ion VLAD—

Azi, 18 Iunie 1989, Centenarul "la Tour Eiffel", Centenarul apariţiei volumului "Le Fleurs du Mal" de Baudelaire, Aniversarea Apelului dela Londra al Generalului De Gaulle, La Fête des Peres, la Fête de la Musique, Coborîrea Sfântului Duh, Centenarul morţii lui Mihail Eminescu şi dezvelirea monumentului Eminescu realizat de subsemnatul, Români de pretutindeni din **lumea** liberă, uniţi în cuget şi simţiri, s'au adunat în pragul Bisericii Române din Strada St. Jean de Beauvais din Paris. Cel mai de preţ fiu al neamului românesc **de totdeauna, sculptat în bronz, a ales exilul la Paris.**

Noi Românii, ne-am născut cu el în vine, şi-am crescut cu El în gând. Mamele ne legănau îngânând uşor versuri de Eminescu, la ospeţe se cânta şi se **plângea** în acelaşi timp "Oh! mamă, dulce mamă", "Mai am un singur dor", "Pe lângă plopii fără soţ"...

Pe coperta abecedarului, pe calendar, pe peretele clasei, era mereu prezent.

Făceam curte fetelor cu versuri din Eminescu, recitam versuri de Eminescu la serbările şcolare... imaginea lui era lângă icoană.

Adolescenţi, în vacanţa mare lăsam să ne crească pletele şi vecinii ne întrebau dacă ne-am făcut poeţi. Era imaginea unică despre "**un poet**".

La vârsta de 15 ani am fost recrutat de cohorta de cercetaşi să realizez, pentru **serbările** cercetăşeşti din oraşul Călăraşi-Ialomiţa, afişe, programe, şi astfel am luat primul contact cu un grup de băieţi deosebiţi, mai în vârstă decât mine şi cu preocupări superioare. Ii trec în ordinea intrării în viaţa mea: Dumitru Dădârlat, Aurel Cerban, Vasile Culică, George Danubia, Jean Marinescu, Liuben Dumitru. Toţi poeţi remarcabili, având peste 20 de ani, mă fermecau cu limbajul ales, **poetic** mai interesant decât al profesorilor şi cu o cultură necunoscută încă de mine. Sedus pentru totdeauna, am început să-mi pun la punct anumite cunoştinţe, atât ca să am dreptul la cuvânt, CU-VANT, necunoscut în cartierul şi pe maidanul copilăriei. Ei mi-au lăsat în inimă bucăţi de aur pentru care le rămân **dator, etern. Prin ei, l-am** întâlnit, l-am cunoscut pe idolul lor Panait Istrati, cu **ocazia** asta având impresia că mi-au dat un certificat de maturitate. Rara AVIS!!!?

Iunie 1939 - sfârşitul liceului, luarea examenului de bacalaureat, instalarea la Bucureşti, admiterea în Scoala de Belle Arte în atelierul de desen al Profesorului Dărăscu. Un prim premiu de desen mi-a dat nas, şi după un chef am scris mare versurile lui **Crevedia pe zidul şcolii: "Să bem, prieteni, căci cine ştie, mâine /Când vor veni talente mari şi noi /Din truda noastră, ce va mai rămâne"...**

Asta a făcut scandal, dar a dat şi o altă dimensiune studentului dela Belle Arte.

Cu banda de prieteni Mitu Dădârlat, Culică, Nikita Stănescu, ne-am făcut intrarea la "Cafe de la Paix", unde prin Ion Velicu am cunoscut toţi îngerii căzuţi: Dimitrie Stelaru, Gabriel Pamfil, Ben Corlaciu, Constant Tonegaru, Alexandru Lungu, Mihai Grama şi **alţii**, şi **alţii**, majoritatea cu false hârtii militare, în jurul unor halbe de bere, coşuri cu chifle gratuite la epoca aceea de război, câte o jumătate de ou şi borcane de muştar aduse pe şest de Nea Zaharia, bătrânul nostru chelner din fundul sălii, sub un ceasornic vechi şi mare, oprit din mers. Se încinge un chef zgomotos din nimica toată, începem să vorbim în versuri ca Agatârşii, în admiraţia civililor. Numeam "civili" pe toţi ceilalţi care nu aveau acest grăunte de nebunie, dar care totuşi ne suportau şi din când în când, la o aluzie, ne trimeteau un rând.

Si astfel la Café de la Paix, în plin război, într'o euforie inconştientă viaţa noastră devenise un "banchet continuu", dar asta nu înseamnă că lucrul de **atelier** de peste zi s'ar fi oprit! Spun banchet în sensul lui Platon. **Cuvântul** era stropit nu de aghiasmă sau de ceai de sunătoare... totuşi în limitele respectului faţă de această cafenea literară, care a dispărut **odată** cu instalarea Ruşilor. Deci se termină războiul, **încetează** cultul morţilor şi se instalează moartea culţilor.

Café de la Paix devine o cantină populară. Pe de altă parte, eu terminam cu o diplomă Scoala de Belle Arte şi intram în viaţă cu o diplomă bună la nimic. Mulţi dispăruseră pe front, alţii au reuşit să treacă frontiere, lagăre şi să se instaleze în Occident, în lumea liberă.

Foşti oameni bine, foşti şi fără viitor, se ascundeau în anonimat, în oraşe de provincie.

Tăvălugul nivelării, sau mai bine zis al **anulării** valorilor, l-am cunoscut. Ne-am apropiat de oameni fenomenali şi incomparabili din generaţia precedentă de un alt nivel de cultură, trecuţi prin marile universităţi ale lumii, care ne interesau şi ne captivau şi pe care începusem **să-i** interesăm şi noi: avocatul curajos, ziaristul sociolog, eseistul poliglot Petre Pandrea, autenticii, profunzii filosofi Sorin Pavel şi Petre Tuţea, ultimul, poate, cel **mai extraordinar** vorbitor pe care l-a avut neamul nostru. In conversaţia acestor pegaşi vergaţi, la un pahar de vin, găseam mai multă filosofie decât pe băncile Sorbonnei. La discuţiile lor scânteietoare şi interminabile, eram numai ochi şi urechi. Si nu aveam nici întrebare, nici replică. Eram tineri, eram respectuoşi.

Tin să insist să spun că viaţa de atelier a profesorului meu, sculptorul Cornel Medrea, un venerabil tribun roman, care oficia cu vocea joasă de senator, solemn şi grav, aducea ceva aparte în studiul lucrărilor de compoziţie liberă ca Luceafărul, Făt Frumos, Orfeu şi altele.

Istoria Artelor predată de Tzigara-Samurcaş, Profesorul Naum sau criticile din jurnal ale lui G. Oprescu, nu erau satisfăcătoare, Petru Comarnescu şi blândul **Ionel Jianu, prin presă şi** Căminul Artei, ne-au deschis noi **orizonturi**, un alt fel de a privi şi iubi arta, aducând în lumină alţi artişti, moderni şi ignoraţi sau, mai bine zis, neînţeleşi de ceilalţi.

Petru Comarnescu şi **Ionel Jianu au apreciat dela început şi au sprijinit permanent cariera mea de** sculptor. Poeţi, filosofi şi oamenii de duh, au făcut să vibreze în mine şi alte coarde decât pasiunea pentru forme şi culoare.

Am avut şansa să frecventez pe fraţii şi confraţii Teodoreanu, Ionel şi Păstorel. Lui **Păstorel îi** plăcea să se prezinte Al. O. Teodoreanu, explicându-se: Alo, ca la telefon.

Intâmplarea a făcut să fiu apropiat, să fac parte un scurt **timp** din curtea marelui Sadoveanu şi'n acelaşi timp să merg destul de des la Mărţişor, reşedinţa meşterului, şlefuitorului de cuvinte, Turdor Arghezi. Mergeam des la el, cu un grup de poeţi şi actori. Ii duceam bonuri de cartelă, zahăr şi ulei, la care nu avea dreptul în timpul prigoanei. Ambii, **colosali** şi diferiţi, aveau aceeaşi mare dragoste pentru Eminescu. Toate conversaţiile cu ei, au avut o mare importanţă pentru restul vieţii.

Toţi aceşti oameni de cultură şi de duh, mi-au îmbogăţit inima şi cunoaşterea, dragostea şi respectul pentru frumos în sensul înalt şi sacru, curiozitatea de a cerceta în profunzime şi în largul lumii.

Mi-au insuflat dragoste pentru acest Paris în care trăiesc liber de un sfert de veac, acest Paris de două mii de ani capitala lumii, despre care Barbu Delavrancea, care îşi făcuse aici studiile, spunea:

"Nous, les Roumains, **nous** aimons l'Histoire de la France, et les contes de fées. Et la Fée c'est la France".

Cu acest bagaj am sosit la Paris în 14 Septembrie 1965, aducând şi un mic **steguleţ românesc, roşu, galben şi albastru, culorile** naţionale.

Cu anii, sub lumina verrieriei din atelier, în acest oraş lumină, culoarea galben s'a albit, s'a decolorat. Steagul a devenit francez.

Port întotdeauna în sufletul meu galbenul auriu al holdelor din Bărăganul în care m'am născut şi pe care nu-l pot uita.

MEDALIA COMEMORATIVĂ A LUI MIHAIL EMINESCU LA O SUTĂ DE ANI DELA MOARTE REALIZATĂ DE SCULPTORUL ION VLAD

ECHINOCŢIUL NEGRU

50 de ani dela masacrul din 22 Septembrie 1939

— Zahu PANĂ —

In Septembrie 1939, ultimele speranţe în menţinerea păcii în Europa şi în lume, se spulberaseră. Nu trecuseră nici 10 zile dela semnarea tratatului de neutralitate şi a clauzelor secrete, anexe ale tratatului dintre Germania şi Uniunea **Sovietică**, de împărţire a Europei -preludiu sovietic pentru Teheran şi Yalta, cu alţi aliaţi - şi Polonia prinsă în cleştele germano-rus, a dispărut de pe harta Europei în 28 de zile.

Sfidând apelurile Regelui Belgiei Leopold al III-lea, al Preşedintelui Statelor Unite Franklin D. Roosevelt şi al Papei Pius al XII-lea, trupele germane au intrat în Polonia în dimineaţa zilei de 1 Septembrie la ora 4,45, fără declaraţie de război. In aceeaşi zi, Benito Mussolini declară non-beligeranţa Italiei, iar la 3 Septembrie, Anglia şi Franţa declară război Germaniei. Statele **Unite proclamă la 5 Septembrie**, neutralitatea iar la 17 Septembrie armata **roşie** invadează Polonia. Anglia şi Franţa nu declară război şi Uniunii Sovietice, agresoare. Guvernul polonez se refugiază în **România**.

Bine pusă la punct, maşina de război germană **nu s'a sinchisit de hârtiile** primite dela Aliaţi. Blitz-krieg-ul a funcţionat ca la carte şi "Era Germană" **flutura** prin faţa ostaşilor instruiţi în superioritatea rasei lor, care terminaseră o campanie ca o plimbare de agrement.

Desfăşurarea evenimentelor din **Europa** a dat de gândit tuturor conducătorilor de state, alarmaţi de felul în care două state dictatoriale îşi etalau puterea şi sfidau orice regulă internaţională. Lungile coloane de refugiaţi polonezi care se scurgeau din Nordul ţării - sumbru **avertisment-** trebuiau să dea de gândit dictaturii carliste din România, dar un văl gros se aşternuse peste vederea falşilor cârmuitori din acea vreme şi **România a fost găsită complet nepregătită politic şi militar.**

Tara trăia încă sub şocul abominabilei crime politice din noaptea Sfântului Andrei, întâmplată cu 10 luni în urmă, când în Pădurea Tâncăbeşti, au fost sugrumaţi de jandarmi, Corneliu Z. Codreanu şi alţi 13 tineri.

Marea crimă de stat de atunci, apărea amplificată acum în lumina ultimelor evenimente, când singurul om care ar fi putut salva ţara dela dezastrul ce se contura - tratând pe picior de egalitate cu o Germanie ajunsă în culmea puterii - zăcea cu trupul ars de var şi vitriol sub lespedea de un vagon de ciment, în groapa comună din închisoarea Jilava.

Camarila regală intrase în panică şi Armand Călinescu, omul care cumulase la un moment dat cinci ministere, inclusiv Ministerul de Război, se zbătea neputincios, eclipsat de marile evenimente.

Acest individ reformat de armată, complexat de infirmitatea lui, patologic orgolios, crud până la inconştienţă, şi-ar fi găsit locul nimerit într'un azil psihiatric. Stimulat de Carol al II-lea în toate slăbiciunile lui, devenise un pericol social şi orice rămânere a lui în posturile pe care le deţinea, era o pierdere ireparabilă pentru ţară.

El a fost omul pe care s'a bazat Carol al II-lea, când a lichidat într'o singură noapte în Februarie 1938, **anemica** democraţie din **România, pentru a împinge** ţara în prăpastia dictaturilor, din care - sub o formă sau alta - n'a scăpat până acum, degenerând în monstruoasa dictatură a proletariatului, formulă sub care îşi justifică atrocităţile, comuniştii.

Exceptând perioada comunistă, rar s'a întâmplat ca peste neamul românesc să stăpânească atât incompetenţa, secundată de o echipă de criminali. Sinistrele lor nume, auzite numai, aduceau groază şi moarte: Gavrilă Marinescu la Prefectura Poliţiei şi Ministerul Ordinei Publice, Bengliu la Jandarmerie, Niki Stefănescu şi Moruzov, la Siguranţă şi Serviciul Secret, toţi stăpâni peste o armată de comisari, agenţi şi jandarmi, câini dresaţi ai celei mai nefaste cârmuiri.

Din Aprilie 1938, ţara gemea, plină de lagăre, unde lâncezea elita unui neam, pregătită timp de 20 de ani în cele mai înalte **universităţi din România** şi din străinătate, călită în focul luptelor de idei şi a muncii oneste. La Tismana, Dragomirna, Miercurea Ciuc şi Vaslui au fost închişi intelectualii cărora nu li s'a putut dovedi nici o culpă de încălcare a legii. Marele dascăl, Profesorul Nae Ionescu, Mircea Eliade şi mulţi alţii erau siliţi să tacă în dosul sârmelor ghimpate, ca până la urmă Nae Ionescu să fie **otrăvit** şi îngropat, elegant, la Cimitirul Bellu.

Generaţia actuală, tânără românească, puternic anti-comunistă, ar trebui să cunoască şi ororile pro-comuniste ale **dictaturii** carliste, ca mâine, când în ţara eliberată se vor instala bazele democraţiei, să-şi ia suficiente măsuri de prevedere, ca un nou 1938 să nu se mai **repete**.

Apăsarea teroarei carlist-călinesciene devenise de nesuportat. Răbdarea ajunsese la limita rezistenţei şi inevitabilul s'a produs.

O echipă de nouă prahoveni, condusă de Miti Dumitrescu, l-a aşteptat pe Armand Călinescu la Podul Elefterie din Bucureşti şi în numele ţării asuprite, a lucrat haiduceşte cu "turcitul" din maşină.

Echipa lui Miti Dumitrescu avea la **dispoziţie** o camionetă cu care ar fi putut să dispară dela locul faptei. Demnitatea lor era însă de altă natură decât a atentatorilor de rând. S'au dus la postul de radio-emisie şi din studio au anunţat ţării că tiranul a fost pedepsit, apoi s'au predat de bună voie să-şi ispăşească fapta deşi toţi ştiau că vor plăti cu viaţa. N'au fost judecaţi niciodată!

A doua zi, trupurile lor **chinuite, cu oasele sfărâmate şi feţele tumefiate de bătăi, au fost aruncate pe stradă, lângă Podul Elefterie**, păzite de poliţie, ca să le vadă lumea.

Atentatorii moderni, după ce pun bombe în locuri unde îşi pierd viaţa oameni nevinovaţi trimit o scrisoare sau dau un telefon la redacţia unui ziar de mare tiraj în care îşi anunţă fapta şi apoi dispar. Reclamă gratuită şi fără consecinţe. Unii au ajuns şi şefi de stat şi culmea, au **primit şi Premiul Nobel**.

Echipa Miti Dumitrescu întrece în tragismul ei **înseşi** tragediile antice.

In aceeaşi seară, acele ceasornicului măsurau noaptea care începea să crească şi spre toate judeţele ţării se transmitea telegrafic sinistrul mesaj: împuşcaţi câte trei legionari, în fiecare judeţ. Corpurile lor să fie **azvârlite în pieţe centrale** sau răscruci de drumuri pentru a fi văzute de cât mai mulţi, iar la locul expunerii să fie scris mare pe o tăblie: "Aşa vor sfârşi toţi trădătorii de ţară". Alt ordin de acelaşi fel s'a trimis spre toate lagărele cu numele celor care trebuiau ucişi.

Masacrul acesta era pus la punct de mult de Carol şi camarilă. Iată ce scrie în acest sens chiar Armand Călinescu în "Memorii"; "Lungă întrevedere cu Gavrilă Marinescu, la mine acasă. Tătărescu a avut iniţiativa numirii lui în guvern....Gabriel i-a spus lui Tătărescu că primeşte numai cu condiţia de a-i aproba planul de lucru. El nu merge la Parlament, nu merge la Consilii, decât spre a i se da aprobarea. Apoi, să fie lăsat să lucreze liber. S'a primit propunerea. (s.m.) Are de gând să suprime pe Codreanu şi vreo 30 de gardişti principali. Si-a format echipe din 200 de puşcăriaşi, cu care va da lovitura într'o noapte."

In seara de 21-22 Septembrie, Gavrilă n'a mai recurs la puşcăriaşi. De peste un an, întreaga poliţie şi jandarmerie îi stătea la dispoziţie. In acea seară se afla la Ministerul Ordinei Publice (M.A.I.) unde obosise de bătut personal pe cei din echipa lui Miti. Intrebat de unul din ziariştii români, din cei veniţi la **minister** după ştiri: · "Ce faceţi cu legionarii, Domnule Prefect?" răspunsul acestuia a fost prompt în limbajul lui: -"Belim la ei, mă! Belim la ei în **noaptea** asta!"

- Iată ce spune Gh. Racoveanu în legătură cu cele spuse de Gavrilă Mrinescu:

"Răspunsul acesta, demn de înfăţişarea şi caracterul celui din fruntea Poliţiei Capitalei, Gabriel Marinescu, ne arată că monstruozităţile comise în **noaptea** de pomină poartă **pecetea** "prinosului inimii". **Călăii** nu s'au limitat la executarea unui ordin scelerat. Ci au pus "inimă" în făptuirea crimei. Prefectul Poliţiei n'a spus "Vor fi executaţi"; ci a spus: "belim la ei, în noaptea asta". E bine să nu se uite aceste lucruri. In România lui Carol al II-lea, n'au fost vinovaţi numai **câţiva scelerați**. Ci a fost o mare complicitate. Fără această **complicitate** crima n'ar fi fost cu putinţă."

Această recomandare credem că trebue extinsă şi **asupra complicităţii la crima comunistă**.

Ordinul primit în toată ţara a fost executat şi s'a tras în plin!

Legaţi unul de altul, cei internaţi în lagărele dela Vaslui şi Miercurea Ciuc, au fost **porniţi** din poarta lagărului, "în transfer". La prima cotitură a drumului aşteptau jandarmi cu mitraliera în bătaie. Când grupul de legionari a ajuns în dreptul lor, a început răpăiala. Fără somaţie, fără judecată, fără nici o justificare.

S'a tras cu mitralierele sortite apărării graniţelor, care nu au fost apărate în 1940, nici la Nistru, nici la Tisa, nici la Dunăre.

La Miercurea Ciuc, Iordache Nicoară a îngenunchiat înainte de plecare spunând rugăciunea TATAL NOSTRU. L-au urmat toţi ceilalţi, dar mairoul Dobjanschi, care **conducea operaţia**, era nervos:

-Hai, domnilor, încetaţi cu comedia asta!

-Respectă, domnule, rugăciunea unor condamnaţi la moarte şi ţine-ţi gura, i-a replicat tăios, Virgil Rădulescu.

Peste numai câteva minute, după răpăiala mitralierelor, din horcăitul celor împuşcaţi mai răzbătea câte un vaet:

-Trage, domnule, că nu sunt mort. Trage-mi încă un glonţ...

La Spitalul dela Braşov, Grigore Pihu, bolnav în ultimul grad, nu mai avea mult de trăit. A fost smuls din pat şi împuşcat. Inainte de a părăsi patul, i-a spus celui care a condus execuţia: -"Mulţumesc domnule căpitan, că mi-ai adus o moarte atât de **frumoasă!**"

Studenţi, ţărani, intelectuali, preoţi şi învăţători, au fost smulşi din căminul lor şi împuşcaţi la margine de drum.

"Belim la ei, mă! Belim la ei în noaptea asta!"

Cu acest masacru unic în istoria României, Carol şi acoliţii săi, au crezut că şi-au asigurat stăpânirea ţării şi alianţa cu Ruşii. Ursul sovietic însă îşi avea planul său. După lunile de hibernare ale iernii 1939-40, Molotov a amintit lui Carol că mai are o problemă teritorială nerezolvată şi în Iunie, trecând peste actele de supuşenie ale minusculului rege, a trecut Nistrul. Atunci şi după aceea s'a văzut cu adevărat marele dezastru naţional după oribilul masacru din **22 Septembrie 1939.**

După actele criminale ale lui Carol şi dictaturii lui, România rămăsese fără nici o alianţă în lume. Garanţiile date de **Anglia** şi Franţa n'au funcţionat deloc, iar Mica înţelegere, Inţelegerea Balcanică şi alte castele de carton ridicate cu preţuri fabuloase pentru ţară, de Titulescu, s'au prăbuşit la prima adiere de vânt.

Este binecunoscută oroarea faţă de crime a neamului românesc şi credem că nici unul din marile şi micile partide politice care s'au prezentat la alegerile din 1937, nu putea fi de acord cu masacrul din 22 Septembrie. Care a fost reacţia oamenilor politici, democraţi faţă de acest masacru, n'am aflat până acum. Cunoşteam în **schimb reacţia împotriva** legionarilor atunci şi acum. In "Cronica unui Român în veacul XX" a lui G.I. Duca, apărută în 1984, la pagina 258, vol. II, citim: "Seara, după o masă luată cu Ioana şi Constantin Soutzu, atraşi parcă de un simţământ nesănătos, ne-am îndreptat spre podul Sfântului Elefterie, şi care nu ne-a fost groaza să găsim acolo opt-nouă cadavre însângerate, culcate în plină stradă, înconjurate de soldaţi şi grupuri de cetăţeni curioşi! Aflăm că erau criminalii care, după reconstituirea crimei, au fost executaţi în plină stradă ca nişte câini!.... Corpurile **ucigaşilor au rămas expuse** aproape 24 de ore, iar în toată ţara se spune că s'au ucis vreo 3-400 gardişti care se aflau în câmpurile de concentrare, armă extrem de periculoasă şi cu două tăişuri"...

Aşa vedea un "diplomat democrat". Comentariile sunt de prisos.

Cei asasinaţi în **noaptea** de 22 Septembrie 1939, au fost deshumaţi din gropile comune şi înmormântaţi la Predeal, ceremonie la care a participat şi Generalul Antonescu, dar după evenimentele din 21-23 **Ianuarie** 1941, li s'au smuls crucile şi terenul a fost nivelat pentru a nu se cunoaşte mormântul nimănui. Neuitaţi de cei care i-au iubit şi de ţara pentru care s'au jertfit la 50 de ani dela smulgerea lor **de lângă** noi, nevinovaţilor ucişi să le aprindem o lumânare şi să ne aducem **aminte** de scrisul poetului, "De vi s'au smuls flori şi cruce și dacă locul nu vi-l ştim, tot gândul nostru'n **el v'aduce** îngenuncheri de heruvim!!!"

TINDA BISERICII DIN JUPÂNEŞTI

Munte al Muscelului, cetini
Pe spartele pietre crăieşti
Domnescul râu să-l încetini
La locul numit Jupâneşti.

Anii mei tineri, ostateci
Acelor nisipuri şi pruni,
Feciori se întorc, şi sălbateci
Cu scurte nume de Huni.

Calul din nou peste cremeni
Spre vad copitele trage-şi
Să 'nnec târgovețul asemeni
Ei, Clarei, cetinei din Argeş.

Aşa cum apele Doamnei
Prin Ponturi s'adună cu Padul
Ii mân'acești ani, anii toamnei
La Stancu Ion, camaradul.

Cu el dezlegat de cântare
Prin plumbul sutaşului beat,
Ridic spre avară cântare
Un suflet golaş de băiat.

Picioare de capră Satana
Apasă'n platou spre-a mă pierde.
Grea însă ca zaua şi stana
Va trage cămaşa mea verde.

Ion BARBU

MASACRUL DIN NOAPTEA DE 21/22 SEPTEMBRIE 1939

ASASINAŢI LA ÎNCHISOAREA DIN RÂMNICUL SĂRAT

1. Clime Gheorghe (inginer)
2. Cantacuzino Alecu (avocat)
3. Totu Nicolae (avocat)
4. Tell Alexandru (avocat)
5. Furdui Gheorhe (doctor în teologie)
6. Dobre Bănică (licenţiat)
7. Polihroniade Mihail (avocat)
8. Craja Paul (medic)
9. Simulescu Sima (profesor)
10. Apostolescu Gheorghe (comerciant)
11. Istrate Gheorghe (licenţiat)
12. Banea Ion (avocat, medic)
13. Serafim Aurel (inginer).

ASASINAŢI LA BUCUREŞTI

1. Dumitrescu Miti (avocat)
2. Ionescu Ion (student)
3. Isaia Ovidiu (fotograf)
4. Moldoveanu Ion (student)
5. Paraschivescu Gheorghe (student)
6. Popescu Cezar (student)
7. Stănciulescu Marin (mecanic)
8. Popescu Traian (student)
9. Vasiliu Ion (desenator)

ASASINAŢI LA SPITALUL MILITAR DIN BRAŞOV

1. Cotigă Traian (avocat)
2. Ionică Eugen (inginer)
3. Şiancu Emil (ofiţer)
4. Pihu Grigore (licenţiat)
5. Şuşman Iuliu (funcţionar)
6. Herghelegiu Ion (avocat)
7. Proca Gheorghe (funcţionar).

ASASINAŢI ÎN LAGĂRUL DE CONCENTRARE VASLUI

1. Antoniu, Ion Pâsu (avocat)
2. Belgea, Ion (avocat)
3. Boboc, Constantin (student)
4. Borzea, Virgil (ofiţer)
5. Bujgoli, Spiru (licenţiat)
6. Busuioc, Ion (student)
7. Calapăr, Mihai (teolog)
8. Cârdu, Valeriu (poet)
9. Clime, Traian (funcţionar)
10. Comănescu, Nicolae (student)
11. Danielescu, Josim (student)
12. Dobre, Ion Radu (muncitor STB)
14. Gârcineanu, Victor Puiu (avocat)
15. Goga, Mircea (student)
16. Maricari, Nicolae (ofiţer)
17. Moraru, Alex. Bubi (student)
18. Motoc, Mircea (student)
19. Nicolicescu, Gheorghe (inginer)
20. Popescu, Spiru (student)
21. Popescu, Vasile (student)
22. Răcman, Gogu (student)
23. Rioşanu, Petre (inginer)
24. Spânu, Iordache (student)
25. Stahu, Teodor (avocat)
26. Şola, Stavre (student)
27. Şupila, Polisperhon (student)
28. Teohari, Mircea (student)
29. Tucan, Boris (student)
30. Tudose, Teodor (avocat)
31. Volocaru, Gheorghe (funcţionar)
32. Zus, Radu (student)

ASASINAŢI ÎN LAGĂRUL DE CONCENTRARE DE LA MIERCUREA CIUCULUI

1. Benec, Constantin (funcţionar CFR)
2. Biriş Ovidiu (avocat)
3. Borzea, Titus (student)
4. Buhai, Vasile (funcţionar)
5. Cioflec, Marius (student)
6. Comjic, Ştefan (student)
7. Coman Ctin, Cozmin (student)
8. Gheorghe, Constantin (student)
9. Constantinescu, Dumitru (medic)
10. Corbeanu, Vasile (student)
11. Dobrin, Liviu (medic)
12. Dorca, Afilon (teolog)
13. Ducaru, Dumitru (subinginer)
14. Enescu, Ion (funcţionar)
15. Felecan, Vasile (muncitor)
16. Filipov, Vasile (student)
17. Gârcineanu, Florin (ofiţer)
18. Grama, Iosif (student)
19. Iordache, Nicoară (asist. univ.)
20. Macoveschi, Ion (student)
21. Micu, Augustin (inginer)
22. Mincă, Ilie (ofiţer)
23. Miter, Ion (student)
24. Noaghea, Virgil (student)
25. Nuţiu, Aurel (student)
26. Pavelescu, Alexandru (avocat)
27. Popa, Tiberiu (student)
28. Popescu, Marin (student)
29. Popescu, B. Anton (funcţionar)
30. Prodea, Nicolae (muncitor)
31. Rădulescu, Virgil (ziarist)
32. Raicu, Constantin (licenţiat)
33. Stamate Eugen (student)
34. Stegărescu, Ctin (licenţiat)
35. Strugaru, Nicolae (avocat)
36. Susai, Vasile (licenţiat)
37. Teodorescu, Gheorghe (sculptor)
38. Tiponuţ, Gheorghe (elev)
39. Todan, Coriolan (student)
40. Ungureanu, Corneliu (licenţiat)
41. Ursu, Ion (student)
42. Vasiliu, I. Gh. Galus (ofiţer)
43. Vilmus, Adam (muncitor)
44. Zanche, Petre (funcţionar)

ASASINATELE DE PE TOT CUPRINSUL ŢĂRII

JUDEŢUL

Arad : Măduţă Ioan (avocat), Bulboacă Ioan, Julan Ilie (agricultor)

Argeş : Pielmuşi Ioan (ofiţer), Olteanu Vasile, Amzăr Traian

Bacău : Condopol Mircea, Mandache Alexandru, Antonovici Constantin (student)

Bălţi : Condratiuc Alexe, Ursache Victor, Gherman Ioan

Bihor : Cozma Lazăr, Jude Dumitru

Botoşani : Iftimuţă Vasile, Grigoriu Mihail, Mancoş Gheorghe

Brăila : Bobota Teodor, Udrea Ion

Braşov : Faur Ioan (profesor), Bordeianu I. Lehaciu, Nicolici Nicolae, Papacioc Radu

Buzău : Voinea Constantin

Caliacra : Caranica Petre (student), Popescu Hristu (ţăran), Cavachi Dumitru (student)

Câmpulung : Irimiciuc Valerian (cojocar), Ţăranu Traian, Cozan Luchian

Caraş : Borzac Lazăr (muncitor), Băleanu Ion (funcţionar), Cerbu Iancu

Cernăuţi : Pisarciuc Silvestru, Regwald Francisc, Molotiuc Ioan

Cetatea Albă : Vlădău Ioan, Păucă V. Dumitru (revizor şcolar), Curoglu Damian

Ciuc : Duma Iosif (profesor), Caranica Ioan, Mirea Ilie

Cluj : Cuibuş Petre, Eremia Nicolae

Constanţa : † Chivu Ion (preot), Chiriazi Constantin (funcţionar), † Mocanu Staicu (preot), † Secăreanu Ion (preot)

Covurlui : Popa Costăchel, Croitoru Tudor, Potolea Gheorghe (ofiţer invalid de război)

Dâmboviţa : Niţescu Petre, Lungu Ion (învăţător), Gălmeanu Ion (student)

Dolj : Horculescu Nicolae, Poenaru Ilie, Ştefănache Ioan

Dorohoi : Surugiu Gheorghe, Barbu Gheorghe, Honceru Ion

Durostor : Nastu Nicolae (ţăran), Manganiţa Constantin (ţăran), Memu Dionisie (ţăran)

Fălciu : Codreanu Ion (inginer), Nicolae Emil, Croitoru Vasile

Gorj : Şerban Constantin, Munteanu Gheorghe (căpitan), † Motomancea Grigore (preot)

Hotin : Dobuleac Vasile, Dubovinschi Teodor, Soroceanu Dumitru Iacob

Hunedoara : Popa Petre (muncitor), Cornea Gheorghe, Sârbu Nicolae

Ialomiţa : Manolescu Grigore, Constantinescu Constantin, Badea Traian

Iaşi : Dănilă Nicolae (licenţiat), † Leonid Miron (preot), Bagdad Elena

Lăpuşna : Diaconescu Vasile (colonel), Florescu Sergiu (ziarist), Palamarciuc Ion

Maramureş : Butnaru Ion, Chirculiţă Dumitru, Belidean Mircea (student)

Mehedinţi : Gheorghiu Victor, Geacu Hristu Petre, Gheorghevici N.

Mureş : Rusu Iacob, Paletaş Francisc, Pădureanu Nicolae

Muscel : Nerasan Ion (avocat), Stancu Ion

Năsăud : Tonea Simion, Girigan Cornel, Tolan Alexandru

Neamţ : Malinici Nicolae, A. Vădanei Vasile, Puiu Vasile

Olt : Găman Florea (elev), Mânzu Dumitru (student), Preda Gheorghe

Orhei : Zalupcescu Grigore, Mocanu Andrei, Răileanu Naum

Prahova : Cojocaru Alexandru, Filip Dumitru

Putna : State Vasile, Voinea Nicolae, Marin Petre

Roman : Creangă Vasile

Romanaţi : Niculescu Gheorghe, Oprovici Horia

Sălaj : Burcaş Augustin

Satu Mare : Bozântan Victor (avocat), Jitaru Spiridon

Severin-Lugoj : Galescu Pavel (curelar), Ghindă Gheorghe (muncitor), Sârbu Damaschin (ţăran), Matici Marin

Soroca : Levizchi Ştefan (elev), Ştiucă Boris, Criclivai Azare

Suceava : Răuţ Ion, Gemeniuc Ion, Jitaru Spiridon (student)

Târnava mică : Bârză Gheorghe, Priş Ioan, Codrea Nicolae

Tecuci : Căsăneanu Gheorghe, Teodorescu Spirache, Baciu Vasile (student)

Teleorman : Abagiu Dumitru (comerciant), Cristea Aristotel, Toader Dumitru (comerciant)

Tighina : Heidenrich Vladimir, Căldare Constantin, Caragancev Ion

Timiş-Torontal : Udrea Teodor (croitor), Dragomir Gheorghe (şofer), Cocora Alexandru

Trei Scaune : Lascăr Gheorghe (inginer), Vrânceanu Gheorghe, † Caranica Enache (licenţiat)

Turda : † Cucerzan Constantin (student), Nichita Augustin (măcelar), Tonceanu Gheorghe (student)

Vâlcea : Nicolaescu Aurel (preot), Diaconescu Dumitru (preot), Vasilescu Nicolae (tâmplar)

CRONICI

Literare - Artistice - Culturale

din exil și din țară

ÎNSEMNĂRI PE MARGINEA CĂRȚII LUI D. BACU: DESPRE "PITEȘTI"

-I-

Apariția a doua a cărții despre 'Pitești'', scrisă de Dumitru Bacu, cu peste douăzeci de ani în urmă, este un eveniment major al culturii românești în exil. Este înscrierea pe "răbojul istoriei" a învolburărilor de trăire ale unei generații, ale unor cutremurătoare tragedii, care depășesc tonalitatea și perspectiva celor cunoscute din antichitatea greacă; a amărăciunilor și suferințelor care au sfârtecat sufletul tineretului dela Pitești, pentrucă au avut curajul să mărturisească credința lor în destinul neamului lor.

Cartea despre 'Pitești'' este o "cronică" a vremii noastre, o însușire, o înșăilare de întâmplări cu care am fost contemporani și care au zguduit inimile noastre, au violentat mințile și existența noastră. Ea face parte din seria marilor "cronici" naționale, pentrucă dă socoteală, spre știre și cugetare, despre zbuciumul tulburător care s'a abătut peste pământul țării.

In cuprinsul cărții lui Bacu, cu iz și mărturie de cronicar nepărtinitor, toate cele așternute pe hârtie au putut și pot să fie verificate și confirmate de "martori" și contemporani. Adevărurile acestei cronici nu pot fi puse, nici acum și nici în viitor, sub semnul îndoielilor și suspiciunilor.

Generația tineretului universitar care a fost la Pitești, a fost răstignită pentrucă se găsea pe baricadele frontale ale unor afirmări de ființare națională, de apărare ale unei culturi și civilizații strămoșești, ale unei concepții despre lume și viață, plină de omenie și credință în Dumnezeu.

Când "Hanibal" a ajuns la porțile cetății românesti, generația lui 1944-48 a fost gata de luptă, spre surpriza și înciudarea vrăjmașilor. Un tineret luminat, pregătit sufletește și ideologic, curat în inimă și disponibil pentru sacrificii și jertfe, cu o disponibilitate necunoscută până atunci.

Pentru a putea pătrunde în hățișul și complexitatea problematicei pe care o aduce fenomenul 'Pitești'', pe care-l descrie Dumitru Bacu, în tot ceea ce este esențial, voi încerca în această dare de seamă să prezint câteva puncte de sprijin, care să înlesnească înțelegerea tragediei tineretului naționalist român între zidurile temniței dela Pitești.

INCEPUTURI DE REEDUCARE

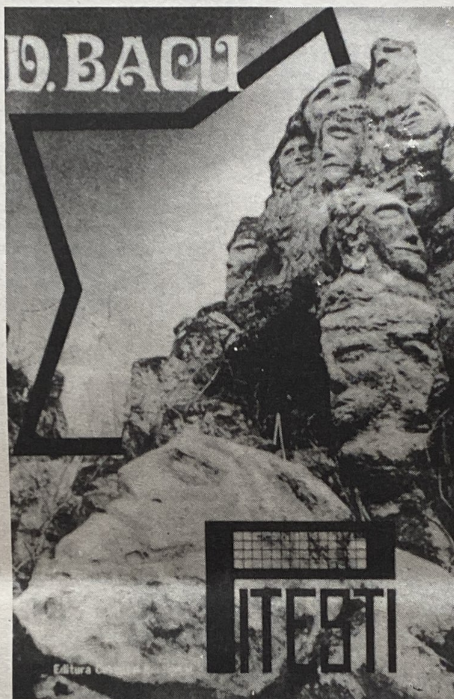
Ceea ce s'a petrecut la Pitești nu se poate explica ca un fenomen izolat, de circumstanță care a apărut în istoria temnițelor comuniste fără o pregătire prealabilă. Caracterul special al fenomenului Pitești se desprinde din brutalitatea și inumanitatea cu care guvernanții comuniști și-au urmărit obiectivul: lichidarea formei istorice de viață românească și deci a tuturor tradițiilor, valorilor spirituale și a instituțiilor prin care s'a format personalitatea poporului român. Acesta era obiectivul ultim al marxiștilor români. La Pitești s'a urmărit uciderea morală (și, dacă era necesar, fizică) a unei generații de tineri care alcătuiau speranțele naționale ale viitorului românesc. Această generație trebuia scoasă violent din istorie, tocmai pentrucă reprezenta o forță ideologică cu resurse imense pentru instinctul național de apărare și creație.

Procesul de reeducare la care a fost supusă această generație în temnița neagră dela Pitești, a fost elaborat și perfecționat, în conformitate cu legile marxiste, în cursul anilor dintre 1944-48, cu o directă influență a metodelor sovietice, aduse de armatele roșii.

Forme incipiente de reeducare au început încă în lagărele de prizonieri de război, din Rusia Sovietică, prin acțiunea directă a lui Ana Pauker. Așa s'au format cele două divizii "Tudor Vladimirescu" și "Horia, Closca și Crișan". Si, ar fi fost posibil să fie organizate mai multe divizii, dacă nu ar fi apărut legendara personalitate a lui Puiu Atanasiu, care a înfruntat pe Ana Pauker și a ridicat moralul ofițerilor români. In fond, și cele două divizii, formate de Ana Pauker au avut un volum mult redus, în comparație cu o divizie normală, căci ofițerii și soldații români, din prizonierat nu s'au grăbit să participe la "reeducarea" lui Ana Pauker.

Imediat după 23 August, 1944, au apărut la răscrucile de străzi principale din București "vânzătorii de înțelpciune" pro-comuniști, care îndrumau, prin simulate discuții și dezbateri politice, pe ascultătorii ocazionali, să se apropie de partidul comunist. Acești "vânzători de înțelepciune" nu erau comuniști sadea, căci acest soi de oameni nu prea existau în România. Ei fuseseră "reeducați" de către cadrele speciale ale partidului, dar au falimentat în acțiunea lor, desfășurată în rândul masselor populare.

In propaganda comunistă, pentru a câștiga suportul țărănimii, au fost utilizate tot felul de metode de reeducare pentru a promova reforma agrară, care era o capcană politică. In reeducarea pentru reforma agrară și colectivizare, au fost atrași învățătorii și preoții din sate, o bună parte din ei.

Metode de reeducare s'au întrebuințat în lupta partidului comunist pentru destrămarea partidelor istorice: Național Țărănesc, Liberal și chiar Social Democrat.

Acea faimoasă asociație ARLUS, ale căror rânduri au fost îngroșate la nivel de 95 % de intelectuali români, a fost rezultatul unui proces de reeducare, care a reușit peste așteptările comuniste, tocmai acolo unde se aștepta o opoziție dură și trainică.

O parte din preoțimea ortodoxă a acceptat reeducarea, prin preotul Burducea și popa Vască, care au creat Frontul democratic al preoților, pe care l-a susținut și Mitropolitul Nicolae Bălan; acesta se plimbase la Sibiu pe strada principală cu un general sovietic, ca semn al unei reeducări speciale.

După 6 Martie 1945, toate instituțiile românești au suferit un proces de reeducare, inclusiv Palatul Regal.

Forma cea mai specifică a reeducării comuniste, care prefigura 'Piteștii'', "Jilavele" și "Aiudurile" a fost însă a Frontului Patriotic, care săvârșea ucideri în cuprinsul țării, fără judecată, lege sau omenie. Aceasta era arma cea mai puternică a partidului comunist, prin care erau reeducați adversarii: uciderea era avertismentul care se dădea tuturora, că vor dispărea fără urmă. Avertismentul, ca metodă de reeducare.

Spre sfârșitul anului 1948, reeducarea a făcut ravagiile ei și în rândurile preoților români catolici, din Biserica Blajului, prin capitularea a 38 dintre ei, dar până la urmă procesul reeducării nu a putut fi extins peste această limită. Episcopii Uniți au acceptat jertfa martirică, în locul oricărui compromis.

Metodele comuniste de reeducare, aplicate în interiorul țării, imediat după 23 August, 1944, nu au dat rezultatele pozitive, scontate de conducerea partidului comunist. Pentru interesele lor imediate, comuniștii au obținut prin procesul de reeducare, o mulțime de avantaje. Insă, în ultimă instanță au fost obligați să speculeze în favoarea lor prezența armatelor roșii pe pământul țării și violența în toate împrejurările. Pe o cale de manifestări normale politice, în cadrul unei democrații, chiar minime, partidul comunist nu avea nici o șansă de preluarea puterii politice.

Toți aceia care nu erau comuniști, la data de 23 August, 1944 dar au contribuit în cele mai variate forme de colaborare la promovarea comunismului și la consolidarea partidului comunist, au fost în realitate niște reeducați, niște persoane care nu mai operau cu logica normală a facultății lor de judecată. Mintea colaboratorilor a fost golită, sau estompată, pentru vremea aceea de orice fel de idei, principii, legi morale sau concepții pe care le însușiseră până atunci. Reeducarea comunistă le-a atrofiat orice fel de activitate mintală normală.

In felul acesta, a fost dislocată viața partidelor din țară, a fost lichidată industria, finanțele, neantizată viața culturală și spirituală și s'a creat un haos interior, pe toate planurile de existență. Instituțiile fundamentale s'au prăbușit, toate la un loc, împreună cu monarhia.

Indată după lichidarea monarhiei românești, partidul comunist a pregătit o nouă strategie prin care vroia să înceapă clădirea unei societăți noi, după modelul sovietic.

ARESTARILE DIN 14-15 MAI 1948

Prima măsură, în cadrul strategiei politice, a celei noi, a fost luată de comitetul central al partidului. Acesta a dispus arestarea unui număr impresionant de mare a tuturor "vârfurilor" politice (acesta era termenul comunist pentru aceia care dispuneau de virtualități puternice de opoziție și ostilitate față de planurile partidului).

Așa s'au operat arestări masive în rândurile țărănimii, ale muncitorimii și ale armatei, cu acuzații inventate, dar aplicate fiecăruia în cadrul categoriilor respective.

După aceea, au trecut la forțele politice care reprezentau un pericol pentru partidul comunist: întâi gruparea inginerului Ion Bujoi (așa a fost cunoscută, pe "afișe", dar ea reprezenta mult mai mult decât o organizație politică a unui om politic care de fapt nu prea avea calități sau pretenții de om politic. Ion Bujoi a fost o mare energie românească, dar nu viza poziții politice. După 1944 a intrat în gruparea care a primit numele după propriul său nume.

Gruparea aceasta era mai mult decât o simplă organizație politică de rezistență. Era o coaliție națională de formațiuni și inginerul Bujoi a participat la alcătuirea ei ca o necesitate politică de a se strânge la un loc elementele reprezentative ale unei opoziții trainice, pentru orice eventualitate.

Nu Bujoi era personalitatea dominantă și diriguitoare. El reprezenta o deosebită prestanță și poziție românească, însă diriguitorii acestei grupări erau profesorul George Manu și inginerul Alexandru Pop, care au întreprins toate acțiunile politice de amploare, legăturile cu străinătatea și închegarea internă a coaliției naționale.

Comuniștii nu au acceptat ideea ca această coaliție națională să fie cunoscută ca atare, nici în țară, nici în străinătate (inclusiv Rusia Sovietică), de aceea au denumit-o "grupul Bujoi", reducându-o, în felul acesta, la o simplă conspirație subversivă. In orice caz, gruparea Bujoi a fost arestată în preajma lui 14-15 Mai 1948.

Existența acestei grupări a creat o stare de tensiune la comuniști, din cauza amploarei, structurii și potențialului de care dispunea, tocmai în vremea în care partidul comunist era convins că a scos din acțiune forța politică a partidelor politice și a instituțiilor majore ale statului român.

Prin deschiderea unor legături cu Occidentul, "gruparea Bujoi" aducea o coloratură nouă în complexul politicii românești. Prin naivitate, ignoranță (sau altceva), puterile occidentale au pierdut instrumentele de influență în treburile românești. Influența lor în primăvara lui 1948, în România, era nulă, căci se reducea la simple protestări formale, fără eficacitate, oricât de categorice ar fi fost acestea.

"Gruparea Bujoi" amenința cu reluarea unor legături oficiale cu Occidentul, pe care profesorul Manu le inițiase deja și, în același timp, gruparea avea și un punct de sprijin tehnic, în domeniul militar, prin generalul Socrate Mardare, unul dintre ofițerii superiori ai armatei române, care dispunea de integritate morală și conștiință națională, pe lângă priceperea lui în arta militară.

(va urma)

Ion HALMAGHI

ASPECTE ANTINOMICE ALE MORȚII ȘI DRAGOSTEI ÎN LIRICA LUI EMINESCU

——Gheorghe RĂDULESCU——

Teoretic privite lucrurile, Eminescu este un poet al viziunii cosmice, transcendental, un poet de concepție metafizică.

Poetul are imaginea halucinantă a universului, pământul fiind doar un infim model, un exemplar tipic din lumea planetară, iar mișcarea și rotirea astrală se efectuează după legile exacte ale cosmicității, în care este inclusă și tera noastră.

"Scrisoarea I-a" ne oferă o asemenea viziune cosmică înfricoșătoare, o viziune a eternității a Dumnezeirii universale:

"Dar deodat-un punct se mișcă...cel întâi și singur. Iată-L/Cum din chaos face mumă, iară El devine Tatăl... / Punctu-acela de mișcare, mult mai slab ca boaba spumii, / E stăpânul fără margini peste marginile lumii...." (Scrisoarea I-a, 1 Februarie 1881)

Cosmogonia din "Scrisoarea I-a" pornește ca și "Rugăciunea unui dac" (1 Septembrie 1879) din același loc al golului primar, al golului de unde începe conturarea genezei, a spaimei pe care ți-o dă infinitul gol al întunericului, fapt pe care cu mii de ani în urmă filosofia brachman - hindusă cerceta și analiza crearea universului.

Interpretarea universului și a lumii, Eminescu le compune poetic prin imagini în care sunt cuprinse și cele două aspecte umane: moartea și viața. Moartea fiind generatoare de vieți, cum vede poetul, ea este factorul unic și etern, viața ar fi în fond o incidență, o clipă de eroare necorectată a morții eterne, de aici și efemeritatea vieții, însă reînturnarea ei în moarte generează succesiv, temporar viața. Eminescu preîntâmpină teoria inutilității prin această viziune a sa, teorie care va inaugura mult mai târziu în secolul nostru literatura expresionismului și a absurdului.

Din acest punct se va desprinde și aspectul pesimismului său, căci inerția pune stăpânire pe orice acțiune în mișcare în lumea cosmică, încât poetul simte o destrămare a conștiinței, o distorsionare a tot ce este vital în acea lume, spiritul suferă de spleen, de oboseală, contemplația și meditația sunt singurele pârghii ale rezistenței, uniformitatea ostenește, ea este solitară și frigidă, doar lumea terestră este sortită variației, încât pentru eternitate imaginea lumii noastre devine scena unui joc al materialității, datorită metamorfozării ei în veșnică transformare. Pentru noi acest joc trece aproape neobservat, el fiind vizibil și manevrat numai în sferele înalte ale eternității.

Odată cu poezia "Mortua est" (1 Martie 1871), Eminescu deschide seria teoriilor sale conceptuale exprimate prin imagini poetice, unde moartea este forța propulsatoare a rotației umane, aspect pe care îl exprimă cât se poate de explicit mai târziu în "Luceafărul". "Părând pe veci a răsări / Din urmă moartea-l paște, / Căci toți se nasc spre a muri/Și mor spre a se naște." (Luceafărul, Aprilie 1883).

Rotația este o veșnică încercare pentru o devenire înșelătoare a vieții, a succesiunii umane parmenidiene, încât reflecția poetului întărește concepția sa asupra inutilității, a rostului hotărît și prestabilit al lumii noastre iluzorii în trecerea ei prin timp și spațiu. Inutilitatea a toate câte există este sensul concluzional al unei literaturi ce ia naștere cu expresionismul și se adâncește în creația absurdă a lui Eugen Ionescu și Samuel Beckett.

Eminescu preîntâmpină însă principiul inutilității prin teorii cosmice, astrale, concepție a unei filosofii universal-romantice de pătrundere în lumea cosmogonică, absolută, dar apatică, care își găsește fericirea epicuriană în starea statică și inertă.

In "Odă - în metru antic", Eminescu spune acest lucru prin dorul de tristețe și de moarte, însă o moarte a voluptății dorește poetul: "Piară-mi ochii turburători din cale, / Vino iar în sân, nepăsare tristă/Ca să pot muri liniștit, pe mine / Mie redă-mă." (Odă - în metru antic, Decembrie 1883). Un aspect și mai concludent al inutilității îl întâlnim în poezia "Eu nu cred nici în Iehova": "Toate-aceste taine sfinte / -Pentru om frânturi de limbă- / In zadar gândește, căci gândul / Zău, nimic în lume schimbă". (Eu nu cred nici în Iehova, 1878).

Aceeași concepție o vom întâlni și în poezia "Rugăciunea unui dac" (1 Septembrie 1879), în care liniștea nu o poate afla decât în "Nirvana", o liniște paradisiacă, spre sfera uranică simte poetul atracția: "Si tot pe lâng'aceasta cerșesc înc'un adaos: / Să'ngăduie intrarea-mi în vecinicul repaos!" (Rugăciunea unui dac)

Aspecte pesimiste ale concepției eminesciene încep însă să se manifeste de timpuriu, odată cu poezia "Mortua est", poezie de tinerețe pe care Titu Maiorescu o evidențiază printre alte poezii ca fiind cea mai valoroasă (Veneră și Madonă, 15 Aprilie 1870, Epigonii, 15 August 1870 și Mortua est, 1 Martie 1871). "Mortua est" este o poezie a morții, dar și o poezie a dragostei prin care Eminescu pătrunde într'o lume de dincolo de granițele vieții noastre, într'o lume în care imaginația a intuit-o în mod fictiv, datorită penetrației filosofice, dându-i contur și existență. In lumea noastră, materia amorfă nu se poate susține și menține fără spiritualitate, iar trecerea pe alt plan existențial, dacă înspăimântă nu e altceva decât spaima pe care o avem în fața unei forțe și a unei măreții care face ca numai spiritul să pătrundă liber în transcendența eternității. De aceea în momentul morții, durerea fizică de cele mai multe ori își exercită neputincios vitalitatea, adică durerea materiei care rămâne lipsită de continutul etern, de elementul sacru care-i susține existența. Sacralitatea nu poate fi deci decât temporară în corpul uman, manifestându-se prin forța incandescentă a spiritului în conștiința ființei umane, după gradul de înzestrare calitativă și cantitativă a gândirii noastre.

Durerea celor rămași în viață, durere provocată de dispariția unei ființe iubite, nu e altceva decât suferința care se transmite spiritual dela elementul eliberat din materia moartă, la elementul încarcerat în cavitatea material-umană a celor vii, element care rămâne fără puterea de salvare, de pătrundere și înțelegere deplină a fenomenului morții. Ruptura se face prin spiritul care nu poate exista într'o materie degradată fizic, acolo unde gândirea nu mai are capacitatea de a putea funcționa corect sau deloc. Să vedem însă ce spune Eminescu și cum percepe el fenomenul morții, al morții femeii iubite, cum realizează să creeze prin imagini poetice moartea și cum interpretează filosofic abstracțiunea elementului spiritual. In "Mortua est", Eminescu ne prezintă pe două planuri paralele acest fenomen, moartea fizică atunci când omul dispare ca entitate materială, neînsufletită și spiritualitatea eternă, o moarte fără moarte, o stare pe care omul nu o poate cunoaște decât imaginativ, fictiv, o viață a morții lumii siderale, veșnică în repausul ei platonic meditativ, o stare statică care depășește simțurile și înțelegerea omenească.

Imaginile poetice care se succed, elementele care compun întreg ansamblul mortuar ca: "Făclie de veghe pe umezi morminte, / Un sunet de clopot în orele sfinte,/Un vis ce își moaie aripa'n amar" sugestionează și sugerează trecerea sufletului fluid prin vămile morții. Imaginile exprimă plastic sufletul care suie parcă printr'o întreagă zidire de trepte ale cerului, încât totul se petrece ca la o mare sărbătoare cerească, o nuntă înfrățită cu veșnicia, o vrajă a eternității, trecând printr'o "ploaie de raze", printr'o "ninsoare de stele", în așa fel încât "Argint e pe ape și aur în aer" și totul se efectuează într'o armonie stelară de raze și cântec divin.

Viziunea lui Eminescu construită din imagini ale abstracțiunilor ne conduc spre infinitul cosmic al nemuririi sufletului: "Trecut-ai când ceru-i câmpie senină, / Cu râuri de lapte și flori de lumină, / Când norii cei negri par sombre palate, / De luna regină pe rând vizitate." (Mortua est) Intorcându-se spre imaginea corpului neînsufletit din sicriu al femeii iubite, poetul își exprimă durerea și deșertăciunea vieții printr'un șir de interogații, contemplă aspectul deprimant prin descripții delirante, în așa fel încât îți lasă impresia unei prăbușiri a conștiinței, a eului singularizat, care se contopește cu moartea într'un tot abisal și purificator, datorită desprinderii de realitatea din jur. De fapt această desprindere de realitate nu este decât miraculosul cânt paradisiac din sferele în care pătrunde și pe care îl aude poetul, ca și viziunile de vis halucinant dantesc: "Văd sufletu-ți candid prin spațiu cum trece; / Privesc apoi lutul rămas....alb și rece, / Cu haina lui largă culcat în sicriu, / Privesc la surâsu-ți rămas încă viu." (Mortua est).

Si dacă iubirea celor doi îndrăgostiți se petrecea în Edenul terestru, fiind o dragoste completă dyonisiacă, care pornea dela dorința instinctuală, primară, la dorința totală de chemare perpetuă de înălțare, prin moarte însă femeia iubită va pleca în Edenul selenar, locul de visare și petrecere a spiritului. "Sărmanul Dionis" (Decembrie 1872 - Ianuarie 1873) din nuvelele lui Eminescu acolo își va afla fericirea, o fericire fără sfârșit, idee care se stabilește prin apriorismul kantian și esența schopenhaureiană din cuprins, fapt atât de evident în "Mortua est": "Dar poate acolo să fie castele/Cu arcuri de aur zidite din stele, / Cu râuri de foc și cu păduri de-argint, / Cu țărmuri de smirnă; cu flori care cânt;"

Durerea este atât de violentă în momentul despărțirii de ființa iubită, încât poetul simte o adevărată prăbușire sufletească, o spaimă eschatologică pune stăpânire pe el, totul parcă se sfărâmă, pământul și cerul iau aspectul unui cataclism, încât tot și toate se pierd și se rostogolesc în golurile imense ale haosului universal.

Increderea în viață și echilibrul i se zdruncină, un pesimism acut i se strecoară în suflet, în orice există poetul nu vede decât inutilul, nimicul ia înfățișare universală făcându-l să nege însăși existența și tot ce-l înconjoară: "Când sorii se sting și când stelele pică/ Imi vine a crede că toate-s nimică. / Se poate ca bolta de sus să se spargă,/Să cadă nimicul cu noaptea lui largă, / Să văd cerul negru că lumile-și cerne / Ca prăzi trecătoare a morții eterne..." (Mortua est). Prin urmare cealaltă față a acestui aspect este realitatea concretă pe care Eminescu o vede, realitate pe care simțurile umane o înregistrează, sentimentul de dragoste fiind profund afectat și traumatizat. Romantismul este în acest? sens caracteristic, sentimentalismul este revelator, iradierea forței sufletești ca și revolta devin irezistibile. Lipsa de rezistență în fața dezastrului se pliază cu indignarea și revolta. Reflectarea și gândirea își modifică ținuta, o izbucnire de revoltă rupe consistența conștiinței, depășind limitele meditației și ale credinței. Suferința devine propulsorul irascibilității, logica, rațiunea devin iraționale, îmbrăcând o logică a durerii, o alogică dirijată de sentimente, de decepție, de deprimare, în așa fel încât intervine starea de nimicnicie, de negare a tot ce există, de pesimism, toate cuplate cu sensibilitatea structurii psihico-nervoasă a poetului. Indoiala își face loc, shakespearian își mărturisește disperarea pe care obligat o suportă ca o povară impusă fără drept de apel, până la epuizarea totală: "Si-apoi...cine știe de este mai bine/ A fi sau a nu fi...dar știe oricine/ Că ceea ce nu e, nu simte dureri/ Si multe dureri-s, puține plăceri/... Au e sens în lume? Tu chip zâmbitor,/Trăit-ai anume ca astfel să mori?/ De e sens într'asta, e'ntors și ateu,/ Pe palida-ți frunte nu-i scris Dumnezeu." (Mortua est) "Mortua est" este considerată printre poeziile lui Eminescu drept pesimistă și într'adevăr sunt locuri unde poetul își denunță pesimismul său prin formule poetice ușor de sesizat, de exemplu: nimicul ca subiect al negației ocupă un spațiu important în creația sa, pentrucă pe cât este de original și impresionant, pe atât este de deprimant și turburător în viziunea pe care o are. De fapt creația eminesciană este construită în mare parte pe antinomie, de exemplu: "Luceafărul", "Veneră și Madonă", "Inger și demon", "Scrisorile". Cu toate acestea atât poezia "Mortua est" cât și altele nu sunt întru totul pesimiste, lucru pe care îl declară însuși Eminescu privind moartea, în poezia "Cu mâine zilele-ți adaugi...." "Chiar moartea însăși e-o părere / Si un vistiernic de vieți." (Cu mâine zilele-ți adaugi....Decembrie 1883)

Ideea acestei poezii este schopenhaureană și influența pesimismului filosofului german atinge pe alocuri "Nirvana" și Edgar Poe în "Eldorado" caută o Nirvană", însă Eminescu vede că moartea este generatoare de vieți, așa precum credem că este, iar în "Mortua est", sufletul după moarte pornește spre "Nirvana" adică spre Edenul selenar. Deci, am putea afirma că întreaga construcție poetică din "Mortua est" cu tot ansamblul romantic funerar impresionează profund, construcție în care găsim adevăruri indiscutabile, adevăruri spuse de un poet cu o gândire genială, exprimându-se prin imagini poetice, imagini ce sunt halucinante viziuni cosmogonice și biblice, reliefând totodată un panteism în care poetul se mișcă în voie. In același timp este de netăgăduit că Eminescu a fost influențat de filosofia și concepțiile lui Schopenhauer, chiar dacă filosoful german i-a fost doar un îndreptar, un educator din a cărui filosofie poetul a extras ce i-a trebuit și a rămas conform cu principiile și cu modul său de a vedea viața și lucrurile. Opera lui Schopenhauer exprimă o gândire profundă, teoretică și radială, o operă în care toate direcțiile duc spre centru. In aforismele sale traduse de Titu Maiorescu, la prefața ediției a doua, filosoful pesimismului german face de altfel următoarea reflecție că: "Orice plăcere e negativă, pe când durerea e pozitivă," afirmație pe care Maiorescu încearcă să o corecteze, deoarece semnificația nu duce în mod categoric la pesimism, nu se poate generaliza, ea este subiectivă și se poate aplica doar anumitor individualități ieșite din comun, de exemplu lui Leopardi, lui Edgar Poe, lui Byron și în parte lui Eminescu.

Iar mai departe Schopenhauer adaugă: "Scopul propriu zis al existenței este moartea." Si Eminescu vede acest lucru, numai că pentru el moartea este generatoare de vieți: "Căci toți se nasc spre a muri / Si mor spre a se naște". (Luceafărul, Aprilie 1883)

Problema morții a preocupat îndeaproape pe mulți gânditori ai lumii, printre aceștia pe Goethe, Calderon dela Barca, Leopardi, Byron, Poe, Eminescu, creatori care au încercat să pătrundă esența vieții și a lucrurilor, să descopere ce nu se poate descoperi, adică scopul vieții și finalitatea ei prin moarte, care pentru unii ar fi regenerarea naturii sub noi forme proaspete, generative din punct de vedere material, dar perpetuu etern pe plan spiritual.

VA URMA

ANUL EMINESCU

Cu ocazia împlinirii în acest an a 100 de ani dela moartea poetului MIHAIL EMINESCU, "Cuvântul Românesc" declară pentru întreaga apariţie pe anul 1989, "Anul Eminescu", în acest scop vor apare în fiecare număr poezii şi proză scrise de Eminescu, precum şi studii, recenzii, articole şi alte materiale închinate poetului. Toţi care posedă lucrări sau studii inedite sau materiale documentare despre marele poet naţional, sunt rugaţi să trimită materialele cu specificaţie "Anul Eminescu".

O echipă a Colegiului de Redacţie va tria materialul trimis spre publicare.

POEZIA CU CARE A DEBUTAT EMINESCU LA VÂRSTA DE 16 ANI

DE-ASIU AVÉ...

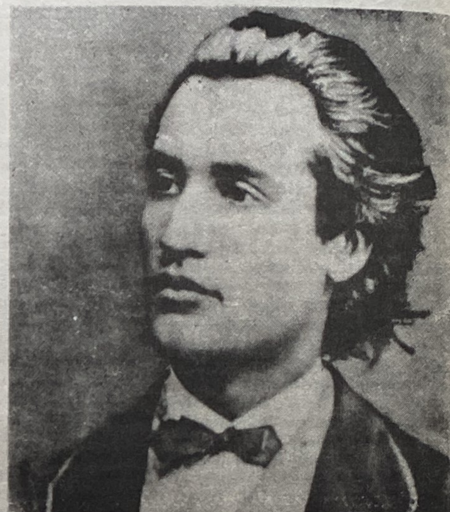
De-asiu avé si eu o flóre
Mandra, dulce, rapitóre,
Ca si florile din Maiu,
Fiice dulci a unui plaiu,
Plaiu ridiendu cu earba verde,
Ce se légana, se perde,
Undoindu incetisioru,
Sioptindu siopte de amoru;

De-asiu avé o floricica
Gingasia si tinerica,
Ca si flórea crinului,
Albu ca neu'a sinului,
Amalgamu d'o ros' albia
Si de una purpuria,
Cantandu veselu si usioru,
Sioptindu siopte de amoru;

De-asiu avé o floricica
Gingasia si tinerica,
Ca si flórea crinului,
Albu ca neu'a sinului,
Amalgamu d'o ros' albia
Si de una purpuria,
Cantandu veselu si usioru,
Sioptindu siopte de amoru;

De-asiu avé o porumbitia
Cu chipu albu de copilitia,
Copilitia blandisiora
Ca o dî de primavéra,
Câtu ti tine diuliti'a
I-asiu canta doin'a, doiniti'a,
I-asiu canta o 'ncetisioru,
Sioptindu siopte de amoru.

Mihail EMINESCU

Pagini de jurnal

de Andrei PANDREA

CENTENAR MIHAIL EMINESCU

1850-1889

Mare Voievod şi Domn al Fiinţei Româneşti

La 15 Iunie 1889, pogora în bezna nefiinţei, Mihail Eminescu

"Străin şi fără lege de voi muri, atunce
Nevrednicu-mi cadavru în uliţă l-arunce
Ce-o să asmuţe câinii, ca inima-mi s'o rumpă
Iar celui ce cu pietre mă va izbi în faţă
Indură-te, Stăpâne, şi dă-i pe veci viaţă!"

Viziunea tragică şi limpede a propriei morţi, din tulburătorul vers **premonitoriu, premerge cu zece ani clipa definitivă a preschimbării vieţii în destin. O citim, cutremuraţi în "Rugăciunea unui Dac", scrisă la 1 Septembrie 1879.**

Soarta pământească i se frânge prematur, în blestemata dimineaţă de Joi, la sanatoriul doctorului Suţu din capitala României.

"Astfel se stinse în al optulea lustru de viaţă cel mai mare poet pe care l-a ivit şi-l va ivi poate, pământul românesc. Ape se vor seca în albie, şi peste locul îngropării lui va răsări pădure sau cetate, şi câte o stea va veşteji în depărtări, până când acest pământ să-şi strângă toate sevele şi să le ridice în ţeava subţire a altui crin de tăria parfumurilor sale". (G. Călinescu).

Intru zămislirea crinului unic şi irepetabil, jocul hazardului nu s'a întrerupt nicicând. La porunca divină, sub ochiul atotvăzător al Creatorului, Ursitoare mute, călăuzite de Intâmplarea oarbă şi surdă, cern soarta fiecăruia şi-a tuturor, dela începutul Neînceputului...

Din nesfârşirea infinitului, pulsând în dilatare şi contractare - macrocosm, microcosm - ele opresc în ciur pulbere de stele, de viaţă şi de nemurire, impalpabilii atomi însufleţiţi, miriade nepreţuite de grăunţe rodnice, cromozoni şi gene. Parcele au aruncat, cândva, pumnul de licurici fermecaţi înspre globul cel de tină, în Omenire; iar din cei aleşi, pepite de ereditate în mâzgă fertilă au ajuns şi în plămada Românilor până la Păduroasa, Bucovina străbunelor seminţii Iminovici şi Iuraşcu. Duble spirale infinite, grele de ciorchinii grăunţelor scumpe, cromozomii şi genele geniului s'au risipit adunându-se în carnea lui Gheorghe şi în sânul Ralucăi-Rareşa.

Din contopirea lor - Neînceput, Infinit, Intâmplare, Gene, Mâzgă, Gheorghe, Raluca -, s'au născut zece copii muritori şi un Luceafăr. Care s'a nemurit, cu moartea pre moarte călcând, zboară cu aripi mari, acum şi în vecii vecilor, în spirala nesfârşită a eternităţii. Si îl simţi strălucind în minţile şi inimile noastre, Mare Voievod şi Domn al Fiinţei Româneşti şi Impăratul între împăraţii lumii gânditoare.

***

Sâmbătă 17 Iunie 1889, Mihail Eminescu părăsea cel din urmă loc de odihnă pământească, Biserica Sfântul Gheorghe Nou. Cortegiul însoţitor pe ultimul său drum, a fost surprins în faţa Universităţii din Bucureşti, de unicul desen rămas posterităţii, datorat pictorului Constantin Jiquidi, care a fost publicat în "Universul Literar" din Iunie 1889. Desluşim în mulţime, în urma sicriului, pe primul ministru Lascăr Catargiu, pe Titu Maiorescu, Th. Rosetti, D. Aug. Laurian, St. C. Mihăilescu, studenţi şi elevi. Coroane de flori au fost depuse de Academia Română, Societatea Unirea, revista "Fântâna Blanduziei" şi de presa bucureşteană. Inăbuşindu-şi durerea, comentatorul desenului, autor al reportajului, scrie: "Tristă a fost ceremonia ducerii la mormânt a marelui geniu poetic. N'a fost o înmormântare de fast şi de pompă - noi toţi cei care am urmat cadavrul ce ne lipsea de o lume de gânduri, eram izbiţi crunt în inima noastră. Multă lume a urmat rămăşiţele celui mai genial poet din vremea asta, care a dat avânt nou dezvoltării noastre literare."

Racla simplă a celui mai de seamă dintre Români a fost coborîtă în mormânt pe ploaie măruntă, la Cimitirul Bellu, între un tei şi un brad.

"Când voi muri, iubito, la creştet să nu-mi plângi; / Din teiul sfânt şi dulce o ramură să frângi, / La capul meu cu grijă tu ramura s'o'ngropi; / Asupra ei să cadă a ochilor tăi stropi; / Simţi-o-voi odată umbrind mormântul meu... / Mereu va creşte umbra-i, eu voi dormi mereu".

***

La 100 de ani dela logodirea cu nentul, Mihail Eminescu este mai viu ca oricând. Prin comoara prometeică şi proteică dăruită, el este mândria noastră. Se cuvine, cu adâncă smerenie, să-i aducem împreună - toată suflarea românească - prinosul nostru, cu gândul, cu inima, cu simţirea, şi dacă se poate cu fapta.

Că Românul trăieşte cu Eminescu în suflet, nu încape îndoială. M'au convins odată, nişte ciobani...Mă aflam, la 25 Iulie 1962, aproape de Suru, în Munţii Făgăraşi, lângă Stâna din Faţa lu'Sântu' Ilie şi notam în jurnalul meu: "Soarele a asfinţit. Ne-am strâns buluc la Savia. Mai mare peste noi toţi e baciul Ion Pavăl Popa (...) Un cioban doineşte din fluier. Il ascultăm cu ochi pironiţi în jar, cu feţele arămite de foc. E un cântec vechi, tărăgănat, picurându-şi boabele sunetelor cristaline, tânguioase, în tipsia grea, răsunătoare, a sufletelor noastre nostalgice. Baciul Ion a aprins lampa cu gaz. Si-a agăţat gospodăreşte ochelarii vechi pe nas şi dintr'o straiţă şi mai veche a scos nişte cărţi. Trebue să fie Varlaam şi Ioasaf, Esopia sau Alixăndria, îmi zic, şi mă răsucesc alene, somnoros, în sarică. Intind totuşi mâna să mă conving. Cuprins de uimire, citesc pe scoarţele cu colţuri roase ale cărţilor, pătate de usucul oilor şi de grăsimea brânzei, numele sfinte ale celor mai iubiţi poeţi ai neamului "Eminescu, Coşbuc, Alecsandri...Somnul mi-a pierit cu totul. Ascult cuprins de dulce emoţie, cu inima bătândă, glasul gros al baciului citind tărăgănat şi'n opintiri, versurile sacre. Clipa de faţă, atât de bogată în semnificaţii neaşteptate, are pentru mine o valoare unică, sfântă".

***

Primesc Programul-Invitaţie al comemorării. Peste chipul studentului pletos, cu frunte mare, privind din depărtare către nesfârşire, s'a imprimat textul românesc, cu traducerea franceză pe verso. La iniţiativa Fundaţiei Culturale Române din Madrid, laolaltă cu Academia Româno - Americană (America), Apoziţia (München), Asociaţia Culturală Română Hamilton (Canada), Biblioteca şi Institutul de Cercetări Român (Freiburg), Comunitatea Românilor din Franţa, Centre Roumain de Recherches, Hyperion şi La Maison Roumaine, toate în capitala Franţei, se organizează la Paris (în sala Domus Medica), între 16 şi 18 Iunie 1989, Centenarul morţii poetului naţional român. Observ că, Asociaţia Sociologilor şi Etnologilor (A.S.E.), pe care o reprezint şi prin semnarea prezentului reportaj, a fost omisă de contabilitatea madrilenă. Vrând să repar scăparea, mă alătur, cu toată smerenia, celor care-l comemorează pe Luceafăr în Oraşul Lumină.

Din Comitetul de onoare fac parte: Principesa Margareta a României; Eugene Ionesco şi Jean d'Ormesson, dela Academia Franceză; Emil Cioran, scriitor, profesorii universitari Frederic Tristan (Paris), Rosa del Conte (Roma), Emil Turdeanu (Paris), Cesare Segre (Pavia), Luis Rosales, scriitor şi membru al Academiei Spaniole, Ionel Jianu scriitor şi critic de artă. Comitetul de coordonare îi reuneşte pe Paul Barbăneagră, Ioana Brătianu, George Ciorănescu şi Aurelio Răuţă.

***

Vineri 16 Iunie: după Cuvântul de deschidere al Prof. Vintilă Horia şi mesajele unor participanţi, vor avea loc, în şedinţă plenară, comunicările privitoare la opera poetică şi opera filosofică. Seara, concert Gheorghe Zamfir şi Ion Piso.

Sâmbătă 17 Iunie: două mese rotunde - Eminescu vizionar al lumii moderne şi Eminescu în traduceri - şi comunicările despre opera istorică. In şedinţă plenară. Vintilă Horia va rosti cuvântul de închidere. Seara toţi participanţii sunt invitaţi în "La Taverne Tourville" pentru cina comună.

Duminică: după Sfânta Liturghie dela Biserica Ortodoxă Română, se va dezveli monumentul Eminescu, sculptura lui Ion Vlad şi se vor ţine cuvântări. Celebrarea se va încheia seara tot la Domus Medica, prin recitalul artiştilor lirici români de

Continuare în pag.11

EMINESCU DEPARTE VĂZĂTORUL

——Nicu CARANICA——

In prefaţa pe care scriitorul George Pişcoci-Dănescu mi-a făcut cinstea să mi-o ceară pentru monumentala operă completă etico-socială a lui Eminescu, pe care a editat-o şi o avem printre noi la acest praznic, am ţinut să subliniez distanţa luată de poet faţă de politică. Am citat cu acest prilej poezia postumă "Odin şi poetul", în care satira poetului împotriva franţuzismului şi a politicianismului e necruţătoare şi asta încă din 1872, data amintitei poezii, când poetul avea adică 22 de ani.

Observam mai departe că orice fenomen îşi găsea orizontul cel adevărat în optica lui Eminescu, pe care îl caracterizam în toate împrejurările acestor scrieri ca o fire totdeauna robită esenţialului. Aş vrea, cuprilejul de faţă, să insist din nou asupra acestei trăsături fundamentale, pentrucă numai ţinând seama de ea putem să ne smulgem din optica aşa ziselor "scrieri politice", etichetă pe care generaţii întregi au acceptat-o cu docilitate. In fond, pentru cine vedea că o mare parte a articolelor din "Timpul" erau îndreptate împotriva liberalilor, sau "roşilor", cum li se spunea, şi nu mergea mai departe pentru a desprinde mobilul adânc al actului, această optică era explicabilă.

In realitate Eminescu pornea totdeauna dela circumstanţialul trecător şi, prin esenţialitatea firii sale, îi desprindea sensul universal împreună cu învăţătura care răsărea din această lărgire a orizonturilor. Pentru meditaţia acestei "mese rotunde" care se străduieşte să vădească tocmai această esenţialitate şi universalitate, am ales un text publicat în "Timpul" din 10 Feb, 1978 şi apărut în actuala ediţie George Pişcoci-Dănescu sub titlul "Credinţe în trăinicia poporului român", în Vol. I, p 167. Era vorba de presiunile Rusiei de a i se ceda cele trei judeţe din Sudul Basarabiei. După străduinţele din articolele precedente de a evita dezastrul, Eminescu simte apropierea lui şi are această meditaţie din care extrag cea mai mare parte:

...."Dar dacă ne dăm bine seama, nici nu e vorba să pierdem ori să păstrăm Basarabia: vorba e cum o vom pierde ori cum o vom păstra.

Nenorocirea cea mare ce ni se poate întâmpla nu este că vom pierde şi rămăşiţa unei preţioase provincii pierdute: putem să pierdem chiar mai mult decât atâta, încrederea în trăinicia poporului român.

In viaţa sa îndelungată, niciodată poporul român nu a fost la înălţimea la care se află astăzi, când cinci milioane de Români sunt uniţi într'un singur stat.

Mihai Viteazul a isbutit să împreune sub stăpânirea sa trei ţări şi să pregătească întemeierea unui stat român mai puternic; a fost însă destul ca Mihai Viteazul să moară, pentruca planul urzit de dânsul să se prăbusească. Statul român de astăzi a trecut însă prin, mai multe sguduiri şi rămâne statornic, fiindcă are două temelii: conştiinţa Românilor şi încrederea marilor naţiuni europene.

Dacă vom câştiga de trei ori atât pământ pe cât avem şi vom pierde aceste temelii, statul român, fie el oricât de întins, va deveni o creaţiune trecătoare; iar dacă ne vom păstra temeliile de existenţă socială, Rusia ne poate lua ce-i place şi pierderile ne vor fi trecătoare.

Astăzi e doar timpul să întărim atât în Români cât şi în popoarele mari ale apusului, credinţa în trăinicia poporului român.

Rusia voieşte să ia Basarabia cu orice preţ; noi nu primim niciun preţ.

Primind un preţ am vinde; şi noi nu vindem nimic!

Guvernul rusesc a pus însuşi chestiunea astfel, încât Românii sunt datori a rămânea până în sfârşit consecvenţi moţiunilor votate de către corpurile legiuitoare: nu dăm nimic şi nu primim nimic.

Românul care ar cuteza să atingă acest principiu, ar fi un vânzător."..............

Iată până unde mergea pătrunderea în esenţial a oricărei circumstanţe istorice. Viziunea lui Eminescu e aşa de universal valabilă încât cuprinde şi evenimentele timpurilor noastre. Repet fraza profetică: "Rusia ne poate lua ce-i place şi pierderile vor fi trecătoare".

Noi le-am trăit aceste pierderi trecătoare şi cu aceeaşi credinţă eminesciană privim şi trecutul de astăzi. Pasajul citat cred că ilustrează nu numai pe Eminescu robit esenţialului, dar, prin acest esenţial care e una cu universalul, şi pe Eminescu vizionar şi profet mângâitor al tragediilor noastre actuale.

CENTENAR MIHAIL EMINESCU

Urmare din pag.10

talie internaţională, Ileana Cotrubaş, Viorica Cortez, Ion Piso şi Ionel Pantea.

***

VINERI 16 IUNIE. Ies din casă în dimineaţa radioasă şi ajung puţin înainte de ora 9. In hol - foială mare. Aurelio Răuţă îi primeşte cu voie bună pe oaspeţi. Tot el inaugurează "Expoziţia cărţilor de Eminescu şi despre Poet".

Fundaţia madrilenă prezintă cărţile editate pentru centenar: broşura "Eminescu presente" par M. Eliade, V. Ierunca, I. Negoiţescu, Basil Munteanu, "Poezii alese" de Al. Ciorănescu, monumentala "Mihai Eminescu o dell'Assoluto" versiune bilinguă de Rosa del Conte şi "Gedichte-Auswahl" de W. von Eichelburg. In virtrine, operele "omului deplin al culturii româneşti" (C.Noica); ediţia Maiorescu (de antume) din 1884, cea din "Biblioteca pentru toţi"; "Poezii" ed. C. Botez; "Poezii şi variante" (ed. omagială) Col. Academia Română XLIV 1940; ediţiile Perpessicius 1939 şi D. Murăraşu. Trebue subliniată excelenta realizare a Dlui Gh. Piscoci (a cărui prezenţă, împreună cu Mariana Dănescu, la "Librairie du Savoir" - librăria Românilor din Paris, a devenit indispensabilă) editorul "Operei etico-sociale" a lui M. Eminescu în 2 vol. reeditarea ediţiei lui I. Creţu, cu o prefaţă de Nicu Caranica. Mă opresc la D. Caracostea: "creativitatea eminesciană "1943 fără să uit traducerile "Poems of Eminescu, London 1930 (trad. Sylvia Pankhurst), "Poemes chosis" trad. L. Barrol 1934 etc. şi studii precum "La genèse interieure des poésies d'Eminescu", 1963, de Alain Guillermon.

In alte vitrine sunt expuse desenele lui George Tomaziu şi Radu Meier, ilustrând opera eminesciană. Ion Vlad expune masca mortuară luată de Oskar Han lui Eminescu şi o medalie comemorativă pe care a făcut-o în acest an.

Lumea, îndemnată intră în sală după 9:30. Imi aleg loc lateral, în stânga şi în faţă. Mi-am pregătit pixul şi carneţelul gata să notez...Sub chipul de tânăr zeu al poetului se află masa lungă a prezidiului, o tribună şi microfoane. Cei care iau loc sunt purtătorii mesajelor.

Ia cuvântul AURELIO RAUTA. Deschizând "Sfânta carte a comemorării" îşi aminteşte de-o altă zi ca aceasta, în 1964, la Veneţia. Atunci se împlineau 75 ani. Si singurii supravieţuitori sunt doar Rosa dela Conte şi el. "Noi, Românii din Occident, avem o legitimitate totală. Noi reprezentăm România liberă, faţă de cea încătuşată. Mesajul nostru de dragoste şi încurajare îl adresăm poporului român, suferind împilarea. Inchinarea lui Eminescu este un simbol de libertate, de luptă, de tradiţie, naţionalist."

Pentru VINTILA HORIA "Eminescu est un pays". "Jamais dans l'histoire occidentale un être humain n-a coincide en plus honnête allegeance avec l'essence même de son peuple". El poate fi comparat cu contemporanii săi Nietzsche şi Dostoievski. Toţi trei au scris opere caracteristice. "Fraţii Karamazov", "Posedaţii",', Aşa vorbit-a Zarathustra", "Sonetele" şi cele cinci "Scrisori" şi "Luceafărul" - între 1878 şi 1883. Intr'o simultaneitate revelatoare, omul sfârşitului de veac desluşeşte prin opera acestor "aleşi", conturul viitorului, atât în bine cât şi în rău. Nietzsche profetiza ivirea Supraomului dar şi revelarea nenorocirii repetate la nesfârşit, definită ca eternă reîntoarcere. La Dostoievski, Rusia se desparte de Dumnezeu şi dă naştere rasei blestemate a teroriştilor. Ajunşi la putere în 1917 au convertit în nenorocire mulţime de popoare, printre care şi al nostru, victimele unei filosofii false, imaginea unei religii pe dos, care va secreta o nouă tehnică de autodistrugere. Eminescu, situat pe acelaşi tărâm gnoseologic cu Dostoievski - tradiţia creştină -, face din el un cult literar şi încearcă, în poeme şi articole, să ne unească cu valurile unui trecut, care coincide cu finele Evului Mediu şi începutul Renaşterii.

In perfectă continuitate şi armonie cu poeţii secolului său: Leopardi, Lord Byron, Novalis, Mickiewicz, Holderlin, - Eminescu îşi trimite rădăcinile în ameţitoarea plămadă iniţială, acolo unde Dacii anunţau deja itinerariul nostru sacrificial. Puterea de expresie, născută dintr'un pământ ferm şi proiectată spre universalul cel mai intens umanizat şi divin, nu face decât să spună, ceea ce poporul nostru spunea şi el de milenii, în acelaşi loc unde ni s'a născut sufletul, dincolo de limita timpurilor cunoscute.

Ioana BRATIANU dă citire mesajului regelui Mihai.

Doamna Rosa DEL CONTE - prezenţă uimitoare: vioaie, ochi jucăuşi, inimă fierbinte, verb furtunos, vehemenţă şi ironie- neasemuită cunoscătoare şi tălmăcitoare a operei eminesciene, declanşează aplauze când se dovedeşte mai patrioată şi mai Româncă decât noi toţi. "Ales de moarte şi de nemoarte" Eminescu este "victoria definitivă asupra timpului". "Când patria noastră nu se mai află decât în sufletele celor plecaţi departe, este necesar, ca o datorie sfântă, să arătăm lumii puterea harului românesc. Cunoscut pe toate meridianele spiritualităţii universul poetului iese din limitele epocii şi ale ţării..."

Prof. Alvaro ROCCHETTO, dela Paris, explică proasta receptare a unor mari creatori, ca

Eminescu, Blaga, Arghezi, Caragiale, sau ai marilor clasici italieni, prin carenţele şcolare şi culturale întâlnite la cetăţenii republicii bicentenare. Ei nu sunt nici măcar citaţi în manualele şcolare; dar sunt semne de trezire a interesului pentru cultura românească, dacă extrapolăm asupra ei, fenomenul constatat în profuziunea traducerilor din italiană.

Prof. Dr. Dennis J. DELETANT, dela Londra, ne spune într'o românească fluentă: "Viziunea lui despre lume este caracterizată de dialectica antitezei şi a destinelor contrastante şi îşi derivă geneza din experienţa adânc trăită a vieţii lui. Convertită în artă, ea conferă o actualitate permanentă vremurilor lui. Capacitatea de a trăi la tensiune maximă viaţa personală şi problemele epocii, se oglindeşte în poezii şi ziaristică, formând o unitate a personalităţii lui.

D. Caracostea spunea: "Caracteristica geniului stă în izbăvirea de cerinţele practice ale vieţii şi ale inteligenţei: poetul se înalţă la contemplarea prototipurilor ideale.

Pledoaria lui Eminescu pentru eliberarea individului şi a colectivităţii de orice servituţi îşi găseşte latura omoloagă în ziaristica lui, în afirmarea drepturilor României asupra Basarabiei acel pământ nu l-am cucerit, n'am alungat pe nimenea de pe el, că e bucată din patria noastră străveche, este zestrea împărţitului şi nenorocitului popor românesc."

Preţuind ţăranul demn şi întreg, Eminescu recunoaşte forţa generativă a culturii populare, cu naivitatea, puritatea, lipsa de artificiu şi valoarea de oglindă fidelă a universului ţărănesc. Adăpându-se la culturile apuseană şi orientală, a apreciat contactele cu străinătatea şi alte culturi pentru îmbogăţirea experienţei trăite. Când mărturiseşte "eu sunt budhist", Eminescu spunea că viaţa e suferinţă şi că experienţa proprie îl apropie de experienţa poporului, cu împărtăşirea suferinţei întru izbăvire. Cu mitologia lui, inspirată de aspectele elementare ale mitologiei străvechi, Eminescu este "păstorul şi păzitorul Fiinţei" iar limba lui este "casa Fiinţei". Dela Eminescu încoace noi existăm în sensul adevărat al cuvântului" (St. Teodorescu).

Dr. Wolf von EICHELBURG (Freiburg) ne comunică, franţuzeşte, câteva gânduri de traducător german al poetului. Educaţia germană a lui Eminescu (Berlin dar şi Cernăuţi) nici nu-i creşte, nici nu-i scade valoarea. Dar prezenţa în mersul cultural german, cu acces larg la un Schiller, Gottfried von Herder, Winckelmann, Schopenhauer îl influenţează, firesc. Leitmotive schopenhauoriene sunt transpuse în lirică. Expresia apropiată de cea folclorică şi marile idei filosofice cuprinse în vers, pot apărea discordante. De unde şi grija alegerii şi traducerii, cât mai fidele. De tradus, prin muzicalitatea şi tonalitatea ei, pare mai uşoară poezia populară.

Prof. Nicolae ILIESCU (Harvard): "Faţă de Eminescu, identificat cu ceva scump tuturor, nu este posibilă o atitudine neutră. De aceea năzuim spre însuşirea dimensiunilor de de adevăr ale poetului".

CONTINUARE ÎN NUMĂRUL VIITOR

CARTEA ROMÂNEASCĂ ÎN EXIL

- trei decenii, zeci de edituri, sute de titluri -

RĂMAS BUN

—L.M. ARCADE—

Ochii ni se umezeau, dar n'au curs multe lacrimi la înmormântarea lui Horia STAMATU. Sobrietatea țării? Lumina ireală a capelei care diversifica magic, mai bogat decât obișnuita percepție, culorile coroanelor de flori? Splendoarea cimitirului din Freiburg cel ce orientează imaginarul ca nici un altul spre edenicul loc de odihnă și verdeață? Dincolo de toate, frumusețea și simplitatea ultimului drum al poetului semăna prea mult cu inima omului și cântata operei ca să nu ne pară predestinat, ca să nu ne interiorizăm emoția ca în fața unei taine.

Nu vom vorbi aici despre prodigioasa deschidere către universal a poeticii lui STAMATU (printre foarte puținele după EMINESCU), deschidere realizată într'o mult mai mică măsură (decât s'a spus) prin asimilări occidentale, și în mod mult mai amplu (așa cum se va spune) prin revelarea latențelor graiului românesc.

Vom aminti totuși, cu tristețe, că poetul a fost și a rămas aproape necunoscut până astăzi. Da, Eugen IONESCU îl aprecia la adevărata lui valoare încă prin anii 38 (în NU) și anul trecut îl numea cel mai mare poet român. Da, scepticul Cioran nu și-a precupețit laudele adresate bardului unei mari certitudini: INVIEREA. Chiar Nicolae MANOLESCU, critic român din țară, l-a publicat într'o antologie a poeziei românești, antologie prompt confiscată de cenzură. Dar prea puțini Români cunosc opera poetului în Occident, unde marea parte a poemelor scrise timp de o jumătate de veac a fost editată. Sapte volume și plachete care merită studii n'au prilejuit decât ocazionale note și recenzii al căror total se numără mai degrabă cu rândul decât cu pagina, ceea ce nu l-a împiedicat pe STAMATU să publice lungi și elogioase aprecieri referitoare la numeroși poeți ai exilului. Amărăciunea nu și-a exprimat-o decât prin câteva scrisori. Nemăsurata lui generozitate triumfa repede, bucuroasă întotdeauna de succesul altora. Mai presus de mâhniri trecătoare avea harul seninătății și acela al unei curate, aș spune al unei serafice veselii.

Critica veacului nostru, aceea din câteva poeme lungi și câteva articole nu era acidă? O socotesc stenică fiind salubră. Dar să nu uităm versurile mult mai semnificative: /Fericiți cei ce se bucură fiindcă trăiesc o singură dată/ Cioran scria că după întâlnirile cu Mircea ELIADE se simțea reconfortat. Intâlnirile cu Horia STAMATU puteau duce la aprinse discuții contradictorii. Totuși nu-l părăseai fără sentimentul de a fi primit un dar. Acela al bucuriei de a trăi a poetului, o bucurie permanentă, suprapusă cuvintelor și întotdeauna contaminantă. In toamna anului 83 mi-a fost îngăduit să-i vorbesc în camera cu un singur pat, a unei supraclinici de reanimare; numai câteva minute, ca să nu-l obosesc. El mi-a vorbit (și fără urmă de oboseală) o bună jumătate de oră. Mi-a spus cu seriozitate, însă cu neschimbata-i lumină din privire - neverosimilă în cadrul impresionantei aparaturi medicale- că medicii îi acordă numai câteva luni de supraviețuire precară, că ar fi mai bine altfel, că e rău așa "dar ce să'i facă". Apoi după stângacele mele încurajări, a vorbit ca de obicei despre alții și altele: ce fac prietenii dela Paris fiecare în parte, îi pot aduce mâine câteva ziare fiindcă iată ce se întâmplă în Cuba, Asia și Polonia, fiindcă se gândește la o serie de articole pentru Cuvântul Românesc și la un nou studiu asupra poeziei lui Barbu, despre care mi-a povestit o anecdotă. Am râs amândoi cu voie bună. A mea nu era decât ecoul puternicului suflu de viață a marelui bolnav, cu inima grav dilatată, despre care mi se spusese că-și trăiește probabil ultimele zile.

Si bolnavul a trăit șase ani cu toată aparența unei solide sănătăți. Câți au scris din 83 până astăzi mai multe versuri - unele cu spor de calitate- mai multe articole și mai multe scrisori decât Horia STAMATU? Pe deasupra prinsese obiceiul să târguiască și să gătească, ca să-și ajute soția a cărei sănătate era adesea încercată și ca să lase lui Marion (17 ani astăzi) destul răgaz pentru școală. Numai cei intimi știau că respecta severele restricții medicale făcând printre altele plimbări cu pasul încet și urcând cu grijă cele patru etaje ale modestului apartament pe care-l locuia, că uneori spunea sau scria (în josul unei scrisori arareori mai scurtă decât zece pagini de literă măruntă) "cu inima cam greu, bine că vine vara."

Vara, vara climaterică, a venit de vreme anul acesta chiar la Freiburg. Incă din iarnă consacrase lui EMINESCU trei conferințe. De ce n'a venit la comemorarea dela Paris? Fiindcă știa că ambianța unui congres nu-i va permite să-și vadă în tihnă toți prietenii parizieni. Mi-a scris: "nu pot lipsi de acasă prea multe zile, vin în Iulie sau la toamnă". Vineri 7 Iulie se simțea bine. Vorbise telefonic în dimineața zilei cu Eugen IONESCU și Aurelio RAUTA. Incepuse o scrisoare care-mi era destinată (patru pagini), A găsit-o Doamna STAMATU printre multe alte hârtii două săptămâni după înmormântare și firește mi-a trimis-o. Citind-o am resimțit mult mai puternic decât în cimitirul din Freiburg durerea despărțirii. Dar sunt alte detalii mai demne de reținut.

In după amiaza aceleeași zile a făcut o lungă plimbare cu Marianne, care se simțea și ea bine, sub un soare sărbătoresc. Soț și soție (fetița era în Anglia) s'au oprit în fața unei bijuterii. Horia voia să cumpere Mariannei un inel. Marianne l-a oprit spunând că e prea scump. După cină și rugăciunea de seară, Horia a ascultat muzică, dacă nu mă înșel Bach. Marianne, care luase un somnifer, adormise către ora 11 seara. Horia a trezit-o (ceea ce nu făcea niciodată) ca s'o bucure cu anume fraze muzicale care-l încântaseră. Marianne avea pleoapele grele de somn către miezul nopții când l-a zărit pe Horia prin ușa întredeschisă către sufragerie, mâncând pâine și bând un pahar de vin, ceea ce nu făcuse de ani de zile (vinul fiindu-i interzis). Ce s'a întâmplat după asta Doamna STAMATU nu știe, decât că și-a văzut soțul în decursul nopții culcat alături, cu capul aplecat, într'o poziție puțin obișnuită. La 7 dimineața i-a simțit mâna rece.

Medicul a putut stabili că inima lui Horia a încetat să bată Sâmbătă 8 Iulie la ora 2 dimineața.

O inimă încă plină de toate bucuriile vieții îndeosebi de cea mai mare: aceea a EUHARISTIEI.,

Printre poemele alăturate sunt câteva care au semnificația unei mărturii și a unui mesaj.

Cum a scris așa a trăit Horia STAMATU și așa a murit.

Fie-i somnul împăcat și deșteptarea fericită.

TODO Y NADA

Dinspre nebunele orcane
bate un năpraznic vânt
gonind din urmă caravane
bucăți de nouri cu pământ.

Peste colina fără case
albastra lună despletită
în trei cununi sângeroase
își varsă inima coclită.

Plutesc corăbii mii și sute...
Sau pânze negre sfâșiate?
Armadele în somn pierdute
ce-au fost în mine ancorate.

IN HAOS

Vântul în valuri
șiroae de ploaie
învălue dealuri
codrii despoaie.

In haos se plimbă
un dor fără sațiu
ce soarbe și schimbă
spațiu cu spațiu.

In tot mai rotund
se'nvălue totul
și nopți fără fund
ascund Sabaotul.

ACELAȘI RÂU

Același râu! Il duc mereu
cu maluri albie curgând
în el apune Domnul Zeu
ca să răsară gând cu gând

Dar fără fund și fără mal
e fără guri și nici izvor
adese ori e doar un val
mereu din el începător

Vai ce adâncă-i noaptea lui
și fără margini e de clară
temeiul ne-temei oricui
cu mine-apune să răsară.

ACESTE DOUĂ PAGINI, OFERITE GENEROS DE "CUVÂNTUL ROMÂNESC", APAR SUB ÎNGRIJIREA ȘI RESPONSABILITATEA ASOCIAȚIEI "HYPERION"

HYPERION

Centrul de promovare a cărţii româneşti

POEME DE HORIA STAMATU EXTRASE DIN VOLUMUL KAIROS -ED. CAIETELE INOROGULUI 1974-

ENS

Aici sânt oaspe nu stăpân
din tot nimic nu e al meu
nici locu'n care nu rămân
nici bobul sec nici rodul greu.

Eu sânt din tot ce e un gând
de care singur voi răspunde
la raza celui ce arzând
e nicăerea şi oriunde.

CANTECUL INECATULUI

Noapte s'a lăsat
ziuă s'a făcut
nu cumva sânt beat
de cât am băut?
Noapte s'a lăsat
şi am mânecat
la un început.

Greu mi-era la voi!
Mă trăgea un dor
tot către'napoi
dar iată că sbor
mă topesc şi pier
apă fum eter
mor ca să nu mor.

Noapte ziuă e?
Sau din tot nimic?
O genună ţiuie
ori mă tot ridic?
Linişte s'aude
sau cascade cad
dorm în pae unde
ori în flăcări ard?

Dela mal la mal
urc acelaşi val
malurite sunt
apă şi pământ.
La fundul ascuns
la cerul înalt.
iată am ajuns
din acelaşi salt.

La izvorul focului
din capătul locului
slava raiul ţie-i
floarea veşniciei
la vărsarea focului
din obârşia locului
noaptea veşniciei
rădăcină fie-i

Iată am legat
ce fusese rupt
şi am mânecat
la alt început
noapte s'a lăsat
ziuă s'a făcut
fără'ntunecat
fără mânecat.

LA EMINESCU

surghiun 1950

I

Ars de gândul scriu cenuşe
pe capacul urnii lume
spor de grije bat în uşe
la o casă fără nume.

N'ar fi nimenea acolo
decât focul care arde
cât aici şi mai încolo
cât aproape şi departe.

Ţelul este înapoi
şi tot sboară înainte
care sânt dintre noi doi
care fiu care părinte?

Vremea toată e cu mine
dusă-acolo unde-o duc
în desimea de suspine
ca în codru singur cuc

eu sânt vremea care trece
cum în albii ape trec
dar în care undă rece
focul grijii să-l înec?

II

Vântul ce bătea aseară
parc'avea ceva de spus
dintr'o ţară'n altă ţară
nu ştiu unde s'o fi dus.

Era vânt de primăvară
nimerit în miezul iernii
ce trecând ca într'o doară
alina cu vis troienii

când voiam s'ascult plecase
ori murise îngheţat
stele ţintuiau geroase
cerul meu neînstelat.

ARGONAUT

La cârma unei repezi nave
cobor pe undele de foc
din raiul verzilor ostroave
spre cel mai din lăuntru loc.

Pe maluri iarba ce mângâe
şi argintii copaci mă chiamă
grădini de smirnă şi tămâe
cu arborii plecaţi de poamă.

Pe cer îmbietoare semne
din sboruri leneşe desprind
tot cerul e un lac de lene
seninul spaţii mă cuprind.

Atunci mă scutur şi ridic
vântrela pe cartargul mare
şi nu mai văd în jur nimic
decât o undă arzătoare.

MAREA DELFINILOR

Se lasă o seară
cu atâta lumină
că tot ce-i afară
e noapte străină

e noapte străină
din astrele oarbe
mările-lumină
cu ape le soarbe

cu ape le soarbe
şi maluri şi gură
de şi mai departe
viaţă-moarte cură

viaţă-moarte cură
din fără de maluri
răcoare-arsură
pe vale pe dealuri

pe vale pe dealuri
nimburile roate
pe solzii de valuri
delfinii ară noapte

delfinii ară noapte
de soare-răsară
coasele toate
scapără pară

scapără pară
cu aşa lumină
că tot ce-i afară
e rază străină.

POST FESTUM

Un potop de fier topit
arse inimile crude
ce la alb au istovit
duşmănii de crunte rude.

Niciun strop de har nu pică
din vreo inimă de sus
cerurile se despică
într'o rană la apus.

Negura cutropitoare
cască falca de balaur
înghiţind şi cer şi mare
stinge'n sânge limbi de aur.

Peste burgul retezat
cade un verzui amurg
munţii cap în cap se bat
râurile plâng nu curg.

La izvorul unde curge
apă moartă apă vie
cine poate să mai urce
drumul cine îl mai ştie?

Apă moartă să lipească
trupul descăpăţânat
apă vie să urnească
inima care i-a stat.

CENTENARUL EMINESCU LA CENTRUL CU

-TABĂRA DE VARĂ A ASOCIAȚIEI CULTURALE RO

Pe harta spirituală a continentului american pe lângă Vatra Românească din Jackson, Michigan avem Câmpul Românesc din Hamilton, o miniatură simbolică a României Mari. Aici, în fiecare vară, în ultima săptămână din Iulie, **Românii din toate părțile** Americii și vizitatori din alte continente se întâlnesc la diferite festivități culturale reunite în cadrul **taberei de vară.**

Pentru noul venit Câmpul Românesc oferă o uluitoare surpriză. Prima impresie este că te afli undeva într'o stațiune de odihnă din țară: aleea cu copaci, parcuri bine întreținute, parcul recreativ pentru copii, **terenuri de fotbal și voley,** șirul de cabane, corturi și **rulote** dela un capăt la altul al câmpului, fiecare locatar întrecându-se ca stratul de flori din față să apară cât mai variat și mai multicolor.

A doua impresie este cea de românism. Tricolorul te întâmpină dela poartă, fie pictat pe o stâncă, fie fluturând în frățietatea celui american și canadian. Copii pretutindeni. Copii împrejurul crucilor închinate martirilor neamului românesc, căzuți pentru credință și țară, sau **ascunzându-se după troițele** sculptate de Valeriu Cercel, sau prin poienițele cu flori. Copiii de mâine, viitorul și speranța noastră. După ce ai trecut de gălăgia piscinei te întâmpină maiestuos clădirea Centrului Cultural Românesc, terminată acum vreo câțiva ani. Apoi o cărăruie te duce pe lângă râu, pe sub bolți de sălcii pletoase, peste podețul alb, într'un cadru feeric de basm, până sus la bisericuța de pe deal, cu hramul "Adormirii Maicii Domnului".

DESCHIDEREA TABEREI

Duminică 30 Iulie au fost înălțate steagurile românesc, canadian și american în semn de deschidere a taberei. Parohia "Sf. Gheorghe" din Toronto a ținut tradiționalul picnic. Un parastas pentru membrii familiei, pentru ctitorii culturii românești și pentru Mihail Eminescu a fost făcut de familia Vasile Mocanu din Cleveland.

Recepția pentru oaspeți a avut loc luni, cu o rugăciune rostită de Preotul Ichim.

In prima parte a săptămânii a fost un program la libera alegere și o excursie la cascada Niagara. In fiecare dimineață clopotele chemau pe credincioși la slujba Sfintei Liturghii săvârșită de preoții participanți la săptămâna Câmpului. Spovedaniile pentru cei care doreau să se împărtășească a doua zi aveau loc seara. Cadrul natural în mijlocul căruia e situată bisericuța era o invitație adresată omului de împăcare cu sine însuși, cu aproapele și cu **Dumnezeu.** Răspunsurile dela Sf. Liturghie se împleteau într'un kairos cosmic cu freamătul copacilor din jur, murmurul apelor și trilurile păsărelelor. Intru aceasta constă sublimul ortodoxiei românești și a fraților franciscani de a vedea ființa umană în strânsă legătură de rugăciune cu lumea **înconjurătoare** și creația în general într'un imn radical adresat Creatorului.

Am regăsit o serie de prieteni vechi: Gheorghe și Margareta Bulumete, George Donev, Eugen Bârsan, Eugen Popescu, Grigore Scorochirjă, Nicu Naum, Ion și Areta Halmaghi, Zahu și Marica Pană, Nicu Popescu, (Montreal), Dna Preoteasa Ușeriu, Aristide Nicolae, Părintele Calciu, Familia Cucu, familia Mocanu, Betty și Cornel Corsatea, familia Licuța, fam. Butura, Mihai, Ghe. Rădulescu, Prof. Iliescu Nicolae, Ggheorge Bocioagă.

Dar am întâlnit și legat noi prieteni și prietenii:

Florica Spanachi (RFG). Sorin Popa și Iulian Teodorescu, Iosif Buibaș (San Diego), Codrin Tocca (Suedia), etc.

CENACLUL LITERAR "ARON COTRUS" DIN NEW YORK

Miercuri seara a avut loc sesiunea Cenaclului literar "Aron Cotruș" din New York. Inceperea lucrărilor a fost precedată de o slujbă solemnă și impresionantă săvârșită de șase preoți: Pr. Gh. Calciu (Washington), Pr. Petre Popescu (Montreal), Pr. Sterie Mihădaș (Toronto), Pr. Nicolae Zelea (Hamilton), Pr. D. Ichim (Kitchener) și Pr. Greco-Catolic Victor Crișan (Hamilton). **Apoi un moment de reculegere a fost închinat memoriei scriitorului și poetului Horia Stamatu, plecat dintre noi în ziua de 8 Iulie 1989.**

Poetul Zahu Pană din New York, căruia tocmai îi apăruse volumul de poezii "Cu acul pe săpun", a susținut o documentată prezentare a poetului Aron Cotruș arătând nedreptatea ce i se face acestui titan al scrisului românesc de către comuniști. Aron Cotruș nu poate fi "reabilitat" atât timp cât întreaga lui viață a luptat împotriva comuniștilor, murind în exil.

In continuare, Dl. Sorin Popa, membru al cenaclului, a citit câteva poezii ale poetului Aron Cotruș.

In încheierea serii, s'au citit fragmente din lucrarea lui Horia Stamatu, lucrare ce trebuia prezentată la Centenarul Eminescu dela Paris, dacă acesta s'ar fi simțit sănătos.

LUCRARILE CENTENARULUI EMINESCU

Lucrările propriu zise ale Centenarului Eminescu la Centrul Cultural dela Câmpul Românesc din Hamilton, au început Joi, 3 August 1989. Conform tipicului românesc-creștinesc, în deschiderea lucrărilor, a avut loc un Te-Deum la care au participat preoții prezenți. După terminarea slujbei, Dl. George Bălașu, Maestru de Ceremonie, a invitat la cuvânt pe Dl. Florian Săndulescu, Președintele Asociației Culturale Române din Hamilton. In cuvântul său Dl. Săndulescu a spus: "Prezența lui Eminescu printre noi, acum ca și întotdeauna, va fi o dovadă a prezenței noastre aici, în exil, pe acest colțișor de pământ românesc, printre străini și în același timp printre prieteni, o mărturie pentru generațiile viitoare, că noi, cei exilați, ne-am păstrat tradițiile și dragostea față de neam, că am luptat, după puterile noastre pentru o Românie Mare și liberă, așa cum a dorit-o chiar Eminescu: "Dela Nistru pân'la Tisa...""

In încheiere, Dl. Săndulescu a urat bun venit **oaspeților și succes lucrărilor centenarului.**

Dl. Bălașu a invitat apoi pe Dl. Sorin Popa să **prezinte cele patru opere de** artă, cadou oferit de cenaclul "Aron Cotruș", Centrului Cultural Românesc din Hamilton. Este vorba de două fresce de mărimi monumentale, prima reprezentând începutul scrisului la Români, iar a doua pe Stefan cel Mare și Constantin Brâncoveanu, amândouă fiind opera cunoscutului creator de fresce, Ion Dumitru Demetrescu. De asemenea, un basorelief reprezentând pe Mihail Eminescu, **realizat de sculptorul Iulian Teodorescu** și grupul statuar intitulat "Calvarul morții noastre" realizat de **Sorin Popa.**

Apoi, a fost invitat Dl. Eugen Popescu să prezinte în câteva cuvinte Institutul Român de Cercetări Istorice din San Diego. Acesta a precizat scopul acestui institut ca: "organism nou de cercetari românești pe mai multe planuri: istorie, filosofie, literatură, religie, artă, etc. și de publicare a rezultatelor noastre, a fost gândit a fi de folos **tineretului român din exil,** ca și celor maturi, plecați de mult din țară, pentru a cunoaște istoria vie și reală a evenimentelor și fenomenelor românești din țară, atât de măsluite, sau ascunse de oficialitățile **românești...** Noi simțim chemarea tainică a națiunii de a scoate la lumină și de sub cenzura timpului o sumă de personalități românești care au fost date uitării și ale căror opere au fost închise sub lacăte grele".

Dupa ce această parte de prezentări a fost încheiată, Dl. Bălașu a predat ștafeta Dlui Ion Halmaghi, care a funcționat ca moderator pentru lucrările prezentate.

Prima conferință a fost "Ortodoxia lui Mihail Eminescu în rugăciune și alte poezii", ținută de Pr. Gh. Calciu, care a relevat o latură esențială a poeziei lui Eminescu. Poezia nu poate fi înțeleasă decât numai în cadrul creștinismului ortodox, iar poetul fiind interesat și bun cunoascător al ritualului răsăritean. "In RUGACIUNE decelăm o serie de elemente care sunt pur ortodoxe, dar și unii termeni catolici. Ortodoxia românească, în începuturile ei, nu a cunoscut termenul de regină și nu l-a folosit pentru a o cinsti pe Maica Domnului...Eminescu a introdus sensul cuvântului regină, dar autohtonizându-l prin folosirea românescului "crăiasă". In rest, strofa urmează foarte exact terminologia și atitudinea ortodoxă, în care exaltarea Maicii Domnului nu se face festiv și majestuos ca la catolici, ci cu umilință și adorație răsăriteană. ... Din punct de vedere formal, cele două strofe au un echilibru și o simetrie surprinzătoare, explicată prin genialitatea eminesciană, care a mânuit fondul și forma cu o măiestrie fără defect...Fiecare strofă are zece versuri și se sfârșește cu apelațiunea: MARIE, care, prin însușirea vocalelor și a consonantelor, ridică la limita de maximă expresivitate poetică impresia de ascensiune.

M este o consonantă implozivă, ceea ce vrea să arate ecoul pe care numele Maicii Sfinte îl are in interiorul nostru, antrenându-ne ființa noastră internă în exteriorizarea sentimentului de adorație. A, lângă implozivul M, își pierde ascuțimea și devine grav, legătura dramatică între adâncimile psihologiei umane și puritatea divină; R este o consonantă lichidă care atenuează tăiușul lui I și-l cunună cu sonoritatea medie și ascensivă a lui E final: MARIE.

Despre o "Concepție practică, istorică și rânduială divină în "Doina" lui Eminescu" s'a ocupat Dna Preoteasă Eugenia Ușeriu, făcând o istorie etimologică a cuvântului "Doina" pe teritoriul dela Nistru pân'la Tisa și căutându-i corespondentul în alte limbi europene.

"Poezie și cântec, această doină este un conglomerat

de dragoste, jale, dor, revoltă și speranță, împletind armonios istoria cu sufletul românesc.

In limbile sanscrită, zendică, persană, letonă, irlandeză, lituaniană, etc., se găsesc poezii populare intitulate "daina", care cântă **specificul** fiecărui **popor** elaborator.

Bogdan Petriceicu HASDEU a lăsat în scris că și la noi, înaintea formei "doina", acest gen de poezie a fost numit "daina"; cărturarul HASDEU demonstrează logic sensibilitatea literară a poporului dac, ca element de argumentare în favoarea continuității lui istorice - mii de ani - pe teritoriul nord dunărean.

Vasile ALEXANDRI i-a dat numele de "doină", Dimitrie CANTEMIR crede că acest cuvânt reprezintă numele unui zeu războinic dac.

O curiozitate firească a fost "subiectul rezervat" al Prof. Universitar dela Harvard, Nicolae Iliescu. Conferențiarul a analizat la un nivel cu totul elevat primatul spiritualului în ființa neamului românesc prin exemplificarea cu versurile eminesciene, ca o chintesență a spiritului și simțirii românești.

"...Prezența lui Eminescu în mijlocul nostru, la un secol dela întoarcerea lui în repausul din care s'a născut, reprezintă, deci, o dimensiune de adevăr, o permanență de adevăr, dincolo de circumstanțe și de timp.

Comemorarea lui mai înseamnă, de asemenea, tot ca urmare a acestei permanențe de adevăr care-i aparține, că noi ne-am întâlnit aici - cum spune un poet italian - "siamo venuti a prendere possesso della verita" - să ne însușim și noi dimensiunea de adevăr pe care Eminescu ne-a lăsat-o ca ereditate..."

"Data de naștere a lui Eminescu interpretată din punct de vedere astrologic" a fost titlul conferinței lui Florian Onitza: "Să mulțumim lui Dumnezeu că a făcut să se nască Mihail

Eminescu
de ani,
naștea î
ar fi fos
de urgia
asupra
românesc
"...se
deosebite
Mihail E
1849, 14
20 Decer
Ianuarie
icender
eminescie
oglindită
Neptun d
de apă (R
acest tr

Pluto, ...
sum inter
configurați
despre Em
rea depli
ătei lui c
28 Decem
semnificați
nul "Ra
sibilitate,
imaginaț
memorie,
și clară
lanii în te
mai asig
rapidă a cu
ânțe mis
spre reveri
de ceea ce
dorința de
lângă apă.
Vineri,
de conferin
deosebit d
originală

L CULTURAL DELA CÂMPUL ROMÂNESC

ALE ROMÂNE DIN HAMILTON, 1989-

oină'',
R crede
rezintă
zboinic

ească a
vat'' al
la Har-
. Con-
t la un
elevat
lui în
mânesc
cu ver-
ca o
tului și

Mines-
u, la un

Eminescu în urma cu 139 de ani, pentrucă de se năștea în vremea noastră, ar fi fost secerat fără milă de urgia care s'a abătut asupra neamului nostru românesc''.

''...se arată patru date deosebite de naștere ale lui Mihail Eminescu: 21 Mai 1849, 14 Decembrie 1849, 20 Decembrie 1849 și 15 Ianuarie 1850... ...Transcendența gândirii eminesciene este perfect oglindită în trigonul Luna-Neptun din cele două semne de apă (Racul și Peștii). La acest trigon se adaugă

rea lui
re s'a
deci, o
,oper-
dincolo
e timp.
mai în-
ea, tot
perma-
re-i a-
am în-
pune un
venuti
della
ușim și
adevăr
e-a lă-

a lui
ată din
rologic''
nței lui
''Să
nezeu că
Mihail

Pluto, ... Să comparăm acum interpretările acestor configurații cu ceea ce știm despre Eminescu, pentru a avea deplina confirmare a datei lui de naștere, adică 28 Decembrie 1849. Iată semnificația Lunii în semnul ''Racului'': Sensibilitate, sugestibilitate, imaginație fecundă, memorie, inspirații înalte și clară-vedere...Poziția Lunii în tema lui de naștere mai asigură asimilarea rapidă a cunoștințelor, tendințe mistice și înclinare spre reverie. El a fost atras de ceea ce este nou și de dorința de a trăi și a muri lângă apă...''

Vineri, 4 August, seria de conferințe a început cu o deosebit de interesantă, și originală lucrare a poetei Florica Bațu, intitulată ''Complexitatea pulsației feminine în lirica eminesciană.'' Florica Bațu a vorbit despre diferite ipostaze în care apare femeia în poezia lui Eminescu: femeia-copilă, femeia-iubită, femeia-mamă, femeia săracă și femeia bogată, femeia salvatoare a omului - Fecioara Maria. De asemenea, Florica Bațu a arătat firea schimbătoare a poetului în ce privește femeia, în funcție de stările sufletești, urcarea unei femei la cel mai înalt pol, precum căderea femeii în ochii lui Eminescu, în urma unei greșeli săvârșite.

In continuare, Prof. Gh. Rădulescu din Chicago a scos în evidență ''Aspecte antinomice ale morții și dragostei în lirica lui Eminescu'': 'Poet de mari dimensiuni, Eminescu este un reflexiv impersonal, realizându-și obiectivul cosmicității pornind din substanța sa spirituală, din interior spre exterior, în așa fel încât reprezentarea se săvârșește întâi în imaginație și conștiință, imaginea prinzând contur în gâdirea sa creatoare, până în momentul elaborării sale, de exemplu: reprezentarea cosmogoniei sau semnificația pe care o emite asupra morții cât și a sentimentului profund de dragoste.''

Prof Vasile Baboe, fiind și pictor, a completat unghiurile de analiză a poeziei eminesciene printr'o originală și plină de interes interpretare a culorilor în poezia poetului nostru. In ''Cromatica eminesciană'' a arătat cum ''Eminescu a exaltat mereu desfășurarea fantastică de colori, încât opera lui poetică e cea mai bogată, cromatic, din întreaga lirică. Poet al marilor momente ale existenței, al nașterii și morții, Eminescu transfigurează colorile, dându-le semnificații primare, mergând direct la origini, căutând și pe această cale să reveleze marele geneze și extincții.''

Eugen Popescu a prezentat ''Scrierile politice și economice ale lui Mihail Eminescu'' vorbind și despre generația domniei sale care ''l-am cunoscut pe Eminescu, în mod egal, prin ambele sale creațiuni lirice și în proză, ne-am dat seama de genialitatea sa...Cei care am cunoscut cât de cât opera sa, ne dăm seama că Eminescu nu este numai o mare personalitate, un mare poet sau geniu național, ci el este însuși națiunea a română, e țara, el este însuși poporul român, cum spunea scriitorul Vintilă Horia, într'una din cuvântările sale la Centenarul Eminescu de la Paris.''

Conferințele de Vineri seară, s'au încheiat cu lucrarea poetului Zahu Pană, care a vorbit despre ''Naționalismul în poezia lui M. Eminescu''.

Făcând o succintă și documentată prezentare a epocii în care a scris Eminescu, vorbitorul a precizat că naționalismul lui Eminescu și al Românilor, este un tradiționalism care nu are nimic de-a face cu tipul de naționalism al panslavismului, citând în acest sens atât pe Horia Stamatu cât și pe J. Nehru, care au definit ideea de naționalism.

Exemplificând cu citate din poeziile lui Eminescu, în care poetul își arată dragostea de țară și de figurile mărețe din istoria Românilor, într'un cadru emoționant, vorbitorul a încheiat cu recitarea poeziei Doina de M. Eminescu, care a impresionat în mod deosebit întreaga asistență.

In ultima zi a ciclului de conferințe ale centenarului Eminescu, Sâmbătă 5 August, Dr. Traian Andreescu a ținut conferința ''Constante ale destinului patriei oglindite în opera lui Eminescu.'' Domnia sa a clasificat aceste constante în: cantitative, adică acelea care se pot măsura în timp și spațiu, și calitative sau imponderabile. Primele se pot referi la poziția pe glob a unui popor, celelalte fiind constante dinamice referindu-se la curgerea vremurilor, la Istorie. ''Cum Eminescu, a spus Dr. Traian Andreescu, n'a fost numai marele poet al nostru, ci și un geniu universal al tuturor popoarelor,am putea privi subiectul sub o perspectivă cosmică, spunând că Eminescu cântă veșnicia naturii, întinsă în trei dimensiuni, în special geografia patriei, cu codrii și izvoarele ei, apoi el cântă timpul, cea de a patra dimensiune a universului, în special istoria patriei, cu măreții le și prăbușirile ei, și între acestre constante veșnice ale destinului, el cântă veșnicia poporului român, a cărui cea mai frumoasă floare literară a fost el însuși, Mihail Eminescu.''

Pornind dela filosofia lui Unamuno, Berdyaev și Ortega prin ''Timp și durere în tăcerea eminesciană'' Dumitru Ichim a analizat poeziile așa zise ''ateiste'' ale lui Eminescu aducând contra-argumente din poeziile și articolele lui Eminescu.

''Suferința lui Eminescu apare din conștiința de a trăi într'un secol al nihilismului și pustiului, al necredinței în nici un ideal. De aici nostalgia după ''zilele de-aur a scripturilor române'' și durerea prezentului: 'Iară noi? noi, epigonii?... Simțiri reci, harfe zdrobite, / Mici de zile, mari de patimi, inimi bătrâne, urâte, / Măști râzânde, puse bine pe-un caracter inimic;/ Dumnezeul nostru: umbră, patria noastră: o frază; / In noi totul e spoială, totu-i lustru fără bază; / Voi credeați în scrisul vostru, noi nu credem în nimic!''

Peste toată această uscăciune domnește adânca tăcere eminesciană, nu ca o lipsă de cuvinte sau de critică, ci tăcerea însinguratului profet ale căror priviri sfredelesc viitorul, tăcerea celui care vede dincolo orizontul cel de sus. Sfera religioasă nu o formează numai poezii ca: ''Rugăciune'', ''Dumnezeu și om'', ''Invierea'', Ta twam asi'', ''Rugăciunea unui dac'', etc, ci tot ce e înălțător în Eminescu e românesc și fiind românesc este creștin. Astfel timpul și durerea devin în lirica eminesciană o întretăiere de drumuri, ca o sete nemângâiată de infint și etern.''

In încheierea lucrărilor Centenarului Eminescu, Dl. Eugen Popescu directorul Institutului Român de Cercetări Istorice din San Diego a făcut o scurtă prezentare a Centenarului Eminescu ce a avut loc la Paris între 16-18 Iunie ac, după care a oferit în numele institutului, o serie de diplome tuturor organizațiilor și asociațiilor ce au inițiat, organizat și coordonat cele două centenarii Eminescu: Fundația Culturală Română dela Madrid, Asociația Culturală Română din Hamilton, Centrul Românesc de Cercetări din Paris, Biblioteca și Institutul de Cercetări Român (Freiburg), Hyperion (Paris), Casa Română (Paris), Cuvântul Românesc.

La ora 1 pm, în aceeași zi, conform programului, a avut loc ceremonia dezvelirii bustului lui Mihail Eminescu. O audiență deosebit de numeroasă s'a așezat în semicerc în fața monumentului învelit în alb. S'au apropiat de monument sculptorul Nicăpetre, Dna. Mihaela Moisin și Dra. Sandra Manolescu.

Dl. George Bălașu a anunțat că D-na Moisin va prezenta pe sculptorul Nicăpetre. In prezentarea sa, aceasta a arătat: ''Vom dărui acum pe Eminescu câmpului nostru drag, pentru a-l face pe acesta mai românesc, iar lui Eminescu îi vom dărui câmpul românesc, cu ''codri aproape, pe'ntinsele ape, să aibă un cer senin''. A vorbit apoi despre Nicăpetre, arătând că acesta s'a născut la Brăila, unde și-a urmat primele studii, după care, la București a terminat Institutul de Artă Nicolae Grigorescu. A participat la nenumărate expoziții de artă în România și peste hotare. In Canada, din 1981, a avut două expoziții de pictură și sculptură la Columbus Centre și Goethe Institut în Toronto. Lucrarea deosebit de interesantă, ''Rugăciune pentru fiul căzut'' a fost donată Cuvântului Românesc.

Apoi la Atena, a lucrat în marmură seria ''Sanctuare''.

Iși pregătește în continuare o expoziție de sculpturi în lemn de mari proporții, pe care o așteptăm cu interes. In ce ne privește, Nicăpetre nu este numai un sculptor pentru noi, ci el este un bun prieten al Asociației Culturale Române, nelipsit dela nici un eveniment cultural.

In curând vom inaugura Aleea Poeților, la Câmpul Românesc din Hamilton, pentru care Nicăpetre lucrează de câțiva ani.

După prezentarea făcută, într'o liniște de așteptare și pe fundalul melodiei Solitudine interpretată de Gh. Zamfir, Dra Sandra Manolescu a dezvelit bustul alb de marmură, al lui Mihail Eminescu. Sculptura alba, rece, și totodată cu linii rotunde și calde, ne-a dus pe toți în fața unei sculpturi clasice. Rotunjimile și perfecțiunea liniilor au indicat imensele resurse clasice ale lui Nicăpetre. Bustul lui Eminescu - realizarea unui vis vechi - poate sta alături de cele mai frumoase opere de artă din marile muzee ale lumii.

Melodia își picura în continuare lacrimi de durere, iar Nicăpetre nu-și putea începe prezentarea lucrării de emoție. Era o atmosferă de vrajă. Intr'un târziu a început: ''Sculptorii nu scriu și nici nu vorbesc...'' Emoția îi sugruma vorbele. Totuși puterea de stăpânire a artistului, ce domină piatra, marmura, a învins și cuvintele lui Nicăpetre se legau acum ușor și simplu.

Ne vom limita doar la un citat din cuvântul artistului: ''Nu știu dacă am cioplit în această marmoră limpede pe Eminescu așa cum așteaptă fiecare dintre noi să-l vadă, așa cum sunt sigur că-l vede fiecare dintre noi, sunt împăcat cu gândul că am sculptat dragostea noastră pentru Eminescu și mai ales NEVOIA NOASTRA de Eminescu...''

Melodia s'a terminat, cuvintele au tăcut, lacrimile s'au oprit. Vraja s'a rupt și cu toți ne-am trezit la realitate. Mirosul de tămâie și smirnă și vocea puternică de bariton a Părintelui Handrabur, au anunțat începerea slujbei de pomenire a sufletului lui Mihail. De câte ori a fost pomenit sufletul lui anul acesta? Iși va găsi oare mai multă liniște acum, după rugile noastre fierbinți?

La ora 3 a avut loc un recital Eminescu susținut de Iosif Buibaș, prim solist-bas al Operei din Constanța, care a ales calea exilului. Recitările din poeziile lui Eminescu precum și melodiile interpretate (la pian Dana Verba) au trezit vii și bine meritate aplauze pentru talentul cu care a fost înzestrat compatriotul nostru.

La ora 6 a avut loc tradiționala masă de rămas bun, iar apoi solemnitatea închiderii Taberei de Vară dela Câmpul Românesc din Hamilton. Trei tinere au adus drapelele (românesc, american și canadian) și le-au înmânat Dlui Bălașu, directorul taberei de vară.

Participanții au început să cânte ''Cu noi este Dumnezeu...'', iar apoi ''Zi te-ai dus, spre Apus...'', cu care s'a încheiat tabăra de vară dela Câmpul Românesc din anul 1989.

CENTENARUL EMINESCU LA CENTRUL CULTURAL DELA CÂMPUL ROMÂNESC

-TABĂRA DE VARĂ A ASOCIAȚIEI CULTURALE ROMÂNE DIN HAMILTON, 1989-

Pe harta spirituală a continentului american pe lângă Vatra Românească din Jackson, Michigan avem Câmpul Românesc din Hamilton, o miniatură simbolică a României Mari. Aici, în fiecare vară, în ultima săptămână din Iulie, Românii din toate părțile Americii și vizitatori din alte continente se întâlnesc la diferite festivități culturale reunite în cadrul taberei de vară.

Pentru noul venit Câmpul Românesc oferă o uluitoare surpriză. Prima impresie este că te afli undeva într'o stațiune de odihnă din țară: aleea cu copaci, parcuri bine întreținute, parcul recreativ pentru copii, terenuri de fotbal și voley, șirul de cabane, corturi și rulote dela un capăt la altul al câmpului, fiecare locatar întrecându-se ca stratul de flori din fată să apară cât mai variat și mai multicolor.

A doua impresie este cea de românism. Tricolorul te întâmpină dela poartă, fie pictat pe o stâncă, fie fluturând în frățietatea celui american și canadian. Copii pretutindeni. Copii împrejurul crucilor închinate martirilor neamului românesc, căzuți pentru credință și țară, sau ascunzându-se după troițele sculptate de Valeriu Cercel, sau prin poienițele cu flori. Copiii de mâine, viitorul și speranța noastră. După ce ai trecut de gălăgia piscinei te întâmpină maiestuos clădirea Centrului Cultural Românesc, terminată acum vreo câțiva ani. Apoi o cărăruie te duce pe lângă râu, pe sub bolți de sălcii pletoase, peste podețul alb, într'un cadru feeric de basm, până sus la bisericuța de pe deal, cu hramul "Adormirii Maicii Domnului".

DESCHIDEREA TABEREI

Duminică 30 Iulie au fost înălțate steagurile românesc, canadian și american în semn de deschidere a taberei. Parohia "Sf. Gheorghe" din Toronto a ținut tradiționalul picnic. Un parastas pentru membrii familiei, pentru ctitorii culturii românești și pentru Mihail Eminescu a fost făcut de familia Vasile Mocanu din Cleveland.

Recepția pentru oaspeți a avut loc luni, cu o rugăciune rostită de Preotul Ichim.

In prima parte a săptămânii a fost un program la libera alegere și o excursie la cascada Niagara. In fiecare dimineață clopotele chemau pe credincioși la slujba Sfintei Liturghii săvârșită de preoții participanți la săptămâna Câmpului. Spovedaniile pentru cei care doreau să se împărtășească a doua zi aveau loc seara. Cadrul natural în mijlocul căruia e situată bisericuța era o invitație adresată omului de împăcare cu sine însuși, cu aproapele și cu Dumnezeu. Răspunsurile dela Sf. Liturghie se împleteau într'un kairos cosmic cu freamătul copacilor din jur, murmurul apelor și trilurile păsărelelor. Intru aceasta constă sublimul ortodoxiei românești și a fraților franciscani de a vedea ființa umană în strânsă legătură de rugăciune cu lumea înconjurătoare și creația în general într'un imn radical adresat Creatorului.

Am regăsit o serie de prieteni vechi: Gheorghe și Margareta Bulumete, George Donev, Eugen Bârsan, Eugen Popescu, Grigore Scorochirjă, Nicu Naum, Ion și Areta Halmaghi, Zahu și Marica Pană, Nicu Popescu, (Montreal), Dna Preoteasa Ușeriu, Aristide Nicolae, Părintele Calciu, Familia Cucu, familia Mocanu, Betty și Cornel Corsatea, familia Licuța, fam. Butura, Mihai, Ghe. Rădulescu, Prof. Iliescu Nicolae, Ggheorge Bocioagă.

Dar am întâlnit și legat noi prieteni și prietenii:

Florica Spanachi (RFG). Sorin Popa și Iulian Teodorescu, Iosif Buibaș (San Diego), Codrin Tocca (Suedia), etc.

CENACLUL LITERAR "ARON COTRUS" DIN NEW YORK

Miercuri seara a avut loc sesiunea Cenaclului literar "Aron Cotruș" din New York. Inceperea lucrărilor a fost precedată de o slujbă solemnă și impresionantă săvârșită de șase preoți: Pr. Gh. Calciu (Washington), Pr. Petre Popescu (Montreal), Pr. Sterie Mihădaș (Toronto), Pr. Nicolae Zelea (Hamilton), Pr. D. Ichim (Kitchener) și Pr. Greco-Catolic Victor Crișan (Hamilton). Apoi un moment de reculegere a fost închinat memoriei scriitorului și poetului Horia Stamatu, plecat dintre noi în ziua de 8 Iulie 1989.

Poetul Zahu Pană din New York, căruia tocmai îi apăruse volumul de poezii "Cu acul pe săpun", a susținut o documentată prezentare a poetului Aron Cotruș arătând nedreptatea ce i se face acestui titan al scrisului românesc de către comuniști. Aron Cotruș nu poate fi "reabilitat" atât timp cât întreaga lui viață a luptat împotriva comuniștilor, murind în exil.

In continuare, Dl. Sorin Popa, membru al cenaclului, a citit câteva poezii ale poetului Aron Cotruș.

In încheierea serii, s'au citit fragmente din lucrarea lui Horia Stamatu, lucrare ce trebuia prezentată la Centenarul Eminescu dela Paris, dacă acesta s'ar fi simțit sănătos.

LUCRARILE CENTENARULUI EMINESCU

Lucrările propriu zise ale Centenarului Eminescu la Centrul Cultural dela Câmpul Românesc din Hamilton, au început Joi, 3 August 1989. Conform tipicului românesc-creștinesc, în deschiderea lucrărilor, a avut loc un Te-Deum la care au participat preoții prezenți. După terminarea slujbei, Dl. George Bălașu, Maestru de Ceremonie, a invitat la cuvânt pe Dl. Florian Săndulescu, Președintele Asociației Culturale Române din Hamilton. In cuvântul său Dl. Săndulescu a spus: "Prezența lui Eminescu printre noi, acum ca și întotdeauna, va fi o dovadă a prezenței noastre aici, în exil, pe acest colțișor de pământ românesc, printre străini și în același timp printre prieteni, o mărturie pentru generațiile viitoare, că noi, cei exilați, ne-am păstrat tradițiile și dragostea față de neam, că am luptat, după puterile noastre pentru o Românie Mare și liberă, așa cum a dorit-o chiar Eminescu: "Dela Nistru pân'la Tisa..."

In încheiere, Dl. Săndulescu a urat bun venit oaspeților și succes lucrărilor centenarului.

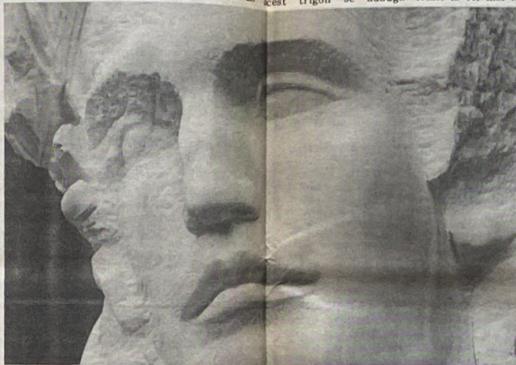
Dl. Bălașu a invitat apoi pe Dl. Sorin Popa să prezinte cele patru opere de artă, cadou oferit de cenaclul "Aron Cotruș", Centrului Cultural Românesc din Hamilton. Este vorba de două fresce de mărimi monumentale, prima reprezentând începutul scrisului la Români, iar a doua pe Stefan cel Mare și Constantin Brâncoveanu, amândouă fiind opera cunoscutului creator de fresce, Ion Dumitru Demetrescu. De asemenea, un basorelief reprezentând pe Mihail Eminescu, realizat de sculptorul Iulian Teodorescu și grupul statuar intitulat "Calvarul morții noastre" realizat de Sorin Popa.

Apoi, a fost invitat Dl. Eugen Popescu să prezinte în câteva cuvinte Institutul Român de Cercetări Istorice din San Diego. Acesta a precizat scopul acestui institut ca: "organism nou de cercetari românești pe mai multe planuri: istorie, filosofie, literatură, religie, artă, etc. și de publicare a rezultatelor noastre, a fost gândit a fi de folos tineretului român din exil, ca și celor maturi, plecați de mult din țară, pentru a cunoaște istoria vie și reală a evenimentelor și fenomenelor românești din țară, atât de măsluite, sau ascunse de oficialitățile românești... Noi simțim chemarea tainică a națiunii de a scoate la lumină și de sub cenzura timpului o sumă de personalități românești care au fost date uitării și ale căror opere au fost închise sub lacăte grele".

Dupa ce această parte de prezentări a fost încheiată, Dl. Bălașu a predat ștafeta Dlui Ion Halmaghi, care a funcționat ca moderator pentru lucrările prezentate.

Prima conferință a fost "Ortodoxia lui Mihail Eminescu în rugăciune și alte poezii", ținută de Pr. Gh. Calciu, care a relevat o latură esențială a poeziei lui Eminescu. Poezia nu poate fi înțeleasă decât numai în cadrul creștinismului ortodox, iar poetul fiind interesat și bun cunoascător al ritualului răsăritean. "In RUGACIUNE decelăm o serie de elemente care sunt pur ortodoxe, dar și unii termeni catolici. Ortodoxia românească, în începuturile ei, nu a cunoscut termenul de regină și nu l-a folosit pentru a o cinsti pe Maica Domnului...Eminescu a introdus sensul cuvântului regină, dar autohtonizându-l prin folosirea românescului "crăiasă". In rest, strofa urmează foarte exact terminologia și atitudinea ortodoxă, în care exaltarea Maicii Domnului nu se face festiv și majestuos ca la catolici, ci cu umilință și adorație răsăriteană. ... Din punct de vedere formal, cele două strofe au un echilibru și o simetrie surprinzătoare, explicată prin genialitatea eminesciană, care a mânuit fondul și forma cu o măiestrie fără defect...Fiecare strofă are zece versuri și se sfârșește cu apelațiunea: MARIE, care, prin însușirea vocalelor și a consonantelor, ridică la limita de maximă expresivitate poetică impresia de ascensiune.

M este o consonantă implozivă, ceea ce vrea să arate ecoul pe care numele Maicii Sfinte îl are in interiorul nostru, antrenându-ne ființa noastră internă în exteriorizarea sentimentului de adorație. A, lângă implozivul M, își pierde ascuțimea și devine grav, legătura dramatică între adâncimile psihologiei umane și puritatea divină; R este o consonantă lichidă care atenuează tăiușul lui I și-l cunună cu sonoritatea medie și ascensivă a lui E final: MARIE.

Despre o "Concepție practică, istorică și rânduială divină în "Doina" lui Eminescu" s'a ocupat Dna Preoteasă Eugenia Ușeriu, făcând o istorie etimologică a cuvântului "Doina" pe teritoriul dela Nistru pân'la Tisa și căutându-i corespondentul în alte limbi europene.

"Poezie și cântec, această doină este un conglomerat de dragoste, jale, dor, revoltă și speranță, împletind armonios istoria cu sufletul românesc.

In limbile sanscrită, zendică, persană, letonă, irlandeză, lituaniană, etc., se găsesc poezii populare intitulate "daina", care cântă specificul fiecărui popor elaborator.

Bogdan Petriceicu HASDEU a lăsat în scris că și la noi, înaintea formei "doina", acest gen de poezie a fost numit "daina"; cărturarul HASDEU demonstrează logic sensibilitatea literară a poporului dac, ca element de argumentare în favoarea continuității lui istorice - mii de ani - pe teritoriul nord dunărean.

Vasile ALEXANDRI i-a dat numele de "doină", Dimitrie CANTEMIR crede că acest cuvânt reprezintă numele unui zeu războinic dac.

O curiozitate firească a fost "subiectul rezervat" al Prof. Universitar dela Harvard, Nicolae Iliescu. Conferențiarul a analizat la un nivel cu totul elevat primatul spiritualui în ființa neamului românesc prin exemplificarea cu versurile eminesciene, ca o chintesență a spiritului și simțirii românești.

"...Prezența lui Eminescu în mijlocul nostru, la un secol dela întoarcerea lui în repausul din care s'a născut, reprezintă, deci, o dimensiune de adevăr, o permanență de adevăr, dincolo de circumstanțe și de timp.

Comemorarea lui mai înseamnă, de asemenea, tot ca urmare a acestei permanențe de adevăr care-i aparține, că noi ne-am întâlnit aici - cum spune un poet italian - "siamo venuti a prendere possesso della verita" - să ne însușim și noi dimensiunea de adevăr pe care Eminescu ne-a lăsat-o ca ereditate..."

"Data de naștere a lui Eminescu interpretată din punct de vedere astrologic" a fost titlul conferinței lui Florian Onitza: "Să mulțumim lui Dumnezeu că a făcut să se nască Mihail Eminescu în urma cu 139 de ani, pentrucă de se năștea în vremea noastră, ar fi fost secerat fără milă de urgia care s'a abătut asupra neamului nostru românesc".

"...se arată patru date deosebite de naștere ale lui Mihail Eminescu: 21 Mai 1849, 14 Decembrie 1849, 20 Decembrie 1849 și 15 Ianuarie 1850... ...Transcendența gândirii eminesciene este perfect oglindită în trigonul Luna-Neptun din cele două semne de apă (Racul și Peștii). La acest trigon se adaugă Pluto, ... Să comparăm acum interpretările acestor configurații cu ceea ce știm despre Eminescu, pentru a avea deplina confirmare a datei lui de naștere, adică 28 Decembrie 1849. Iată semnificația Lunii în semnul "Racului": Sensibilitate, sugestibilitate, imaginație fecundă, memorie, inspirații înalte și clară-vedere...Poziția Lunii în tema lui de naștere mai asigură asimilarea rapidă a cunoștințelor, tendințe mistice și înclinare spre reverie. El a fost atras de ceea ce este nou și de dorința de a trăi și a muri lângă apă..."

Vineri, 4 August, seria de conferințe a început cu o deosebit de interesantă, și originală lucrare a poetei Florica Bațu, intitulată "Complexitatea pulsației feminine în lirica eminesciană." Florica Bațu a vorbit despre diferite ipostaze în care apare femeia în poezia lui Eminescu: femeia-copilă, femeia-iubită, femeia-mamă, femeia săracă și femeia bogată, femeia salvatoare a omului - Fecioara Maria. De asemenea, Florica Bațu a arătat firea schimbătoare a poetului în ce privește femeia, în funcție de stările sufletești, urcarea unei femei la cel mai înalt pol, precum căderea femeii în ochii lui Eminescu, în urma unei greșeli săvârșite.

In continuare, Prof. Gh. Rădulescu din Chicago a scos în evidență "Aspecte antinomice ale morții și dragostei în lirica lui Eminescu": 'Poet de mari dimensiuni, Eminescu este un reflexiv impersonal, realizându-și obiectivul cosmicității pornind din substanța sa spirituală, din interior spre exterior, în așa fel încât reprezentarea se săvârșește întâi în imaginație și conștiință, imaginea prinzând contur în gâdirea sa creatoare, până în momentul elaborării sale, de exemplu: reprezentarea cosmogoniei sau semnificația pe care o emite asupra morții cât și a sentimentului profund de dragoste."

Prof Vasile Baboe, fiind și pictor, a completat unghiurile de analiză a poeziei eminesciene printr'o originală și plină de interes interpretare a culorilor în poezia poetului nostru. In "Cromatica eminesciană" a arătat cum "Eminescu a exaltat mereu desfășurarea fantastică de colori, încât opera lui poetică e cea mai bogată, cromatic, din întreaga lirică. Poet al marilor momente ale existenței, al nașterii și morții, Eminescu transfigurează colorile, dându-le semnificații primare, mergând direct la origini, căutând și pe această cale să reveleze marele geneze și extincții."

Eugen Popescu a prezentat "Scrierile politice și economice ale lui Mihail Eminescu" vorbind și despre generația domniei sale care "l-am cunoscut pe Eminescu, în mod egal, prin ambele sale creațiuni lirice și în proză, ne-am dat seama de genialitatea sa...Cei care am cunoscut cât de cât opera sa, ne dăm seama că Eminescu nu este numai o mare personalitate, un mare poet sau geniu național, ci el este însuși națiunea română, e țara, el este însuși poporul român, cum spunea scriitorul Vintilă Horia, într'una din cuvântările sale la Centenarul Eminescu de la Paris."

Conferințele de Vineri seară, s'au încheiat cu lucrarea poetului Zahu Pană, care a vorbit despre "Naționalismul în poezia lui M. Eminescu".

Făcând o succintă și documentată prezentare a epocii în care a scris Eminescu, vorbitorul a precizat că naționalismul lui Eminescu și al Românilor, este un tradiționalism care nu are nimic de-a face cu tipul de naționalism al panslavismului, citând în acest sens atât pe Horia Stamatu cât și pe J. Nehru, care au definit ideea de naționalism.

Exemplificând cu citate din poeziile lui Eminescu, în care poetul își arată dragostea de țară și de figurile mărețe din istoria Românilor, într'un cadru emoționant, vorbitorul a încheiat cu recitarea poeziei Doina de M. Eminescu, care a impresionat în mod deosebit întreaga asistență.

In ultima zi a ciclului de conferințe ale centenarului Eminescu, Sâmbătă 5 August, Dr. Traian Andreescu a ținut conferința "Constante ale destinului patriei oglindite în opera lui Eminescu." Domnia sa a clasificat aceste constante în: cantitative, adică acelea care se pot măsura în timp și spațiu, și calitative sau imponderabile. Primele se pot referi la poziția pe glob a unui popor, celelalte fiind constante dinamice referindu-se la curgerea vremurilor, la Istorie. "Cum Eminescu, a spus Dr. Traian Andreescu, n'a fost numai marele poet al nostru, ci și un geniu universal al tuturor popoarelor, am putea privi subiectul sub o perspectivă cosmică, spunând că Eminescu cântă veșnicia naturii, întinsă în trei dimensiuni, în special geografia patriei, cu codrii și izvoarele ei, apoi el cântă timpul, cea de a patra dimensiune a universului, în special istoria patriei, cu mărețiile și prăbușirile ei, și între acestre constante veșnice ale destinului, el cântă veșnicia poporului român, a cărui cea mai frumoasă floare literară a fost el însuși, Mihail Eminescu."

Pornind dela filosofia lui Unamuno, Berdyaev și Ortega prin "Timp și durere în tăcerea eminesciană" Dumitru Ichim a analizat poeziile așa zise "ateiste" ale lui Eminescu aducând contra-argumente din poeziile și articolele lui Eminescu.

"Suferința lui Eminescu apare din conștiința de a trăi într'un secol al nihilismului și pustiului, al necredinței în nici un ideal. De aici nostalgia după "zilele de-aur a scripturilor române" și durerea prezentului: 'Iară noi? noi, epigonii?... Simțiri reci, harfe zdrobite, / Mici de zile, mari de patimi, inimi bătrâne, urâte, / Măști râzânde, puse bine pe-un caracter inimic;/ Dumnezeul nostru: umbră, patria noastră: o frază; / In noi totul e spoială, totu-i lustru fără bază; / Voi credeați în scrisul vostru, noi nu credem în nimic!"

Peste toată această uscăciune domnește adânca tăcere eminesciană, nu ca o lipsă de cuvinte sau de critică, ci tăcerea însinguratului profet ale căror priviri sfredelesc viitorul, tăcerea celui care vede dincolo orizontul cel de sus. Sfera religioasă nu o formează numai poezii ca: "Rugăciune", "Dumnezeu și om", "Invierea", Ta twam asi", "Rugăciunea unui dac", etc, ci tot ce e înălțător în Eminescu e românesc și fiind românesc este creștin. Astfel timpul și durerea devin în lirica eminesciană o întretăiere de drumuri, ca o sete nemângâiată de infint și etern."

In încheierea lucrărilor Centenarului Eminescu, Dl. Eugen Popescu directorul Institutului Român de Cercetări Istorice din San Diego a făcut o scurtă prezentare a Centenarului Eminescu ce a avut loc la Paris între 16-18 Iunie ac, după care a oferit în numele institutului, o serie de diplome tuturor organizațiilor și asociațiilor ce au inițiat, organizat și coordonat cele două centenarii Eminescu: Fundația Culturală Română dela Madrid, Asociația Culturală Română din Hamilton, Centrul Românesc de Cercetări din Paris, Biblioteca și Institutul de Cercetări Român (Freiburg), Hyperion (Paris), Casa Română (Paris), Cuvântul Românesc.

La ora 1 pm, în aceeași zi, conform programului, a avut loc ceremonia dezvelirii bustului lui Mihail Eminescu. O audiență deosebit de numeroasă s'a așezat în semicerc în fața monumentului învelit în alb. S'au apropiat de monument sculptorul Nicăpetre, Dna. Mihaela Moisin și Dra. Sandra Manolescu.

Dl. George Bălașu a anunțat că D-na Moisin va prezenta pe sculptorul Nicăpetre. In prezentarea sa, aceasta a arătat: "Vom dărui acum pe Eminescu câmpului nostru drag, pentru a-l face pe acesta mai românesc, iar lui Eminescu îi vom dărui câmpul românesc, cu "codri aproape, pe'ntinsele ape, să aibă un cer senin". A vorbit apoi despre Nicăpetre, arătând că acesta s'a născut la Brăila, unde și-a urmat primele studii, după care, la București a terminat Institutul de Artă Nicolae Grigorescu. A participat la nenumărate expoziții de artă în România și peste hotare. In Canada, din 1981, a avut două expoziții de pictură și sculptură la Columbus Centre și Goethe Institut în Toronto. Lucrarea deosebit de interesantă, "Rugăciune pentru fiul căzut" a fost donată Cuvântului Românesc.

Apoi la Atena, a lucrat în marmură seria "Sanctuare".

Iși pregătește în continuare o expoziție de sculpturi în lemn de mari proporții, pe care o așteptăm cu interes. In ce ne privește, Nicăpetre nu este numai un sculptor pentru noi, ci el este un bun prieten al Asociației Culturale Române, nelipsit dela nici un eveniment cultural.

In curând vom inaugura Aleea Poeților, la Câmpul Românesc din Hamilton, pentru care Nicăpetre lucrează de câțiva ani.

După prezentarea făcută, într'o liniște de așteptare și pe fundalul melodiei Solitudine interpretată de Gh. Zamfir, Dra Sandra Manolescu a dezvelit bustul alb de marmură, al lui Mihail Eminescu. Sculptura alba, rece, și totodată cu linii rotunde și calde, ne-a dus pe toți în fața unei sculpturi clasice. Rotunjimile și perfecțiunea liniilor au indicat imensele resurse clasice ale lui Nicăpetre. Bustul lui Eminescu - realizarea unui vis vechi - poate sta alături de cele mai frumoase opere de artă din marile muzee ale lumii.

Melodia își picura în continuare lacrimi de durere, iar Nicăpetre nu-și putea începe prezentarea lucrării de emoție. Era o atmosferă de vrajă. Intr'un târziu a început: "Sculptorii nu scriu și nici nu vorbesc..." Emoția îi sugruma vorbele. Totuși puterea de stăpânire a artistului, ce domină piatra, marmura, a învins și cuvintele lui Nicăpetre se legau acum ușor și simplu.

Ne vom limita doar la un citat din cuvântul artistului: "Nu știu dacă am cioplit în această marmoră limpede pe Eminescu așa cum așteaptă fiecare dintre noi să-l vadă, așa cum sunt sigur că-l vede fiecare dintre noi, sunt împăcat cu gândul că am sculptat dragostea noastră pentru Eminescu și mai ales NEVOIA NOASTRA de Eminescu..."

Melodia s'a terminat, cuvintele au tăcut, lacrimile s'au oprit. Vraja s'a rupt și cu toți ne-am trezit la realitate. Mirosul de tămâie și smirnă și vocea puternică de bariton a Părintelui Handrabur, au anunțat începerea slujbei de pomenire a sufletului lui Mihail. De câte ori a fost pomenit sufletul lui anul acesta? Iși va găsi oare mai multă liniște acum, după rugile noastre fierbinți?

La ora 3 a avut loc un recital Eminescu susținut de Iosif Buibaș, prim solist-bas al Operei din Constanța, care a ales calea exilului. Recitările din poeziile lui Eminescu precum și melodiile interpretate (la pian Dana Verba) au trezit vii și bine meritate aplauze pentru talentul cu care a fost înzestrat compatriotul nostru.

La ora 6 a avut loc tradiționala masă de rămas bun, iar apoi solemnitatea închiderii Taberei de Vară dela Câmpul Românesc din Hamilton. Trei tinere au adus drapelele (românesc, american și canadian) și le-au înmânat Dlui Bălașu, directorul taberei de vară.

Participanții au început să cânte "Cu noi este Dumnezeu...", iar apoi "Zi te-ai dus, spre Apus...", cu care s'a încheiat tabăra de vară dela Câmpul Românesc din anul 1989.

ÎNTÂMPLĂRI DIN ISTORIA NESCRISĂ A BISERICII ROMÂNE

-I-

—— Pr. Gh. CALCIU ——

Incepând de astăzi, vom prezenta pe parcursul a mai multor numere ale ziarului, un fragment din această istorie nescrisă a bisericii române, care nu se referă la biserica oficială, nici la evenimente care au intrat în arhiva oficială a bisericii, ci la suferința necunoscută a slujitorilor lui Dumnezeu, preoți, monahi și monahii și laici, care, pentru râvna lor întru Hristos au plătit cu suferință și chiar cu moartea dreapta credință și atașamentul lor la spiritualitatea românească.

Ne-am hotărît să începem cu istoria nescrisă a unei mânăstiri de femei din Vladimirești, dedicată Sfintei Fecioare și care are o stranie poveste, stranie, nu în sensul senzaționalului, ci în sensul persecuției la care a fost supusă chiar de ierarhia bisericească.

Printr'o întâmplare fericită, am întâlnit în Vest o călugăriță română și care a fost soră la mânăstirea Sfintei Fecioare din Vladimirești și deci martoră oculară și chiar subiect al persecuției.

Mânăstirea din Vladimirești a fost fondată în 1938 de o țărancă tânără, având numai două clase elementare, care se numea Vasilica GURAU, după numele de călugăriță, Maica VERONICA.

Rămasă orfană de mamă la vârsta de doi ani, ea a fost crescută de tatăl său, un țăran simplu și sărac, având o credință tot atât de simplă ca și sufletul său, dar profundă. Când Vasilica avea vârsta de șapte sau opt ani, tatăl ei moare și ea rămâne singură pe lume. A fost adoptată de o mătușă a ei, o femeie de profundă credință, care a înțeles tendințele mistice născânde în sufletul copilei.

Vasilica și-a întrerupt studiile imediat după anul al doilea de școală, pentrucă unchiul ei era sărac și nu putea s'o dea mai departe și pentrucă, așa era atunci mentalitatea țăranului român că "prea multă carte strică", mai ales pentru fete.

La drept vorbind, cred că țăranii noștri aveau multă dreptate atunci și zicala de mai sus se dovedește foarte adevărată în zilele noastre. O cultură rău înțeleasă, sau asimilată numai pe jumătate, semidoct, ori chiar sfertodoct, cum zicea Iorga, dă naștere unor atitudini nocive, unui libertinism greșit și unei suficiente care duce persoana umană la dezastru. Firește, nu sunt un obscurantist, nu neg valoarea culturii din care însuși m'am adăpat și mă adăp atât cât îmi stă în putință, dar vreau ca omul să înțeleagă cultura în limitele ei reale, nu s'o absolutizeze, ci s'o supună valorilor divine. Numai atunci cultura își atinge scopul.

Vasilica a avut unele viziuni încă dela vârsta fragedă de doi ani. Atunci era greu de înțeles, nu numai pentru ea, care era un copil necopt, dar chiar și pentru tutorii ei, că Dumnezeu o pregătea pentru un plan al său care urma să se împlinească peste câțiva ani. Cu vârsta, viziunile Vasilicăi s'au clarificat, mesajul lor a devenit mai limpede, Sfânta Fecioară a început să-i apară într'o lumină tot mai clară, cerându-i să reînvie credința în popor și respectul pentru Maica Sfântă. Când toate aceste lucruri se întâmplau, ea atinsese vârsta de zece ani.

Poporul nostru a avut totdeauna un cult deosebit pentru Sfânta Fecioară, ea a fost socotită ca o protectoare specială a pământului românesc. Călugării români au numit România "Grădina Maicii Domnului" și aproape toate mânăstirile de maici, cu una sau două excepții, o au pe ea drept patroana.

In perioada viziunilor Vasilicăi, în România începuseră să prolifereze sectele, adică acele culte neoprotestante, care negau cultul sfinților și dezonorau prin expresii urîte pe cea care a născut pe Dumnezeu cu trup. De aceea Regina îngerilor se arată și cere restabilirea cinstirii ei în țara noastră.

Primele mesaje receptate de Vasilica priveau această stare de lucruri, dar, cu vremea, Fecioara îi cere fapte tot mai precise. Când fetița a atins vârsta de 16 ani, Maica Domnului i-a cerut să înființeze pe acele locuri în care i se arătase, o mânăstire închinată ei.

Cele mai multe viziuni le-a avut pe un teren arabil al unchiului ei și acesta, convins că pământul acela era binecuvântat prin aparițiile care avuseseră loc acolo, a donat terenul în vederea zidirii viitoarei mânăstiri.

Acum, când vă povestesc aceste lucruri, ele par simple, dar dacă ne gândim mai bine la faptul că Vasilica avea doar 16 ani, că era săracă și că, în afară de acel pământ nu mai avea absolut nimic s'o ajute la zidirea mânăstirii, înțelegem că tânăra fată se afla într'o situație imposibilă.

Faima ei însă, relatarea viziunilor ei cucereau tot mai mult lumea. Firește, biserica, în funcția ei de autoritate, a vrut să controleze veracitatea viziunilor, cât și modul în care acestea operau în sufletul Vsilicăi.

La început, ea a fost dată în grija preotului din sat care a supus-o unor examene spirituale și care a rămas uimit de cunoștințele acestei copile fără carte. Biserica noastră, foarte prudentă - și pe drept cuvânt - cu miracolele, a trimis alți preoți; teologii cei mai mari aveau dificultăți să le înțeleagă și explicându-le cu o simplitate surprinzătoare.

S'au făcut cercetări dacă poseda cărți de studii teologice și s'a văzut că nu. Tânăra fată vorbea sub inspirația Duhului Sfânt. Preoții au fost uimiți, iar teologii, câștigați de fată, au făcut raport favorabil.

Biserica i-a dat acreditarea, dar nu și banii. Această rezervă nu s'a făcut din motive meschine, ci era încă o cale de verificare a veracității viziunilor: dacă ele veneau dela Dumnezeu și dela Sfânta Fecioară, mijloacele de construcție ale mânăstirii trebuiau să vină în mod miraculos, nu în sensul căderii banilor din cer, ci în sensul chemării oamenilor la dărnicie.

Biserica a avut dreptate. Acești bani au venit atunci când Maica Domnului a găsit de cuviință să miște inimile oamenilor spre milostenie și după ce Vasilica și cele câteva fete care au mers după ea s'au călit în așteptare și nădejde că nu au fost părăsite de cea căreia voiau să-i închine mânăstirea.

In jurul Vasilicăi s'a adunat un mic grup de tinere, de aceeași vârstă cu ea și care s'au dedicat construirii mânăstirii.

La început, ele și-au făcut o colibă de stuf pe terenul dăruit de unchiul și erau atât de sărace încât aveau un singur cazan în care își făceau mâncarea și numai două linguri de lemn cu care mâncau pe rând. Trăiau însă în armonie, nădejde și dragoste și înălțau rugăciuni lui Dumnezeu și Maicii Sale și așteptau pline de încredere împlinirea năzuinței lor.

Dela început, condiția pe care Vasilica a pus-o postulantelor la viitoarea viață mânăstirească, era fecioria. Ea a fost condusă tot acest timp cu o grijă specială de Sfânta Fecioară, care îi arăta pe cine să accepte dintre postulante și pe cine nu.

Viața curată și de rugăciune fierbinte a tinerelor fete a impresionat țăranii din jur care au început să le aducă de mâncare. La început timid, apoi tot mai evident, copiii satelor vecine veneau cu câte o bucată de pâine, sau o oală de lapte, sau altceva, pe care mamele lor le trimiteau pustnicelor, cum erau numite. Fiecare dar primit era o bucurie pentru ele, nu pentrucă traiau pentru asta, dar vedeau în aceste acte dovada că Maica Domnului începuse să-și manifeste protecția ei specială pentru începutul cel bun.

In scurt timp, au mai venit câteva fete, unele mai de aproape, altele mai de departe, pentrucă vestea celor ce se petreceau în acel sat făcea ocolul regiunii, apoi al provinciei, apoi al țării. O serie de tinere intelectuale, în căutarea unui echilibru sufletesc, sau poate dintr'o curiozitate specifică au venit să vadă grupul "pustnicelor"; l-au văzut și au rămas acolo definitiv.

Au început să apară micile construcții, căsuțe de chirpici în care surorile s'au mutat, pentru a fi ferite de frigul iernii care se apropia, câteva păsări și animale, un țăran le-a dat o vacă și așa, încet-încet, gospodăria a început a se înjgheba. Sub presiunea foamei, a muncii dure, a frigului și a sărăciei, unele tinere au dezertat, dar tot au mai rămas destule. De altfel, multe dintre cele care fugiseră s'au întors după câteva luni cerând să fie reprimite. Era un duh de sfințenie care plutea peste locul acela și cine venise odată acolo simțea mereu chemarea să se reîntoarcă.

Vasilica sporea mereu în spiritualitate; nici o nou venită nu i s'a simțit superioară, chiar dacă multe din ele erau profesoare, inginere, arhitecte. Maica Domnului continua să manifeste aceeași grijă pentru mânăstirea care încă nu se formase cu adevărat, dar care își urma inexorabil drumul. Rând pe rând, mai mulți tineri teologi au venit în vizită la mânăstire și au fost îndată cuceriți de evlavia adâncă a tinerei țărănci. Unii din ei ar fi vrut să rămână acolo, în calitate de călugări duhovnici, dar sfânta Fecioară nu i-a recomandat ca fiind vrednici de această misiune.

In capela de pământ a mânăstirii slujeau preoții din împrejurimi, pe rând, sau unii călugări care poposeau pe la mânăstire și lumea din jur și de mai departe începuse pelerinajul din ce în ce mai masiv. Maicile lucrau cu sârguință, făceau flori artificiale pe care le vindeau, țeseau covoare, creșteau păsări și porci și vindeau produsele, încercând să adune banii necesari pentru zidirea bisericii mânăstirii.

Imi aduc aminte, eram copil atunci, câtă vâlvă era în satul meu și în cele vecine, legată de mânăstirea care se formase de curând. Numai Dunărea ne despărțea de județul Galați și veștile, probabil, puțin umflate, treceau din gură în gură, stârnind curiozitatea și trezind în inimile oamenilor dorința de a merge și a vedea.

La un moment dat, mă aflam la mânăstirea CILIC din Dobrogea, o frumoasă și mare mânăstire de maici; o credincioasă ne povestea într'un cerc despre o minune petrecută la Vladimirești când uleiul dintr'un butoi sporea pe măsură ce surorile îl împărțeau pelerinilor.

O ucenică din mânăstirea CILIC era și ea printre ascultătoare și i-a strigat maicuței ei:

"Auzi, Măicuță, că la Vladimirești se înmulțește untdelemnul în butoaie și noi aici nu avem nici măcar pentru candele."

Călugărița nu i-a răspuns nimic; atunci nu am înțeles de ce, dar mai târziu, mama mi-a spus că aceasta a certat-o pe sora de ce a vorbit așa, fără să-i ceară voie. A certat-o pentru slobozenia gurii ei și pentrucă putea face sminteală în oameni. Eu nu prea înțelegeam ce înseamnă sminteală, nici cum ar fi putut ea să ne smintească pe noi cu ceea ce spusese, dar așa este viața călugărească, are tainele ei pe care noi nu le înțelegem. Cel puțin, așa spunea mama.

Mânăstirea a sporit vertiginos. In numai 15 ani și câteva luni, dela cele trei sau patru fete care au început așezământul în 1939, în 1955, când au început persecuțiile și când a și fost desființată, mânăstirea număra peste trei sute cincizeci de maici și surori.

Toate aceste tinere, majoritatea așa erau, trebuiau să îndeplinească fără greș condițiile generale puse de viața călugărească: o credință adâncă și o dăruire totală lui Dumnezeu, apoi cele trei voturi călugărești: ascultare, sărăcie de bună voie și puritate și, în sfârșit, ca o condiție specială cerută de Maica Veronica, era ca orice postulantă la viața călugărească, indiferent de vârstă, să fi fost fecioară, să nu fi cunoscut bărbatul.

Am anticipat în cuvinte istoria mânăstirii, pentrucă, până la dezvoltarea pe care am pomenit-o, s'au scurs ani grei de muncă și rugăciune, de privegheri și chemări înlăcrimate ale milei divine, ca mânăstirea să devină o realitate.

Maica Veronica, așa era numele de călugăriță al Vasilicăi Gurău, continuă să suscite mirarea oamenilor prin puterea ei de convingere, prin limbajul ei sfânt, prin cunoștințele teologice care îi veneau printr'o știință infuză dela Sfânta Fecioară.

A început să predice în orașe și sate, în licee și universități în vederea colectării de fonduri și peste tot stârnea uimire.

In cea de a doua perioadă de închisoare, am stat, la un moment dat cu cineva, un deviaționist dela linia ceaușistă, care m'a întrebat dacă știu ceva despre o călugăriță care a vorbit prin 1930-40 la liceul din Brașov, unde el era elev. Era impresionat de acea călugăriță, pe care nu mai știa cum o cheamă, și care le-a spus despre viziunile ei și le-a solicitat ajutorul pentru a zidi o mânăstire închinată Sfintei Fecioare. Este tot ce își mai amintea acest om. Am știut că era vorba de Maica Veronica și i-am povestit tot ceea ce știam despre ea.

"CA UN BUN OSTAŞ AL LUI HRISTOS"

In amintirea lui Traian Dorz, cântăreţul Oastei Domnului

—Sergiu GROSSU—

Scrie în cartea Apocalipsei: "Ferice de acum încolo de morţii care mor în Domnul! Da, zice Duhul, ei se vor odihni de ostenelile lor, căci faptele lor îi urmează!" (Apocalipsă, 14.13) Versetul acesta i se potriveşte, în chip deosebit, aceluia dintre ostenitorii Oastei Domnului, căruia părintele Iosif Trifa îi spunea în totdeauna, cu o ruptură de suflet - "dragă Dorz." La cuvintele acestea reconfortante m'am gândit atunci, când un frate de credinţă din Banatul sârbesc mi-a adus la cunoştinţă, pe la mijlocul lunii Iunie, că Traian Dorz, cântăreţul lui Hristos şi slujitorul neobosit al Evangheliei, se află de câteva zile internat la un spital din Beiuş, căzut intr'o stare de comă profundă şi că, din păcate, clipa "plecării" lui este aproape. Am telefonat îndată la familia cea mai apropiată de inima sa, ca să mi se răspundă că ucenicul şi prietenul său, Vasile, împreună cu care bătătorea drumurile spitalelor şi-ale băilor Covasna, îi veghea zi şi noapte lenta, tăcuta lui stingere. Pentru ca la 20 Iunie, să mi se comunice la telefon, cu o voce inlăcrimată, că fratele Traian a adormit în Domnul în zorii zilei, la ora 4 şi 10 minute, el, care s'a comportat toată viaţa, care a suferit toată viaţa, care a luptat, a cântat şi-a scris toată viaţa, conform îndemnului Sf. Pavel, "ca un bun ostaş al lui Hristos" (2 Timotei, 2.3)

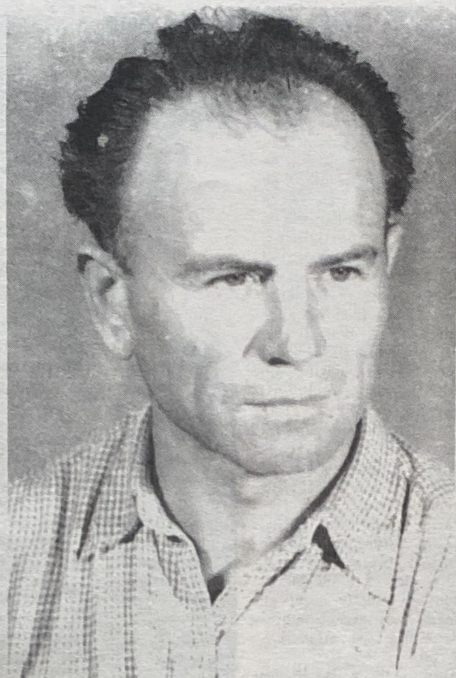
Nu avea decât 15 ani şi jumătate când s'a predat Domnului. Era Duminică, 8 Iunie 1930. "Misionarul" care l-a adus la picioarele Mântuitorului a fost cartea "Corabia lui Noe" a părintelui Iosif Trifa, întemeietorul Oastei Domnului, carte primită ca premiu dela profesorul de religie, un preot din Beiuş. "Cartea aceasta - se destăiune Traian Dorz, într'unul din multiplele sale manuscrise, care ar merita să vadă lumina tiparului în lumea liberă cartea aceasta mi-a vorbit mie pentru prima dată despre păcat, despre naşterea din nou, despre Sângele lui Hristos şi despre mântuirea sufletului meu..." In prima lună după ce s'a înscris în Oaste, s'a şi abonat la foaia "Oastea Domnului", ce apărea la Sibiu, şi datorită căreia s'a format duhovniceşte, cucerit de articolele păr. Iosif. La adunări nu prea avea unde să se ducă, deoarece satele erau îndepărtate, iar la Beiuş se ţineau prea rar. "Astfel, mărtuirseşte Traian Dorz, viaţa mea duhovnicească s'a dezvoltat înlăuntru şi nu înafară. Aveam Noul Testament nedespărţit de mine şi în orice clipă liberă citeam din el. Indată ce rămâneam singur, mă ascundeam pe unde puteam ca să mă rog. Simţeam atâta nevoie de rugăciune, încât nu-mi sta gândul la nimic altceva mai mult decât să mă rog. Indată ce apucam undeva un loc mai ferit, unde să nu mă vadă nimeni, mă aruncam în genunchi, îmi înălţam mâinile şi tot sufletul în sus şi aşa mă rugam, lacom după rugăciune ca un copil după miere. Aşa mă înfruptam din rugăciunea cea mai fericită şi mai gustoasă. Aşa mă adânceam în părtăşia cea mai dulce cu Domnul meu de Care nu mă mai puteam sătura...

Destăinuirea aceasta explică, în mare măsură, nu numai profilul spiritual al luptătorului creştin, pentru care rugăciunea este o armă de apărare şi de atac, dar şi miezul trăirii sale creştine, bogăţia roadelor sale duhovniceşti, mireasma unică a versurilor sale religioase, permanenta pledoarie pentru necesitatea supremaţiei lui Iisus în creaţia poetică, cheltuirea totală în slujba de înfrumuseţare interioară a poporului român, pe care l-a iubit şi pentru mântuirea căruia a mers pe urmele marelui său predecesor din Sibiu, practicându-i învăţătura şi apărându-i memoria de-a lungul anilor. El a fost ucenicul şi colaboratorul intim al păr. Iosif Trifa, care i-a apreciat talentul şi i-a dat posibilitatea să publice, în foile Oastei Domnului, minunatele sale poezii religioase. In 1935, la 20 de ani, îi apare cea dintâi roadă a strădaniei sale poetice - placheta "La Golgota", iar în 1937, în perioada stagiului militar, îşi vede tipărită a doua culegere de poezii, intitulată "Pe drumul crucii". Ceva mai târziu, credincioşii din România vor trăi clipe de extaz, citind "Cântările Apocalipsei", din care foarte multe poezii vor deveni cântări de dragoste şi de proslăvire a Numelui lui Iisus. Cine poate uita: "Ce nume scump ai Tu, Iisuse, Iubitul sufletului meu..."? Si cine n'a fredonat, cu ochii scăldaţi de lacrimile fericirii depline: "O, Iisuse dulce, dulcele meu Domn/ Ziua treaz şi noaptea suspinând în somn / Sufletul meu cheamă Chipul tău cel blând /Ziua treaz, Iisuse, noaptea suspinând..."?

Nimeni n'a cântat în ţara noastră, cu mai multă dragoste şi pietate evanghelică pe Iisus, Mântuitorul, pe "Mirele iubit", atât de prezent în versurile sale simple, din punct de vedere estetic, dar mustind de seva Duhului. Toată poezia lui Traian Dorz e ca o rugăciune cu ţiz liturgic, rostită cu timiditatea penitentului umil, în căutarea obârşiilor sale divine; e ca o revărsare de cer, ca o litanie biblică, ca o prescură de lumină, oferită sufletelor dornice de slavă şi de comuniune mistică.

***

De Traian Dorz mă leagă amintiri frumoase în legătură cu lucrarea Oastei Domnului. Incepând cu anul 1948, când voia lui Dumnezeu ne-a încrucişat drumurile (în acea perioadă, predicam la adunările ostăşeşti din Biserica Sf. Ecaterina, alături de scriitorii Al. Lascarov-Moldovanu şi I. Gr. Oprişan), mereu ne-am văzut şi rugat împreună, fie când venea la Bucureşti, să viziteze pe fraţii din Ghencea, fie cu prilejul adunărilor ostăşeşti din ţară, fie la sfaturile frăţeşti hotărîte de el, în vederea discutării mersului lucrării şi a măsurilor de rigoare ce trebuiau luate, pentru păstrarea spiritualităţii Oastei Domnului, conform viziunii păr. Iosif Trifa. Ce clipe sfinte, de o cutremurătoare ambianţă spirituală, am trăit împreună, de pildă, în casa fratelui Valer, din Cărpiniş, unde am fost invitat să-mi petrec vacanţa anului 1952, şi cât de mult s'a bucurat când i-am citit ciclul de poeme "In şcoala Domnului Iisus" şi poemul dramatic "Fiul cel pierdut", ticluite in vara aceea de vis, sub bolta de lumină a dragostei lui Dumnezeu şi a unei indestructibile părtăşii frăţeşti. Traian abia ieşise din puşcărie şi locuia în casa unui frate din Simeria. Insă nu pentru vreme îndelungată, fiindcă în dimineaţa de Crăciun a fost din nou arestat şi închis la Deva, pentru ca pe ziua de 2 Martie 1953 să fie trimis "la muncă în colonii", cum îi promisese ofiţerul anchetator, via - lagărul Ghencea, un centru de triere a deţinuţilor apţi să muncească. De acolo a fost expediat în Bărăgan, cu domiciliu obligatoriu mai întâi în satul Dropia, la 6 km. de gara Ciulniţa, apoi la o fermă a unei Staţiuni experimentale. Acolo l-am vizitat cu regularitate în 1954, 1955 şi 1956. In primăvara ultimului an de domiciliu forţat nu mai lucra decât ca paznic de câmp la Gostatul Ciulniţa, deoarece policlinica A.S.C.A.R. din Bucureşti a confirmat boala gravă de inimă pe care i-au produs-o anchetele şi puşcăriile, interzicându-i-se astfel să mai lucreze munci grele.

TRAIAN DORZ (25 DECEMBRIE 1914 - 20 IUNIE 1989), FOTOGRAFIAT IN PERIOADA DOMICILIULUI FORTAT DIN BARAGAN (1955).

"In tot timpul acesta - mărturiseşte Traian Dorz în confesiunea sa autobiografică - am continuat cu stăruinţă munca scrisului meu. Condiţiile grele de suferinţă, de muncă, de singurătate în care trăiam, au dat stărilor mele sufleteşti o tot mai înaltă, mai largă şi mai profundă dimensiune. Părtăşia mea cu Domnul cunoştea stări şi trăiri unice, din care sufletul meu strângea cu lacrimi aurul, argintul şi pietrele scumpe cu care îşi clădea cetatea Cântărilor sale Nemuritoare pentru Hristos. Pe lângă şcoala de trei ani şi jumătate pe care o făcusem muncind, învăţând, suferind şi luptând alături de părintele Iosif la plugul şi altarul dela Sibiu, şcoala şi altarul anilor de singurătăţi şi lacrimi de prin peşterile şi tunelurile lungi prin care am zăcut şi am trecut de atunci şi până astăzi, fără întrerupere, au fost pregătirile mele spre ceea ce voi avea de spus pentru astăzi, pentru mâine şi pentru vecii vecilor..."

Da, acolo l-am vizitat şi l-am găsit păzind recoltele de grâu, de porumb, de trifoi şi de bumbac, identificându-se cu miresmele şi frumuseţile naturii creiate de Dumnezeu, pe care nu înceta să-L slăvească, în versuri cu ochii "mereu înlăcrimaţi de dragoste şi de lumină". "Acolo, unde se simţea mai aproape de cer ca de pământ", şi unde a scris ceasuri şi zile întregi cântările lui de proslavire, i-am vorbit de imperioasa necesitate a unei reuniuni de reorganizare a Oastei Domnului, pregătită cu meticulozitate, împreună cu alţi doi fraţi de seamă, pentru ziua când va fi el însuşi liber, pentru ca strânşi laolaltă, 13 mireni şi un preot, veniţi din toate colţurile ţării, să discutăm, la adăpostul învăţăturii păr. Iosif, despre vânturile şi furtunile ispitei de dezbinare, ţinta discuţiilor rămânând păstrarea unităţii de credinţă, prin accentuarea specificităţii lucrării misionare a Oastei Domnului, în cadrul ortodoxiei româneşti.

Cu aceeaşi ocazie, întrebându-mă cum văd eu această reorganizare indispensabilă (întrucât el considera frăţietatea Oastei Domnului drept o mişcare "rurală", deci cu posibilităţi reduse de afirmare pe plan naţional), i-am vorbit atunci - şi Traian Dorz m'a ascultat cu o vădită atenţie şi curiozitate - despre urgenta constituire, pe plan local şi pe ţară, a unor comandamente unice, respectiv a unor "Sfaturi frăţeşti de conducere", din care să facă parte reprezentanţii de elită ai mişcării noastre, în deplină concordanţă cu idealul unitar al luptei creştine şi cu intrasigenţa spiritualităţii evanghelice. Acest "stat major" va hotărî tactica misionară corespunzătoare particularităţilor negative ale sectorului sau sectoarelor vizate, în care dospesc "nevoile grabnice" ale semenilor noştri rătăciţi sau roşi de vicii şi fărădelegi; şi se va cristaliza, dela bun început, ca un instrument de coordonare şi de control, de aşa manieră, încât "lupta cea bună" să nu devieze într'un fel de încăierare arbitrară. Traian a fost de acord ca "Sfatul frăţesc de conducere" să fie organizat trihotomic, într'o uniformitate obligatorie, dela centrul coordonator la ultima grupare frăţească în subordine. Va exista, astfel, un soi de triunghiu al conducerii, cu trei secţii de supraveghere a activităţii misionare, cuprinzând toate zonele susceptibile investigaţiei, şi anume: 1) secţia duhovnicească, în care preponderenţa o are păzirea purităţii luptei creştine, a regulilor ostăşiei şi a inviolabilităţii ataşamentului faţă de Biserica ortodoxă, indiferent de atitudinea ostilă a ierarhiei; 2) urmează secţia misionară propriuzisă, în care predomină factorii pedagogic, cultural şi artistic, cu scopul răspândirii Evangheliei prin viu grai sau prin tipar; şi 3) secţia practică, administrativă în care iniţiativa aparţine factorului social-economic şi care verifică scopul material sau aportul practic al acţiunii creştine.

Din păcate, planurile mai sus schiţate n'au putut fi realizate încă până astăzi din cauza condiţiilor politice necorespunzătoare şi a indiferenţei conducerii bisericeşti. Ani grei s'au abătut peste lucrarea Oastei Domnului, şi fratele Traian Dorz, ca şi noi, ceilalţi, care am visat împreună cu el transfigurarea României prin vestirea neştirbită a Cuvântului lui Dumnezeu, a cunoscut persecuţiile, hărţuielile poliţieneşti, arestările şi condamnările nedrepte, începând cu cea din anul 1959 şi terminând cu procesul din Martie 1982, când a fost din nou arestat şi închis la Satu-Mare, pentru vina de a fi tipărit şi răspândit, în mod ilegal, cărţi religioase.

Dispariţia luptătorului şi poetului creştin Traian Dorz reprezintă o mare pierdere pentru acest "vânt de primăvară religioasă" care este Oastea Domnului.

In "Cuvântul testamentar" către fraţi, adresat de Ziua Crucii anului 1986, pentru a remedia deficienţele vizibile din Oastea Domnului (ca de pildă, lipsa de îndrumători în adunările frăţeşti, pentru a pune capăt neorânduielilor, neascultării şi dezbinărilor din ce în ce mai frecvente; abaterea unei părţi din tineret dela puritatea unei trăiri ireproşabile; adunările dezbinate, care nesocotesc învăţătura Bisericii, ca şi felul de a fi al Oastei Domnului, şi'n care dezbinătorii, atraşi de viziunea neoprotestantă a Evangheliei, "caută să răstălmăcească greşit rânduielile şi cuvintele lăsate de către" părintele nostru sufletesc, Iosif Trifa, ca norme de credinţă şi umblare frăţească") repet în acest "Cuvânt testamentar" citim rugăciunea lui Traian Dorz, cu care vrem dealtfel sa ne sfârşim articolul închinat trecerii lui în veşnicie: "Doamne Isuse, Tu care ştii cugetul cu care am umblat cu Tine în slujba Ta şi în lucrarea Ta printre fraţii mei, în ţimpul atât de scurt şi de zbuciumat în care mi-ai încredinţat şi mie o solie atât de grea şi un steag atât de frumos, - - Te rog, ajută-mi să pot veni acum la Tine liniştit, pe drumul rânduit mie în faţa Ta şi în Impărăţia Ta... Doamne, Dumnezeul nostru, vino puternic şi rămâi biruitor în fruntea luptei şi a luptătorilor Oastei. Intăreşte picioarele celor ce aleargă, mintea celor care conduc, inima celor care suferă. Luminează-le calea şi despică-le valurile înainte, ca să poată merge biruitor spre împlinirea strălucită a voiei Tale şi a scopului pentru care i-ai rânduit. Inalţă în cele mai vrednice mâini steagul Tău biruitor, sabia Ta vitează şi harfa Ta inspirată. Iar mie, Te rog, ajută-mi, Doamne, să intru şi eu, la rândul meu, pe porţile milostive ale Ierusalimului Tău Ceresc, în locaşul pregătit Familiei Oastei Tale din Cer; să ajung între înaintaşii mei care mă aşteaptă acolo, ca un slujitor umil, dar găsit credincios în puţinul lucru încredinţat lui. Amin."

CREDINȚE LA ROMÂNI

-LUMEA DUHURILOR-

—Andrei PANDREA—

Lumea reprezintă un ansamblu de credințe, în existența unor zămisliri surprinzător de eclectice, ființe imaginare malefice, ambigue, sau benefice, antropomorfe, zoomorfe, răspândite pretutindeni, adică în văzduh, pe pământ, sub pământ și în ape. Unele au ca origină moartea omului, după cum altele - ilustrare populară a Spiritului Rău - reunesc o mulțime de draci, diavoli - care au suflet - și satane - care n'au...

Nu voi atinge în următoarele rânduri decât ceea ce știu din informațiile culese personal, din medii geografice și socio-culturale românești diferite, într'un soi de mărturie de etnolog, lăsând inventarele impersonale și compilarea din cărți și autori - altora.

I. La București, în timpul primei copilării, auzeam amenințarea: "Dacă nu ești cuminte vine și te ia Bau-Bau". N'am aflat cum arată. Era fără somă precizată, dar de spaimă... Pe când aveam 6-7 ani îmi speriam sora, care avea doi ani, cu o plăsmuire proprie: Feșcu. Prolific, Feșcu și-a dobândit o familie; Feșcuțu, Feșculică, Feșculicuțu, și un sex în plus: Fesca, Feșculica și Fășcoaia. Zgâltâitul patului surorii mele, noaptea, rămânea același, dar dânșii se deosebeau, între ei, prin voce... bineînțeles, a mea!

II. La Poaina Tapului îmi petreceam verile, în casa bunicilor materni, din care supraviețuise doar Nonina, bunica. Intre 1948 și 1954, am și locuit acolo (tata fiind arestat, ne-au aruncat din casă în casă cu câteva lucruri, din cele neconfiscate, în drum). Pe Splaiul Zamorei am pătruns într'o lume de duhuri, izvodiri, arătări și vedenii, care au devenit și ale mele și pe care le-am și consemnat în cartea "Hoinar prin Bucegi" apărută în 1957. Vecinii noștri zamoreni, Nică Gligor - mort la 104 ani-, mama Lina lu 'Nică, mama Veta, cumnata Linei, mama Lina lu'Petre (Cosneanu), Tața Chiva și alții, îmi povesteau vrute și nevrute despre duhuri. Lumea de țăranimuncitori (măcar un membru al familiei lucra la fabricile din Bușteni (de hârtie), din Azuga (de bere), din Sinaia (de cuie sau de salam) de pe Valea Superioară a Prahovei și din Poiana-Tapului, era credincioasă, nevoie mare și foarte bisericoasă. Pentru vecinul meu duhurile erau palpabile. Cocoțat în căruța lui, îl vedeam pe domnu'Nică lăsând biciul și crucindu-se, pe când zicea: Satana, Satana, ptiu, ptiu, Satana! de câte ori roata căruței izbea vreun bolovan!

Amestecate în mintea lor, după cu totul alte criterii decât cele livrești, pe care le voi utiliza, duhurile se dovedeau malefice, ambigue și benefice. Iată-le:

a) Duhuri malefice: Muma Pădurii, Duhul Peșterii, Stima Apelor, Vântoasele, Piaza Rea, Strigoii, Moroii, Vidmele, Stafiile, Ielele, Vârcolacii, Talpa Iadului, Belzebut, Aghiuță cel Incornorat, Nichipercea cel Spurcat, Dracul.

b) Duhuri ambivalente sau neutre: Murgilă, De cu Seară, Miez de noapte, Zorilă, Piticii spâni înaripați.

c) Duhuri benefice: Cățelul pământului, Floarea de colț, Ileana Cosânzeana din Floarea de Sânziană.

Să le vedem, așa cum leam surprins, înainte de anul 1957, descriindu-le în "Hoinar prin Bucegi". In ediția a II-a a cărții, tipărită în 1973, le aflăm în capitolele "Vara: cântecul pajiștei" (la pg. 183 și "Iarna: dezlănțuirea stihiilor" (la pg. 200-208).

III. Următorul duh l-am aflat în 1972, în Tara Moților, nu departe de Valea Arieșului, la Bucium-Sasa, satul bunicilor paterni ai Gloriei, soția mea. Compuă din satele Bucium-Sasa, Bucium-Poieni, Bucium-Cerbu, Bucium-Izbita și Bucium-Muntari, comuna se găsește în triunghiul aurifer Abrud-Brad-Roșia Montană; ea adăpostește în hotarul ei ghețarul și prizmele de bazalt dela Detunata Goală de lângă Detunata Flocoasă. Acolo, între tronașele - terenuri îngrădite- care înconjoară mina Coranda, vechea proprietate a țăranilor-băiași, exploatată cu steampuri rudimentare ca pe vremea Romanilor - le-am văzut urmele în vâna neagră a filonului de aur, la 15 m. înălțime- cam în dreptul "trouașului cu țărău", oamenii nu mai îndrăzneau să iasă în drum, după apusul soarelui, de frica Patronului Nopții, rătăcitorul, tropăind și zăngănindu-și fiarele. De nevăzut, dacă-l întâlneai - identificându-l doar după pași - rămâneai mut. Este vorba după cum se vede, de un duh malefic, masculin.

Dacă în primele două împrejurări amintite mă simțeam implicat - aproape până a crede în veracitatea duhurilor, cât timp am rămas copil - cea de-a treia, întâmplătoare, și în special următoarea, m'au impresionat altfel: le percepeam curios, detașat și amuzat.

IV. La Boișoara am ajuns în Noembrie 1961. Ca medic - și ca oficialitate: conducător de instituție - aveam acces nu numai la orice obiectiv dorit de pe teritoriul celor trei sate ale comunei și, ulterior, după dobândirea unui renume oarecare, oriunde în 34 sate loviștene - ci și, mai ales, împreună cu preoții, la sufletul și la tainele oamenilor. Din prima zi am ținut un jurnal - specie practicată de fetele de pension și de cei care nu pot fără autogâdilarea orgoliului - în acest caz însă, un util instrument de lucru deveni și un document de teren (după cum a remarcat și Eugen Ionescu, dacă mai era nevoie) între alte 52 Kg. de fișe întocmite în 1000 de zile petrecute în Tara Loviștei. Aici, în calitate de observator participant, făceam anchete totale, în cele mai diverse domenii ale realității, cu permanenta confruntare a fișelor și a informatorilor. Era firesc, cred, ca în funcție de tipul proteic al informației, optica să se schimbe. Pentru păstrarea echilibrului față de cele expuse anterior, nu vom dezvolta, în continuare, subiectul în măsura posibilităților oferite de adâncimea cercetării, specificând totuși că, am interogat sute de locuitori dintre cei vreo 17000, dar că n'am lucrat asiduu și efectiv decât cu informatorii excepționali - non multa sed multum - sub 50.

Deși este vorba de-un izolat geografic și social, conservator, care a reușit să păstreze, în decalog negativ de timp, o sumedenie de fenomene insolite și învelite, lumea duhurilor din Loviștea, pe care am reușit s'o rețin, pe fișe și carnete de teren, nu este cu mult mai bogată decât cea evocată mai sus, deși are compartimente de mare originalitate, poate unice în România. O parte din duhuri sunt creații locale, originale. Duhurile benefice au un rol protector asupra economiei arhaice a satului.

Duhurile locale, loviștene.

A. Benefice: Mălăiește-Mei păzește; Colăcește-Grâu Păzește; Vii Sporește-Vii păzește; Păstorește-Oi păzește; Grangorește-Cai Păzește; Păstrăviește- Râu Păzește; Pești Sporește-Iaz Păzește; Linuș Dumbra; Soarele; Sora Soarelui; Luna; Ursitoarele; Moșii Vântului; Vântoasele; Leul Buhur Buhurel; Cerbentinul Cerb Tretin; Blajinii.

b. Malefice: Zmeul (balaur) și Zmeul (aproximativ drac); Gădineții; Pilipii; Sântoaderii; Muma Pădurii; Păduroiul; Spiridușii; Brehnele; Crăsnicii; Pricolicii. Toate aceste duhuri locuiesc la suprafața pământului (cu excepția zmeului teromorf, balaur care poate și zbura și înnota, ca și zmeul antropomorf, cam drac zburător și el). Următoarele duhuri sunt pământene și aeriene: Marțolea; Joimărița; Drăgaica. Sub pământ și în aer (poate și pe pământ?) găsim: Strigoii; Moroii; Stahiile. Pe pământ și în apă trăiește Dulul (sau Dulful). Mediul acvatic este populat de: Stima Apelor; Al din Baltă și de Vidră. In aer și apă găsim Ielele, și în aer Frumoasele și Rusaliile (tot un fel de iele); Dracii- "care au 100 de nume și trebuesc măguliți". Oara Chirilă, din Boișoara, zicea mai mult "firea-i al drăcutului"... Se împart, cel puțin, în două: în diavoli (care au suflet) și satane (care n'au). E cu mult mai grav să zici "luate-ar Satana", decât "luate-ar diavolul sau dracul"... Dăm spre exemplu, numai câteva nume, spre a nu copleși textul de ... draci: Ucigă-l Toaca, Bată-l Crucea, Talpa Iadului, Aghiuță, Avizuha, Avestița Samca, Nichipercea și Incornoratul etc.

Comparând cu duhurile de pe Valea Prahovei și din Bucegi, cu un scop pur orientativ, fără valoare concluzivă, observăm că: la Boișoara duhurile masculine par de 1 1 2 ori mai numeroae. Cele feminine sunt cu 50% mai puțin numeroase.

Duhurile unice sunt mai numeroase decât cele alcătuind clase. Duhurile malefice ating cam aceeași proporție (68% față de 60%), cele ambigue sau neutre sunt de două ori mai puține, pe când cele benefice sunt de trei ori mai multe. 17 duhuri nu leam întâlnit nicăieri, cu excepția Loviștei. Ele sunt creații locale și demonstrează o mare capacitate de creație și o însemnată valoare profilactică, fiind toate binevoitoare. Valoarea lor apotropaică se demonstrează prin cuplurile de duhuri animate de bunăvoință, imaginate după un același calapod, cu două verigi protectoare, sau cu un lacăt cu două încuietori și două chei diferite, de esență patrilineară, întruchipate prin cuplul tată-fiu.

Numeroasele corelări posibile, evitate aici, pot isca întrebări. Am dori, pentru un răspuns parțial, să ne oprim doar la examinarea posibilelor osmoze și sincretisme observabile.

Altfel spus: în ce măsură se dovedesc etanșe, sau permeabile între ele, cele trei spații în care se cuprind credințele acestea? Există punți, sau doar coexistențe, între cultul moșilor și creștinism, între cultul moșilor și lumea duhurilor și între creștinism și lumea duhurilor?

Din observațiile de teren se constată sincretism indiscutabil între cultul moșilor și creștinism, în ambele sensuri. In schimb cultul moșilor și lumea duhurilor, și creștinismul cu lumea duhurilor - cu excepția lumii drăcești, inspirată de Evanghelie - sunt impermeabile între ele, evoluează în mod paralele, neantagonic, deci nu comunică între ele și nu se amestecă niciodată.

In pofida afirmațiilor care se pot face despre existența unui sincretism între credințele celelalte reprezentări, întrupate probabil în duhuri (dacă nu, în ce?) acestea nu se fac în funcție de realitate. Si dacă astfel de opinii se proclamă totuși, este sigur că, pe de o parte autorii n'au cunoscut terenul și că, pe de alta, cei care le popularizează nu l-au cunoscut nici ei. Realitatea vie îi contrazice.

FARA ARMÂNEASCĂ

EMINESCU ŞI AROMÂNII

-ROMÂNII PENINSULEI BALCANICE-

Unul din defectele cele mari ale noastre e că, departe de a ne ocupa cu fondul lucrurilor, credem că e deajuns să avem numai forma lor, asemenea copiilor care voind a-şi face o florărie, smulg plante din câmp şi le aşează fără rădăcini în straturi, improvizându-şi pentru câteva ceasuri o grădină, în aparenţă frumoasă, însă fără de trăinicie. Nerăbdători cum suntem, nu ne-am deprins a cunoaşte, cum că lucrurile luate din temeiu ar fi şi mai trainice şi mai folositoare şi totodată cu mult mai eftine, decât mulţimea de forme goale, care neavând inţeles şi vitalitate, cer mereu muncă die Sisif de a fi reînnoite.

Nestatornicia noastră, iubirea de schimbări, deasa răsturnare a tuturor temeliilor statului şi rivalitatea copilărească de a întrece pe toată lumea, a făcut atât în trecut, cât şi în prezent, ca să irosim o mulţime de puteri care se puteau utiliza pe un teren folositor, pe lucruri de nimic, sau deadreptul stricăcioase.

Aceste defecte mari ale caracterului nostru naţional sunt, pe lângă împrejurările de dinafară, cauza pentru care un element etnic, atât de răspîndit ca al nostru, să nu ajungă la nici o însemnătate în lume, ci bucăţit între zeci de stăpâni, să reziste ici şi colo, să fie absorbit însă în multe locuri.

Nu există un stat în Europa orientală, nu există o ţară dela Adriatică până la Marea Neagră, care să nu cuprinză bucăţi din naţionalitatea noastră. Incepând dela ciobanii din Istria, dela Morlacii din Bosnia şi Erzegovina, găsim pas cu pas fragmentele acestei mari unităţi etnice în munţii Albaniei, in Macedonia şi Tesalia, în Pind şi în Balcani, în Serbia, în Bulgaria, în Grecia până sub zidurile Atenei, apoi de dincolo de Tisa începând în toată regiunea Daciei-Traiane până dincolo de Nistru, până aproape de Odesa şi de Kiev.

Pe când Ruşii au cea mai mare îngrijire pentru triburile cele mai neînsemnate chiar, care se ţin de marea familie slavă, pe când Germanii stăruesc prin autorităţile lor consulare, pentru cele mai neinsemnate colonii ale lor din Orient, şi pe când fiecare popor apusean desvoltă o deosebită îngrijire pentru naţionalii săi din aceste locuri, singuri noi ne zbuciumăm în lupte interne pentru cea mai bună formă posibilă a organizarii omeneşti, neavând un ideal de cultură, ci cel mult idealuri politice, care nu stau în proporţii cu puterile noastre, şi care, în loc de a da naştere la fapte, vor fi cel mult cauza unor aventuri periculoase.

Cu ocazia congresului dela Berlin, aproape toate popoarele peninsulei balcanice au dat semne de vieaţă, numai Românii transdanubieni nu. Cauza e lesne de înţeles. Toate celelalte fragmente de populaţiuni stau în legături de cultură cu acele centre politice, create de naţionalităţile lor. Grecii din Turcia europeană, citesc şi scriu limba care se vorbeşte la Atena; Sârbii din Turcia înţeleg foarte bine instituţiile şi cultura confraţilor lor liberi; numai noi, cu maniera noastră de a vedea, suntem străini în orient, şi rămânem neînţeleşi, chiar pentru cei de un neam cu noi. Cum neam putea explica în alt mod fenomenul întru adevăr ciudat, ca fragmente atât de insemnate de străveche populaţie precum sunt Românii din Tesalia şi Macedonia, să nu dea absolut nici un semn de viaţă cu tot trecutul lor cel strălucit, cu toate că până astăzi şi-au păstrat şi apărat limba şi datinele mai bine decât Slavii dintre cari multi s'au grecit, decât Albanezii dintre cari asemenea mulţi s'au făcut Turci.

Valahii Tesaliei, zice Fallmerayer în fragmentele sale asupra Orientului, se numesc Români, ca şi conaţionalii lor din Principatele dunărene, vorbesc o italienească stricată şi locuesc în creerii munţilor Pindului şi pe cele două laturi ale lui, în ponoarele din care izvorăşte Peneios şi riurile afluente, pe unde îi pomeneşte pentru întâia dată istoria bizantină a sutei a unsprezecea.

Fie rămăşiţe a coloniilor militare romane, fie barbari autohtoni latinizaţi, ei se întind şi se ramifică dealungul şirului de munţi prin Macedonia-superioară până sus în Balcani, şi au stat odată în legătură cu conaţionalii lor de pe malul stâng al Dunării. Ei păzesc şi domină porţile dintre Tesalia şi Albania, iar Mezzovo, oraş zidit din piatră tocmai în creerul munţilor, acolo unde dintr'o parte şi dintr'alta trecătoarea se coboară în direcţii opuse, este locul de căpetenie al românilor tessalieni.

Molacoşi, Lesiniţa, dar în deosebi Kalarites, Kalaki şi Klinovo şi douăzeci şi câteva sate în ponoarele Pindului şi pe lângă ele, sunt asemenea ale acestui popor, care din cauza temperaturii aspre a patriei sale se ocupă puţin cu agricultura, dar cu atât: mai mult cu cultura vitelor şi cu căşlile, aceasta într'un stil mare şi cu succes însemnat, încât prin bogăţia turmelor lor de oi, sunt vestiţi în Rumelia toată. In vremea iernii, când omătul acopere înălţimile munţilor, ei îşi mână turmele în văile cu o climă mai blândă, şi le pasc nomadizând pe sesurile pline de iarbă, până chiar înlăuntrul Greciei libere, iar când se întoarce primăvara, negrele sate de corturi ale pribegilor ciobani romani dispar din câmpie, căci ei se întorc la munte.

Sobri, având instinct de căsnicie şi industrie, românii sunt in privirea acestor calităţi cu mult superiori acelora, ce vorbesc greceşte; sunt însă inferiori greco-slavilor în spirit şi în şiretlic. Totuşi aceşti ciobani, simpli şi de rând, au o eminentă aptitudine pentru lucrări în metal. Armele şi armăturile lucrate în aur şi argint, pe care le admirăm la arnăuţi şi palicari, au ieşit din atelierele vlahilor. Asemenea mantalele cu glugă nepătrunse de ploaie şi foarte bine cunoscute în toate oraşele de port ale Mării Mediterane sub denumirea de cappa, greco şi marinero, sunt în cea mai mare parte un product al industriei postăvarilor vlahi.

Băcani şi breslaşi vlahi se află în toate oraşele Turciei europene, ba chiar şi în Ungaria şi Austria îi duce iubirea de câştig. Că se pricep şi la negustoria în mare, o dovedeşte bogatul Sina din Viena, vlah născut, de nu ne înşelăm, în Klinovo, sau totuşi în una din localităţile Pindului numite mai sus

Din această vieaţă călătoare se explică familiarizarea generală a vlahilor cu dialectul neogrecesc, dialect pe care-l întrebuinţează şi în biserică, care formează mijlocul comun de înţelegere şi de legătură a diverselor naţionalităţi din laturile amândouă ale Mării Egeice. Femeile în multe sate nu pricep decât româneşte. Ca toţi locuitorii de munte, Vlahul nu-şi poate uita patria nici în ţările cele mai depărtate chiar, şi se întoarce adesea la bătrâneţe în Pind cu ceea ce a agonisit, prin osteneala unei vieţi întregi, pentru a fi înmormântat în acelaşi pământ în care odihnesc strămoşii săi.

Dar poporul vlahilor, atât de pacinic astăzi şi dedat numai la muncă şi câştig n'a fost însufleţit întodeauna de un spirit atât de liniştit, nici a fost strimtorat şi mărginit la aşezările sale prezente prin munţii apuseni ai Tesaliei. Vlahii tesalieni, ca şi mai târziu vecinii lor Albanejii, au avut periodul lor de strălucire şi de mărime politică, scurt şi trecător ca mărimea Tebanilor; dar în epoca bizantinilor nu fără însemnatate. Lângă comunele Vlaho-Libadi şi Vlaho-Iani, care există încă astăzi în promontoriile de sud ale munţilor Cambunici, nu departe de Tirnova, Ana-Comnena (1083) pomeneşte un târg de vlahi, Exebas, în văile muntelui Pelion, la marginea răsăriteană a Tesaliei; iar Beniamin de Tudela, care în suta a douăsprezecea a călătorit prin Grecia, spune cum că la sud, Zitun era oraşul de margine şi intrare în şara vlahilor. Ca şi Peloponesul, pierduse şi Tesalia în veacul de mijloc numele ei vechiu, şi s'a numit mai multe sute de ani după olaltă numai Megaly-Vlahia, adecă Vlahia-mare spre a se deosebi de Acarnania şi Etolia, cari după bizantinul George Phrantzes se numea Valahia-mică. George Pachymeres, istoricul de curte al întâiului Paleolog Mihail, zice lămurit, că tesalienii, comandaţi odată de Achil şi numiţi în vechime Elini, se numesc în vremea lui Vlachiţi-mari (G. Pachymeres în Mich. Paleolog, 1, 30).

Nicetas din Chonae, mărgineşte Megaly Vlahia la inelul de munţi şi la ţara de coline care se rădică deasupra şesului, iar şesul central. locuit de fricoşii şi nerăzboinicii greco-slavi, îi place să-l numească Tesalia. Dar oare rabinul Beniamin nu spune lămurit cum vă Vlahii locuesc la munţi şi se coboară în regiunea grecilor pentru a-i prăda? In sprintenie, călătorul acela îi compară cu căprioarele; curajul lor războinic e neinfrânat şi nici un rege n'a fost în stare de a-i domoli.

Omul din Tudela pricepuse bine impresiile veacului său, căci curând după călătoria rabinului Beniamin (1186) toţi Românii din lanţul de munţi ai Pindului, până sus în văile Balcanilor, se ridicară sub conducătorii lor Petru şi Asan contra domniei apăsătoare, neoneste şi tâlhăreşti a curţii bizanţine, fondară un regat cu capitala Tirnova pe clina nordică a Emului (Balcan).

Marginea cea mai în spre sud a regatului românobulgar erau munţii Tesaliei, sub un căpitan neatârnat care se numea Mega Vlahos (adică Marele-Român) şi străluceşte subt acest nume în cronicile contimporane ale francilor şi bizantinilor. Astfel vorbeşte Fallmerayer.

Noi mai ştim, că tot aceşti Români luase Tracia, Macedonia şi Tesalia, că au biruit de nenumărate ori oştirile greceşti şi pe acelea ale împărăţiei latine din orient, că au prins pe Baldovin I, că au răpus floarea cavalerilor apuseni, că Asanizii au fost recunoscuţi de Papa ca dinastie regală a Europei, ca domni legitimi Blacorum et Bulgarorum, cu un cuvânt că acest fragment de popor, atât de nebăgat în seamă astăzi, când nici în ziaristică, nici la congres nu s'a pomenit de el, are indărătul lui un trecut strălucit câştigat prin proprie vitejie faţă cu nişte duşmani cu mult superiori în cultură şi în arta războiului.

Si cu toate astea aceşti oameni, la noi în ţară chiar, adecă între conaţionalii lor, n'au fost cunoscuţi decât sub porecla ridicolă de Cuţo-Vlahi. Iar pe când averile boierilor noştri şi ale monastirilor se închinau fără scrupul la biserici greceşti şi se exploatau pentru scopuri greceşti, nu se găsea în tot largul acelei regiuni o singură biserică măcar, în care să se fi auzit graiul românesc.

Astăzi, când acele averi închinate totuşi unei misiuni de cultură, s'au luat de către statul român, pentru ca să stârnească aviditatea acelei clase de hoţi semidocţi, cari stăpânesc România, astăzi speranţa unei întrebuinţări raţionale a acelor bunuri pentru deşteptarea risipitelor părţi ale poporului românesc, e mai mică decât oricând. Pe când sute de mii de oameni, ce fac parte din neamul nostru, sunt cuprinse de un adânc întuneric, pe când mintea lor naturală, curajul lor născut şi iubirea lor de muncă, îi face vrednici pentru un viitor mai mare, tot pe atunci noi nu mişcăm nici degetul cel mic măcar în favorul lor, ci ne frământăm în turburări interne, ameţiţi de orgia palavrelor bizantine şi putrezind de vii prin corupţiunea unor parveniţi din fanar, cari sub pretextul a chiar ideilor naţionale, irosesc în vânt puterile noastre.

The tselniku Kiriaklu alu Floka from Metsovo

ÎNTRE PRUT ŞI NISTRU

A rosti numele Basarabia e una cu a protesta contra dominaţiunii ruseşti - Mihail EMINESCU

ŞTIRI DIN BASARABIA

La invitaţia unei instituţii franceze s'a aflat la Paris până în ziua de 9 August anul curent Ion **CATAVEIVA**, colaborator titular al săptămânalului chişinăuian ''Literatura şi arta.'' Din discuţiile purtate cu dumnealui s'a aflat că acum două luni şi ceva în capitala aşa zisei Republici Moldoveneşti a fost constituit Frontul Popular al Moldovei la Care au aderat Mişcarea Democratică Moldovenească, Cenaclul literar ''Alexe Mateevici'', Liga Democratică a Studenţilor, Societatea Istoricilor din Moldova, Liga Somerilor, Mişcarea Verzilor, precum şi Asociaţia Culturală ''Moldova'' din Moscova.

La şedinţa de constituire din 20 Mai '89, ce s'a ţinut în incinta Uniunii Scriitorilor sovietici moldoveni, au participat circa 250 de persoane, inclusiv 30 de membri de partid. Pe parcursul lucrărilor au fost desemnaţi, în mod democratic, 9 membri ai Comitetului de Conducere al Frontului în frunte cu scriitorul Ion Hadârcă, secretar al organizaţiei de partid a Uniunii Scriitorilor. Din acest comitet mai fac parte Nicolae Costin, sociolog, Gheorghe Ghimpu, inginer şi fost deţinut politic pentru naţionalism românesc, Mihai Ghimpu, jurist, Pavel Gusac, Anatol Selaru, fizician şi conducător al cenaclului ''Alexe Mateevici, Iurie Plugaru, economist, Iurie Roşca şi Andrei Turcanu, critici literari.

A fost adoptat în unanimitate Programul Frontului ale cărui puncte magistrale sunt: **remanierea** conducerii republicii şi suprimarea nomenclaturii; legalizarea juridică a Frontului; **reforma** învăţământului **prin introducerea limbii** române atât în RSS Moldovenească cât şi în regiunile în care au fost deportaţi basarabeni; **crearea** unui adevărat stat federal sovietic; oprirea imigrării, încurajate de stat, din RSFS Rusă şi din alte republici către Moldova şi a emigrării basarabenilor către alte regiuni ale URSS şi constituirea unei comisii de repatriere a basarabenilor strămutaţi; **oprirea** lucrărilor dăunătoare din punct de vedere ecologic; **autorizarea** de a publica o revistă a Frontului (''DESTEPTAREA'') cercetarea din punct de vedere al dreptului internaţional a validităţii pactului Molotov-Ribbentrop, precum şi negocieri în vederea restituirii judeţelor Basarabiei din Sud şi Nord date de Stalin Ucrainei; recunoaşterea suveranităţii naţionale şi de stat a RSS Moldoveneşti; drapelul republicii să fie tricolorul (roşu, galben şi albastru) cu cap de zimbru; 2 Iulie, ziua aniversării lui Stefan cel Mare să fie proclamată sărbătoare naţională; recruţii basarabeni să-şi facă serviciul militar în unităţile teritoriale şi să nu poată fi trimişi în restul Uniunii Sovietice decât cu asentimentul Sovietului Suprem al RSS Moldoveneşti; să fie deschise la Chişinău consulate străine, inclusiv al României iar un consulat al Basarabiei să fie deschis la Iaşi; restabilirea învăţământului religios în şcoli, formarea preoţilor în limba română, constituirea unei biserici autocefale care să aibă contact liber cu biserica de dincolo de Prut etc,

Frontul Popular al Moldvei are deja şi un ataşat de presă în persoana ziaristului Ion Caţaveică.

La Chişinău şi-a ţinut lucrările congresul constituant al Asociaţiei istoricilor din republică în prezenţa a 467 de delgaţi cu vot deliberativ din multe oraşe şi sate ale Basarabiei.

Congres, la care a fot aleasă conducerea asociaţiei: preşedinte - Alexandru C. Moşanu, prim vicepreşedinte - Ion T. Niculiţă, redactor al revistei ''Deşteptarea'' - Ion A. Turcanu. In acest sens ''Pro Basarabia şi Bucovina'' a trimis asociaţiei felicitările de rigoare.

EMINESCU, UN POET DE MÂINE...

(din cuvântarea ţinută la serata omagială Eminescu în ziua de 23 Iunie 1989).

Au trecut o sută de ani de când Eminescu nu mai adună cuvintele pe foaie. Omul Eminescu a murit, dar pana lui parcă mai scrie periodice, poeme eminesciene cu specificarea: ''Inedite''. Parcă manuscrisele lui mai sunt şi vor mai fi completate preţ de secole în continuare.

Despre Eminescu am putea spune că e cel mai mare şi cel mai necunoscut poet al nostru.

Autorul ''Scrisorii a treia'' şi al poemului ''Epigonii'' mai e şi azi un mare nedreptăţit. După o sută de ani de la moarte, e, probabil, unicul scriitor de pe glob - cel mai mare al unui neam, care nu-şi are încă opera complet publicată. Timp de o sută de ani, de multe ori numele lui între Prut şi Nistru a fost rostit mai mult în gând. Timp de o sută de ani biografia lui a fost mereu cârpită de diverşi ideologi cu diploma de candidaţi sau doctori în filologie.

Generaţia de azi are sarcina de a-l reabilita pe deplin pe Eminescu. Vom putea face acest lucru editându-l, popularizându-l aşa cum el merită, dar, mai ales, citindu-l fiecare, dela mic la mare până'n străfunduri.

Am făcut în aceste zile, împreună cu poetul Grigore Vieru şi cu scriitori din peste 20 de ţări ale lumii, la invitaţia Uniunii scritorilor din R.S. România, un pelerinaj la mormântul lui Eminescu şi la Casa dela Ipoteşti, de unde a pornit odinioară Luceafărul. Am depus o floare pe cripta de mormânt şi am sărutat uşorul casei părinteşti.

Apoi am recitat poeme în cerdacul casei lui Eminescu, cu sentimentul că el ne auzea.

Bucuria mea din aceste zile, pe care aş vrea să v'o împărtăşesc, a fost să descopăr că marele poet Grigore Vieru e la fel de cunoscut la Ipoteşti ca şi la Pererîta. Si asta după ce ştiam că Eminescu este la fel de iubit la Pererâta ca şi la Ipoteşti.

Astăzi, susţin specialiştii, creaţia eminesciană e tradusă în 64 de limbi.

Dar bucuria noastră nu constă atât în faptul că Eminescu a început să-l înţeleagă şi să-l admire străinii, cât în faptul că pe Eminescu au început să-l înţeleagă şi să-l admire şi moldovenii.

Despre Eminescu s'au scris sute de cărţi.

Despre Eminescu s'a spus totul.

Despre Eminescu nu s'a spus nimic.

Cei care l-au citit cu perdelele lăsate peste ochi, ca şi cei care nu l-au citit deloc, au susţinut că Eminescu e mare. Pe când el este uriaş.

Unii mai sunt tentaţi să vadă'n fenomenul Eminescu un incident al literaturii noastre. Adică o întâmplare. Dar o literatură care a dat lumii ''Mioriţa'' nu putea să nu dea, până la urmă şi pe Eminescu. O literatură care are pe Haşdeu, pe un Creangă sau Kogălniceanu nu putea să nu aibă şi pe un Eminescu.

El este pentru noi ceea ce este Puşkin pentru Ruşi, Sevcenko - pentru Ucrainieni, Goethe - pentru Germani, Shakespeare - pentru Englezi, Cervantes - pentru Spanioli. Este omul de geniu, care a vorbit cel mai bine despre sufletul poporului nostru.

Câteodată îmi vine să cred că însuşi spiritul lui Stefan cel Mare s'a reîncarnat în Eminescu. Si ceea ce n'a mai reuşit să facă Stefan cu sabia, a făcut Eminescu cu cuvântul.

Un popor care nu are munţi, un popor care nu are ieşire la mare; un popor care nu are ce mânca; un popor care îşi are toate fântânile otrăvite, de parcă dela o zi la alta urmează să vină Turcii sau Tătarii şi înainte de venirea acestora şi-au otrăvit de bunăvoie izvoarele; un popor care îşi pierde pe rând cuvintele graiului, cimiliturile, doinele. blestemele, păstrându-şi dela o vreme numai toasturile; un popor căruia i se mai fură zilnic istoria, filele ei rupte fiind scrise în pripă de istorici ce nu cunosc limba ţării pe care o laudă - poate fi considerat, şi pe bună dreptate, un popor sărac.

Dar un popor care îl are pe Eminescu nu poate fi sărac.

Eminescu ne-a făcut bogaţi prin naştere. Bogaţi prin faptul că-i aparţinem. Bogaţi prin faptul că ne aparţine!.

Dacă n'ar fi fost Eminescu am fi fost azi mai neapăraţi.

Dacă n'ar fi fost Eminescu, i-am fi crezut mai lesne pe cei care căutau şi mai continuă să ne convingă că suntem un popor care nu are mai nimic, un popor, istoria, literatura, cultura căruia abia urmează să înceapă şi că doar tot ce e nemoldovenesc e durabil şi vrednic de a fi luat în seamă.

Ce noroc de noi că suntem atât de bogaţi: că-l avem pe Eminescu!

O învăţătoare dela Orhei, Serafima Seva, mi-a spus nu demult că atunci când îi era nespus de greu - în timpul războiului, în exilul dumneaei prin Siberia, în anii de foamete - recita sau citea din Eminescu. Si asta a ajutat-o să supravieţuiască. ''Azi, mi-a vorbit, cerc să-i deprind pe elevii mei să poată trăi şi ei cu poezia. Căci mâine cine ştie ce îi aşteaptă, dar dacă vor şti să trăiască numai cu poezia - vor fi salvaţi.''

Ne-ai salvat de atâtea ori, bade Mihai.

Si noi pe tine niciodată. Sau aproape niciodată.

Decenii la rând numele tău aici, între aceste două râuri tulburi, mai era trecut în lista scriitorilor burghezi. Apoi alte decenii s'a cercat să se reducă creaţia dumitale la 2-3 poezii: la poemul ''Impărat şi proletar'' sau ''Viaţa''. Azi suntem tot mai însetaţi să-ţi cunoaştem întreaga creaţie, inclusiv cea care incomodează anumiţi politicieni de ambele maluri ale Prutului.

Biografi prin cabinete mai citesc cu lupa ceea ce se vede cu ochiul liber.

Mihail Eminescu a avut un destin care i-a aparţinut cel mai puţin.

Destinul lui a fost destinul nostru.

Am avut multe de îndurat de-a lungul istoriei. Se părea, iată-iată, nu vom mai rezista. Dar prin Eminescu am fost răzbunaţi. Ne-am salvat prin el.

Nicolae DABIJA

RENAŞTERE

INVITATIE PRIMITA LA REDACTIE DIN BASARABIA

АЛФАБЕТУЛ БАЗАТ ПЕ ГРАФИЯ ЛАТИНЭ

Литере де типар:

A a. Ă ă (э), B b (бе), C c (че), D d (де), E e, F f (фе), G g (ге), H h (ха), I i (и), Î î (ы), ~~F f (фе), G g (ге), H h (ха).~~ ~~I i (и), Î î (ы).~~ J j (же), L l (ле), M m (ме), N n (не), O o, P p (пе), R r (ре), S s (се), Ş ş (ше), T t (те), Ţ ţ (це), U u (у), V v (ве), X x (икс), Z z (зе).

Литере де мынэ:

A a, Ă ă (э), B b (бе), C c (че), D d (де), E e, F f (фе), G g (ге), H h (ха), I i (и), Î î (ы), J j (же), L l (ле), M m (ме), N n (не), O o, P p (пе), R r (ре), S s (се), Ş ş (ше), T t (те), Ţ ţ (це), U u (у), V v (ве), X x (икс), Z z (зе).

Унеле моменте принчипале:

1. Литера c ынаинтя вокалелор e ши i се читеште «ч»: centru — чентру, cifră — чифрэ. c се пронунцэ «к», атунч кынд е урматэ де о консоанэ орь алте вокале: cal — кал, corp — корп, acru — акру. Дакэ ынтре литера c ши вокалеле e ши i се афлэ литера h ачаста де ла урмэ ну се ростеште: chef — кеф, chică — кикэ. Ch ынаинтя литерелор e сау i се пронунцэ «кь»: cheie — кее.

Societatea „PRIETENII CĂRŢII"

— Întruneşte în rîndurile ei peste 300 mii de membri;

— Desfăşoară o activitate multilaterală în scopurile deşteptării naţional-patriotice şi educaţiei internaţionaliste a populaţiei;

— Este iniţiatoarea şi organizatoarea festivalului naţional „Eminesciana", sărbătorii cărţii pentru copii, Puşchinianei, concursului „Şezătoare la vatra familiei" etc;

— A instituit premiul republican „Mihai Eminescu" pentru cea mai populară carte a anului;

— Înfăptueşte o prodigioasă activitate editorială şi de binefacere.

Încadraţi-vă în rîndurile societăţii noastre!

Alcătuitor Ion Moşnoi
Prezentare grafică Mitru Constandachi

© Societatea „Prietenii cărţii" din RSSM.
CIOS „Valeologia"
o. Chişinău COOP „Vitiazi" combinatul poligrafic c. № 13
tirajul 500 000 ecz. 40 cop.

***

2. Литера g ынаинтя вокалелор e ши i се читеште «ж»: gest — жест, gintă — жинтэ. Ачеяш литерэ се пронунцэ «г», кынд е урматэ де о консоанэ орь алте вокале: Magdalena — Магдалена, ogor — огор, gogoaşă — гогоашэ. Дакэ ынтре литера g ши вокалеле e ши i се афлэ литера h, ачаста де ла урмэ ну се ростеште. Gh ынаинтя литерелор e ши i се пронунцэ «гь»: ghem — гем, ghindă — гиндэ.

3. Литера i редэ сунетеле (й-скурт, и, ь): lin — лин, voios — войос, lupi — лупь.

4. Литера x се пронунцэ «кс»: lux — лукс.

5. Литерелор ю ши я дин алфабетул актуал ле короспунд, ын чел базат пе графия латинэ, ымбинэриле де литере iu (iute — юте), ea (deal — дял) ши ia (viaţa — вяцэ).

6. Ын алфабетул латин се май фолосеск ши алте литере: K k (ка), kilogram — килограм, Q q (кю) Quintilian — квинтилиан, Y y (игрек) Sylla, W w (дубль ве) wat — ват.

*****

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI

DUMINICA, 27 AUGUST 1989, LA CHISINAU, PESTE 300.000 DE ROMANI AU MANIFESTAT PENTRU A SPRIJINI PROPUNEREA DE ADOPTARE A LIMBII ROMANE CA LIMBA OFICIALA.

LA 29 AUGUST, IN SOVIETUL REPUBLICII MOLDOVENESTI S'A VOTAT CU 300 VOTURI PENTRU SI 43 CONTRA, CONTINUAREA DEZBATERILOR IN PRIVINTA ACESTEI PROPUNERI.

SUB SCEPTRUL BÂTEI!

—Elena STANCU—

In timp ce Mitropoliții, cu Patriarhul în frunte, aplaudă distrugerea satelor, bisericilor și a tot ce-i tezaur românesc, unii preoți--deocamdată puțini la număr--n'au mai putut răbda cârdășenia patriarho-ceaușistă și-au început să-și spună cuvântul:

Cuvântul lui Dumnezeu!

Procedurile de reeducare științifico-democratice, aplicate în trecut profesorului Botez, inginerului Filipescu, ziariștilor străini, soției unui diplomat german, d-nei Doina Cornea, etc., au fost reactivate.

Ni se comunică: un număr de preoți au fost bătuți în București de "țiganii" securității, ori de "securiștii" țigani.

Preoții dela orașe și în special cei din capitală sunt în mai mare pericol decât cei dela sate. In oraș sămânța ''contra-revoluționară'' se răspândește mai repede; iar la sate e mai greu ca miliția să-i ''piardă'' pe criminali...căutându-i.

Ultimele știri neconfirmate, spun că un preot bucureștean, Gheorghe Ionescu, a fost bătut cu atâta cruzime, încât a doua zi a murit.

Alți vizitatori, veniți mai recent, ridică la patru, numărul preoților omorîți în bătaie.

''Este o încercare disperată de intimidare a celor care îndrăznesc să protesteze contra regimului'', ne-a declarat un nou venit,

In trecut liderii dela Sovrom-Patriarhie au aplaudat pe ''Domnul Ceaușescu'' pentru ''construirea centrelor agro-industriale''.

Acum ne întrebăm: vor continua Mitropoliții, în frunte cu prea Fericitul, să aplaude uciderea în bătăi a preoților care se opun distrugerii satelor, cimitirelor și a tot ce-i românesc?

A tăcea e lașitate, a aplauda e trădare față de Dumnezeu și neam.

GĂOACEA PE GHEȚAR

—George DRAGU—

Ceaușescu înschis în găoacea laudelor plătite, evitat de restul lumii, nu mai știe dacă-i zi, noapte ori în ce lume trăiește.

In timp ce Polonia și Ungaria, cu învoirea Rusiei, se întorc tiptil la sistemul capitalist, "Marele..." și gașca lui, îi dau cu flencăneală fără să privească ce se întâmplă peste graniță.

In acord cu dorințele "exprese" ale Securității, Plenara Comitetului Central a văzut în ''Indrumătorul'' ceea ce nimeni n'a putut să vadă, ''un genial făuritor al noului destin al țării și al celei mai luminoase epoci din istoria patriei... a înaintării României spre cele mai înalte culmi de progres și civilizație''.

Actul doi din comedia "Alegeri în RSR'' s'a jucat pe scena ''Marii Adunării Naționale'' care ''... și-a exprimat adeziunea fierbinte și deplină față de Hotărîrile Plenare CC al PCR, că la cel de-al XIV-lea Congres, tov. Nicolae Ceaușescu să fie reales în funcția supremă de Secretar general al partidului''. (RL 19.6)

Iar viitorul secretar, deja reales cu 100 din voturile băgate în urnă și numărate, le-a reamintit celor cu memoria pe geantă:

''...am obținut victorii minunate! Dela înălțimile la care am ajuns se văd acum clare piscurile înalte și zările minunate, luminoase ale primăverii omenirii, zările comunismului. Să facem totul pentru a străbate drumul pe care îl mai avem într'un timp cât mai scurt, în deplină unitate a întregii noastre națiuni!''

Vom înțelege mai bine situația din România dacă ne imaginăm:

Regimul din București stă imobilizat pe un ghețar împins de suflul umanității către ape încălzite cu ''Drepturilor umane''.! Zi de zi i se ''topește'' prestigiul și se scufundă economia țării încât l-au părăsit și foștii lui tovarăși care i-au spus: Si crimele au o limită!

Rusia, Ungaria și Polonia au înțeles că '' zările comunismului'' au apus până nici n'au răsărit, dar Ceaușescu închis în găoace și asurzit de laude cumpărate, se duce cu ghețarul...

DOAR O SINGURĂ GRIJĂ!

In RSR statul are grijă de toate: ce să înveți, unde să locuiești, unde să lucrezi, plus că pentru completarea culturii, îți ordonă ce să vezi, ce să citești și ce să auzi.

Românului îi mai rămâne doar o singură grijă: ce să mănânce!

Priviți la copii--l-a sfătuit un diplomat din București pe un ziarist dela Agenția ''France Press'': sunt slabi, unii dintre ei sunt chiar rahitici. Nu există lapte pentru prunci, iar laptele praf se obține cu greutate. De asemenea, lipsesc vitaminele.

Numai vezi zâmbete pe fețele bucureștenilor. Oamenii n'au nici o tragere de inimă ca să contribuie la ameliorarea situației, deoarece statul le ia totul.

Este greu de presupus--scrie ziaristul francez--posibilitatea unei revolte. Tara-i plină de turnători. ''Populația așteaptă o schimbare a actualei situații doar prin dispariția fizică a lui Ceaușescu''.

PUNCT DE VEDERE

—N. STOIA—

Incep cu situația din Europa Răsăriteană pe care o văd ca pe un grup de gospodării, la ora 12 când oalele de pe plită fierb din plin și un musafir important și de departe a dat prin cele cuhne. Dar în gospodăria Românilor e tăcere suspectă și nici vre-o urmă de fum, motiv pentru care distinsul călător trece întorcând capul în cealaltă parte și ținându-și răsuflarea.

Dar dacă bieții Români tac și astfel se șterg singuri din prezent, ceea ce nu-i semn bun pentru viitor, apoi Ungurii nu scapă prilejul și se dau în petec. Atrăgând pe First Lady, Mrs. George Bush, pe ghețușul revendicării Transilvaniei și, arătându-i refugiați din România, i-au forțat cuvinte de speranță și încurajare. Acei refugiați puteau fi Maghiari, caz în care: rușine că n'au fost absorbiți de către ''marea națiune maghiară''. Mai puteau fi Români și atunci decepția, inducerea în eroare, e clară.

Multe s'au uitat! Incepând cu 1919 când Armata Română a salvat Ungaria de Bela Kuhn și de colaboratorii săi. Aceștia și urmașii lor și-au făcut ulterior mendrele chiar în România de după cel de al doilea război, și astfel s;a clădit dezastrul actual.

Bine este că se întinde o mână frățească poporului maghiar însă când e vorba de distribuirea dolarilor experiența demonstrează că aceștia ajung invariabil tocmai unde n'ar trebui deloc și sfârșesc cu mai multă bătaie de cap atât pentru donatori cât și pentru receptorii nominali. Să nu uităm că se confruntă două sisteme economice ireconciliabile, venind cum ar veni ca să cuplezi un motor electric pentru 12 V. curent continuu la o rețea de 220 V. alternativ.

Ajunși aici, m'aș abate și pe la frații poloni. Nu cred să am pentru vreo organizație actuală o mai mare admirație și respect decât pentru Solidaritatea, însă dacă succesul este condiționat de cârnați și de papă, pe gratis ori pe datorie... să avem iertare... Nu văd bine.

Urez succes mai ales tovarășului Gorbaciov, însă tare mă tem că pe nedreptatea făcută atâtor popoare, și mai ales Bucovinenilor, Herțenilor și Basarabenilor, nu se poate clădi nimic durabil. De asemenea suspectez că, în orice moment de acum încolo, forțele ascunse sovietice l-ar înlătura pe Gorbaciov, așa cum s'a întâmplat cu Hrusciov. Si așa istoria s'ar repeta - războiul rece reîncepând și mai strașnic și cu șanse de încălzire și explozie.

In sfârșit: Ceaușescu. A adus țara la sapă de lemn. O tărăboanță trasă de animale flămânde și la o condiție umană de viermi mânați de nevoi digestive. (Compararea oamenilor cu viermii aparține lui Madam Ceaușescu.) Funia s'a cam strâns desigur în jurul parului, totuși Ceaușescu, furibund, ține în mână niște cărți de jucat. Una pe care a servit-o a fost plata datoriilor externe, în dușmănie și cu satisfacția de a-și infometa supușii. Alta, pe cale s'o lanseze e: nu boanghenile, ci Eu am revendicări teritoriale, anume ca să includ populația românească din pusta ungară. Număr de circ? Joc periculos? Cine știe. Alte cărți, ascunse, nu prevestesc nimic bun. Cum se va sfârși toată această nebunie?

Statul cu mâinile în sân. Așteptarea ca alții să scoată castanele din jăratec pentru noi. Pară mălăiață...

ŞTIRI DIN LUMEA ROMÂNEASCĂ

IMPORTANT!

The Romanian Cultural Association (Hamilton) Inc. is proud to announce their friends that the construction of the Romanian Cultural Centre located at the Romanian Camp, 395 Concession 10 East Flamborough, Ontario was completed.

This modern construction (7.000 sq.ft.) was realized with the help of the Ministry of Citizenship and Culture, materialized on a grant of $ 135,000.

We would like to thank to the Ministry of Citizenship and Culture of the Province of Ontario, for the helpful grant accorded through the efforts of all the staff and Honorable Christine Hart, as well as to all our Canadian and Romanian friends, who helped us through these years.

DECLARAŢIE PRIVIND SĂPTĂMÂNA NAŢIUNILOR CAPTIVE

Uniunea Foştilor Deţinuţi Politici anticomunişti din România, cu sediul la Geneva în Europa, considerăm că în condiţiile unei susţinute propagande sovietice reluată de multe mijloace de informare din Occident, Săptămâna Naţiunilor Captive îşi păstrează aceeaşi semnificaţie ca şi la instituţionalizarea sa în Statele Unite.

De peste patru decenii, datorită impunerii de către baionetele sovietice a unui regim străin de tradiţiile, aspiraţiile şi voinţa poporului nostru, captivitatea în care a căzut România se menţine astăzi prin forţa securităţii, miliţiei şi aparatului de partid, fiind finanţate după modelul stalinist şi cari menţin la putere clanul Ceauşescu, clan ce nu a putut apare decât în urma ocupării ţării de către Armata Roşie.

Alături de Români, Maghiari, Polonezi, Cehi şi Slovaci, Sârbi, Croaţi şi Albanezi, Germani din partea răsăriteană a ţării lor, au fost siliţi să trăiască în state totalitare ce nu reprezintă expresia voinţei popoarelor respective, iar letonilor, estonienilor şi lituanienilor li s'au desfiinţat însăşi statele lor independente. Nu poate fi vorba de glasnost şi perestroika în timp ce multe naţiuni au fost înrobite după modelul colonial şi nu ne facem iluzii constatând ce se întâmplă în China, ţară pe care mulţi naivi din Occident o vedeau pornită pe panta unor reforme ireversibile.

Iluzii au fost pe vremea lui Lenin, a lui Stalin, a lui Hrusciov, a lui Brejnev si chiar în timpul scurtei perioade când şeful KGB, Andropov, devenise conducătorul Uniunii Sovietice. Iluzii sunt şi astăzi dar atât timp cât Bucovina de Nord, Basarabia şi Regiunea Herta încorporate de Stalin Uniunii Sovietice vor rămâne ca atare, nu putem da crezare celor care cer din nou, sub forme mai abile, ajutorul Occidentului pentru salvarea unui sistem condamnat de la naştere şi menţinut doar prin teroare. Ne exprimăm totodată convingerea că dacă dispariţia clanocraţiei Ceauşescu ar putea aduce o uşurare soartei poporului nostru, nu poate fi vorba cu adevărat de independenţă, libertate şi democraţie, decât in condiţiile dispariţiei sistemului comunist, impus ţării noastre de Moscova.

In atari condiţiuni, România continuă a fi o ţară ce cunoaşte captivitatea, garantată de sistemul comunist.

Cei cari am înţeles să luptăm cu preţul libertăţii individuale pentru libertatea naţională adresăm salutul nostru tuturor celor cari astăzi luptă pretutindeni pentru adevăr şi democraţie, Săptămâna Naţiunilor Captive rămânând un simbol al acestei lupte.

PRESIDENTE,
Dumitru Ionescu
PURTATOR DE CUVANT,
Constantin Mareş

ZIUA NAŢIUNILOR CAPTIVE BONN, 15 IULIE, 1989

In colaborare cu Congresul Mondial Românesc, Comitetul Naţiunilor Captive a organizat la 15 Iulie la Bonn, a patra sesiune a zilei "Naţiunilor Captive", naţiuni ce trăiesc în continuare sub dominaţia unor regimuri totalitare marxist-comuniste.

Această zi de doliu a întrunit peste 300 de participanţi, membri a 29 de grupări şi asociaţii reprezentând 24 de naţiuni, ţări şi provincii: Basarabia şi Bucovina, Letonia, Lituania, Estonia, Bulgaria, China-Taiwan, China Roşie, Germania Democrată, Georgia, Grecii din U.R.S.S., Prizonierii de război din U.R.S.S., Bieloruşii, Vietnam, Laos, Cambogia, Polonia (cu reprezentantul Guvernului polonez în exil), Serbia, Croaţia, România, Cehia, Slovacia, Ungaria şi Ucraina. Au mai participat gurpările: Patrioten fur Deutschland "E.I.R", Deţinuţii politici în U.R.S.S., Prizonierii de război în U.R.S.S. Prizonierii politici francezi în U.R.S.S., Prizonierii politici belgieni în U.R.S.S., Prizonierii politici şi de război în U.R.S.S.

După adunarea şi organizarea cortegiului, cei prezenţi au participat la un marş al tăcerii, de-a lungul unui traseu prin centrul oraşului. S'au distribuit manifeste şi s'au dat explicaţii trecătorilor interesaţi. Cortegiul a fost condus de preoţii Crăciunescu, Caitar şi Hodoş.

După terminarea marşului la Boltlerplatz, sub conducerea d-lui Johann Urwich, preşedintele Naţiunilor Captive din Europa, între orele 12,30 şi 14 s'a desfăşurat o adunare de protest la care au luat cuvântul următorii domni. V. Malcoci (Basarabia-Bucovina), Pater Paulis Klavius (Tările Baltice), Yin-iu (China - Taivan), A. Schroder (Germania), A. Pandekiolis (Grecii din U.R.S.S.), Pnam Cong Huang (Vietnam) Orlinski (Guvernul polonez în exil), Z. Puretic (Serbia), A. Bidian(România), L.Nagy (Ungaria), N. Schafawal (Ucraina) şi J. Urwich (Prizonierii politici şi de război din U.R.S.S.)

CORESPONDENT

CONGRESUL MONDIAL ROMÂNESC

COMUNICAT

In cadrul sesiunii din luna Iunie, Congresul American a hotărît să impună sancţiuni asupra importurilor de produse alimentare din România.

Cel care a propus aceste măsuri drastice este un prieten al CMR, Congresmanul Christopher Smith (New Jersey). Discutându-se în congres "Actul Internaţional de Cooperare pe anul 1989", congresmanul Smith propune o modificare, cunoscută ca "Amendamentul Smith privind România". Citând faptul că guvernul Ceauşescu continuă flagrantele abuzuri privind drepturile omului, discriminările religioase, că refuză să renunţe la planurile privind relocarea populaţiei săteşti în "complexe agro-industriale", şi mai ales faptul că şi-a plătit datoriile externe prin exportul excesiv al produselor alimentare, congresmanul Smith propune:

1. Statele Unite trebue să impună sancţiuni asupra importurilor agricole din România, şi

2. Preşedintele Bush să colaboreze cu conducătorii ţărilor aliate pentru ca împreună să impună un embargou asupra importurilor româneşti de alimente.

La propunerea congresmanului Smith, Congresul American a aprobat în unanimitate "Amendamentul Smith"!

In continuarea lucrărilor au luat cuvântul mai mulţi congresmani, printre care: Frank Wolf (Virginia), -un alt bun prieten al CMR-, Rep. Broomfield (Michigan), Rep. Gilman (New York), Rep. Dynaly (California), şi Rep. Hover (Maryland).

Toţi vorbitorii au felicitat pe iniţiatorului "Amendamentului privind România", deplorând abuzurile guvernului Ceauşescu asupra cetăţenilor ţării noastre. Embargoul asupra importurilor din România va trimite un clar şi categoric mesaj Dl. Ceauşescu, arătând că ţările democratice nu vor mai tolera abuzurile politice, religioase, şi ale încălcării dreptului omului comise asupra populaţiei din România. Sancţiunile impuse unor produse cum ar fi: carne, mezeluri, brânzeturi, şi produse din cereale, sunt făcute cu scopul precis ca tocmai acestea lipsesc poporului român, creind o malnutriţie care nu a existat niciodată în istoria României.

Vorbitorii au mai arătat că în timp ce în alte ţări din Estul Europei se constată tendinţe de democratizare şi de acordare de libertăţi individuale, în România se continuă violările dreptului omului, se distrug vestigiile religioase şi istorice, şi se demolează casele familiare.

Congresul American decide de asemenea că Administraţia Bush să nu reia relaţiile economice cu România până ce nu se opresc abuzurile asupra poporului român.

Desigur că hotărîrile Congresului American, care devin lege pentru Preşedintele Bush, reflectă în mod direct atmosfera de dezaprobare şi condamnare făcută de lumea civilizată faţă de abuzurile unui guvern român dominat de o gândire obtuză şi o diplomaţie infantilă. In acelaşi timp însă, reprezentanţii Congresului Mondial Românesc, Părintele Gh. Calciu şi Prof. Tudor Bompa, au militat încontinuu pentru aplicarea unor asemenea sancţiuni asupra guvernului Ceauşescu. De peste trei ani Părintele Calciu demonstrează Congresului American că numai un embargou aplicat asupra importului de produse alimentare româneşti va rezulta în îmbunătăţirea aprovizionării cu alimente a populaţiei din ţară. In cadrul ultimei întrevederi avute cu congresmanii Smith şi Wolf (23 Februarie crt.), Părintele Calciu şi Prof. Bompa au arătat că situaţia din ţară a depăşit limitele toleranţei umane şi că acuma este momentul cel mai oportun pentru ca reprezentanţii poporului american să ia o hotărîre categorică contra discriminărilor şi a distrugerii biologice a populaţiei României.

In scrisoarea din 7 Iulie adresată de congresmanul Frank Wolf D-lui Bompa, se specifică: "Mă adresez Dv., pentru a vă comunica hotărîrea Congresului American prin care cere Preşedintelui Bush să aplice sancţiuni economice asupra guvernului român ca urmare a perpetuării violării dreptului omului şi refuzului de a asigura alimentele de bază populaţiei României"..."Prin embargoul produselor agricole româneşti, Statele Unite protestează în modul cel mai categoric asupra autorităţilor României şi lasă deschisă posibilitatea ca în cazul în care guvernul Ceauşescu va continua, sau escalada aceste abuzuri, să impună alte sancţiuni şi mai drastice".

Prof. Bompa a trimis scrisori de mulţumire tuturor congresmanilor care prin atitudinea lor fermă, au suportat "Amendamentul Smith". In scrisoarea trimisă congresmanului Smith, Preşedintele CMR s'a referit la elementele esenţiale ce preocupă pe toţi Românii şi populaţia ţărilor limitrofe, specificând că: "Obiectivul primordial al CMR este realizarea unei Românii libere şi democratice. Ca atare, vă sugerez să propuneţi în Congres, şi acesta la rândul lui să ceară Preşedintelui Bush şi aliaţilor Americii, instituirea de alegeri libere în Estul Europei, inclusiv România". Numai în felul acesta se va putea realiza propunerea Preşedintelui Bush de a se elimina "barierele artificiale ce divizează Europa".

COMEMORAREA

"SĂPTĂMÂNII ŢĂRILOR CAPTIVE" LA SYDNEY, AUSTRALIA

Ca în toţi anii, de când fostul Preşedinte al Americii, Eisenhower, a proclamat "Săptămâna Tărilor Captive" - şi anul acesta în a 3-a Duminică a lunii Iulie, s'a comemorat la Sydney această "săptămână" printr'un Te-Deum la Catedrala St. Andrew, din centrul oraşului. Serviciul religios a fost oficiat de Episcopul Anglican Short, în prezenţa unei numeroase asistenţe, compuse din Australieni şi din reprezentanţi ai "Tarilor Captive", printe care şi România.

Drapelul ţării noastre a fost purtat de Bucovineaul octagenar, Dumitru Nimigeanu, în costum naţional, care a fost deportat împreună cu familia, de Stalin, în Siberia, în Aprilie 1941, ca urmare a Pactului Molotov-Ribbentorp. După 7 ani de grozave suferinţe, Nimigeanu a reuşit să fugă din Siberia în Februarie, 1947, şi să ajungă prin mari peripeţii la Trieste, în Italia, şi apoi să emigreze în Australia. El a publicat o carte: Insemnările unui ţăran deportat din Bucovina", care a fost tradusă şi în limba engleză, sub titlul de "Hell Moved Its Border", precum şi în limba turcă - ediţii epuizate de mai mulţi ani.

La solemnitatea de mai sus din Sydney, Dumitru Nimigeanu a fost însoţit de Avocatul Theoi Silvaş, Preşedintele Consiliului Naţional Român, Secţia Australia, precum şi de subsemnatul.

DIN VIAȚA NOASTRĂ:

AUZITE, VĂZUTE, ȘI PĂȚITE

George DONEV

ORACOLUL FĂRĂ CLIENȚI

Vizita președintelui Bush în Polonia și Ungaria, e nevoie să fie explicată cititorilor de massmedia reseristă. Se discută problemele Meridianelor și nimeni nu-l întreabă pe "Oracolul din Scornicești" nici măcar cât e ceasul.

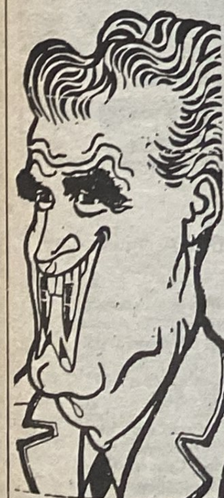
Bush, a fost invitat la masă de Walesa, Ungaria a căpătat Statutul de Națiune Favorizată, la Paris s'a discutat situația economică a lumii, în timp ce Palatele Majestății lui Nicolae așteaptă musafiri cu valută forte.

Ca să **mângâie orgoliul** "Fiului" ințărcat dela plimbările cu caleașca regală, presa bucureșteană reproduce articole apărute prin Africa și Asia care subliniază datul din oală a vieții get-begetului din mărea̧ta "epocă" a tovului conducător.

Ziarele, ce scriu despre fericirea din RSR, nu au nici un corespondent acreditat în țară. **Izvorul** cunoștințelor fiind visteria **dedicată Cultului Personalității"; un fapt repetat** în Londra, Roma, Germania de Vest, etc.

"Rom. Lib," din 10 Iulie, ne arată cât de multilaterale sunt eforturile diplomatice ca să lustruiască prestigiul "Sefului": "Nodon Sinmun" din Coreea, "Salongo" din Zair, "Al Horia" din Tunisia, "Al Iraq" din Bagdad, etc. subliniază că evenimentul internațional cel mai important este propunerea ca tovarășul Nicolae Ceaușescu să fie reales, la Congresul al XIV-lea, ca Secretarul General al P.C.R.-ului.

Acestor laude aterizate din orizonturi roșii în coloanele presei bucureștene, noi le oferim un singur răspuns: o caricatură apărută în ziarul "Le Figaro" din Paris (luni, 8 Mai), care spune mai mult decât 1000 de cuvinte:

CEAUȘESCU VAMPIRUL!

BUCURIE GOALĂ

Ea, plină cu mândria lui de conducător; El, plin cu mândria ei de savantă, și amândoi, umpluți de ei: într'o solemnă ședință a partidului, el a anunțat dela microfon (Ea ședea pe scaun N.R.) că RSR-ul și-a plătit datoriile externe!

Cei care l-au auzit la radio ori l-au văzut, pe viu, la TV, se așteptau ca după terminarea aplauzelor, "Marele Conducător" să continue:

Acum, când nu mai suntem siliți să ne vindem pâinea ca să hrănim pe muncitorii flămânzi din lumea capitalistă, ca răsplată că v'ați strâns **cureaua, dau ordin ca** mălaiul să se vândă fără cartelă!

Cum ar fi aplaudat și sacadat "plenariștii":

M-ă-m-ă-l-i-g-a R-e-s-e-r-i-s-t-ă! F-e-r-i-c-i-r-e-a s-o-c-i-l-i-s-t-ă!, etc.

Dar în loc de extramămăligă "Institutul PLANECON" din Washington a constatat, pe baze de statistici oficiale, că deși populația României a **crescut în ultimul an cu 2% cantitatea de alimente** consumate a rămas aceeași.

(Notă: în timpul războiului, în Statele Unite, **s'a raționat benzina dar, a** doua zi după înfrângerea Japoniei, Președintele Truman a anulat raționarea.)

S'A ÎMBĂTAT METROUL

"Scînteia Tineretului" dă unele sfaturi:' "Consumul băuturilor alcoolice este cu desăvârșire interzis, așa cum este interzisă și folosirea metroului în stare **de ebrietate."**(?)

Nu știam că metroul poate fi "în stare de ebrietate, dar înțelegem sfatul: dacă ești beat să eviți metroul!

Am subliniat știrea din alt motiv: In RSR ca și-n Statele Unite există problema alcoolului.

In America tinerii se îmbăta de bine: au **automobil**, libertate, nu le dictează nimeni ce să învețe și unde să **învețe**; în plus nu-s forțați să facă patriotism cu lopata.

In RSR nici vis de automobil, de libertate, el trebue să-și înăbușe talentul, să studieze cursurile alese de alții și să muncească unde-i trimis de guvern. E viața lui dar el n'are nimic de spus, E un robot al revoluției științifice,

Ambii se îmbată!

Unul din plictiseală, celalalt ca să-și **înăbuse** dezamăgirea.

VINE...DUP'O LUNĂ

Pentru orice reparații: mașină de spălat, frigider, trebue să aștepți între 1 și 2 luni până vine s'o repare.

AUDIERI LA CONGRESUL AMERICAN

Miercuri, 19 Iulie, a.c., în cadrul Congresului U.S.A., au avut loc audieri în privința violărilor drepturilor umane în România. Impreună cu alți Români, Părintele Gh. Calciu a fost invitat să depună în această privință. Articolul de mai jos conține depoziția Păr. Calciu.

La această depoziție, Păr. Calciu a adăugat și lista satelor elvețiene care adoptă o serie de sate romanesti.

Onorați Congresmeni și dragi prieteni,

Sunt preotul Ortodox Gheorghe Calciu-Dumitreasa, și am stat în închisorile comuniste din România timp de aproape 22 ani, pentru credința mea religioasă, odată sub regimul lui Gheorghiu-Dej, a doua oară, sub regimul lui Nicolae Ceaușescu. Cea de a doua arestare, în 1979, a fost reacția regimului comunist actual la faptul că am început să fac educația religioasă a tineretului.

Este un fapt îmbucurător că problema drepturilor omului, atât de controversată astăzi, mai mult decât oricând își are apărătorii ei care nu se lasă seduși nici de filosofiile negativiste, nici de ideologiile politice mistificatoare.

Comunismul este o concepție politică totalitară, al cărei unic scop este distrugerea democrației și instalarea comunismului mondial. Toate meandrele pe care politica statelor comuniste le-a prezentat în istoria contemporană, nu au alt scop decât de a câștiga timp și de a obține ajutorul statelor din Vest, în vedera supraviețuirii, pentrucă sistemul comunist a cunoscut eșecul total **atât pe plan economic cât și în planul ideologic.**

Sărăcirea și înfometarea populației, teroarea, arestările ilegale, asasinatele în masă, desființarea culturii, demolarea bisericilor și arestarea credincioșilor, a preoților și a pastorilor, toate aceste abuzuri făcute de regimurile comuniste din toată lumea, fără nici o excepție, constituie grave încălcări ale drepturilor umane, împotriva cărora nu vom obosi niciodată să protestăm.

Din necesitatea absolută de a supraviețui, Rusia Sovietică a lansat ideea de "Glasnosti" și "perestroica". Indiferent de motivație, "glasnosti" există și cetățenii sovietici profită de această deschidere.

România însă, datorită regimului personal și de familie impus de Nicolae Ceaușescu, rămâne ultima citadelă a stalinismului în forma lui cea mai agresivă, și pe plan intern, și pe cel extern. Sute de mii de oameni au trecut prin închisorile din România, drepturile umane sunt desființate, persoana negată, libertatea anulată, foamea, frigul, teroarea și corupția distrug întregul popor.

Proprietatea particulară este complet desființata și, de aceea orice securitate a persoanei dispare. Casa poate fi proprietatea cetățeanului, dar pământul pe care este zidită aparține statului. Din această cauză, dacă autoritatea de stat decide să facă un drum, sau un bloc, sau un palat pentru Comitetului Central, cetățeanul este alungat din casa lui fără drept la despăgubire..

Modificarea orașului București în vedera construirii unui palat faraonic pentru familia Ceaușescu a declanșat numeroase tragedii. Au fost persoane care au refuzat să părăsească locuința și, când buldozerele au început demolarea casei, persoanele respective s'au aruncat pe fereastră, sau au pierit sub dărâmături. Cazul pictorului VERONA din cartierul Dealul Spirei-București, este edificator în această privință .

Mortalitatea infantilă este mai ridicată decât în orice altă țară europeană. Din această cauză, s'a dat un ordin secret prin care se interzice autorității comunale înscrierea noilor născuți în registrele oficiale înainte de a împlini vârsta de trei săptămâni dela naștere, când șansele de supraviețuire sunt mai mari.

Personal, am fost chemat de trei ori, pe când eram preot în țară, de familii care mi-au cerut să botez copii nou născuți, pentrucă tradiția ortodoxă cere ca un copil să fie botezat imediat, în caz că moartea pare iminentă. Astfel, acești trei copii sunt înscriși în registrele bisericii ca fiind botezați, după care am eliberat și certificatele de moarte, dar pentru registrele civile ei nici nu s'au născut, nici nu au murit. Bineînțeles, botezul a fost făcut clandestin: odată cu știrea medicului spitalului, de două ori numai cu știrea surorilor medicale.

Persoanele arestate pe motive religioase și politice sunt scoase în afara legii, orice gardian, sau orice alt deținut criminal îi poate ucide, fără ca legea să intervină. Atunci când Securitatea -poliția secretă- vrea, ea obligă unii deținuți criminali să-i omoare pe deținuții politici vizați.

In anul 1980, din ordinul special al lui Ceaușescu, securitatea a decis să mă extermine. In vederea acestui lucru, au introdus în celula mea doi criminali sadici, cărora li s'a cerut să mă omoare în schimbul eliberării lor. Numele acestor doi criminali sunt: Ion GROZESCU și Mihai IONASCU.

După trei săptămâni de teroare pe care am suferit-o din partea celor doi criminali, prin harul divin, ei au fost convertiți la credință și au refuzat să mă ucidă. Nu știu ce s'a întâmplat cu ei, pentrucă, în clipa în care au refuzat să execute ordinul ilegal de a mă ucide, au fost scoși din celula mea.

După acest eșec, am fost pus într'o celulă de izolare, singur, vreme de doi ani și șapte luni. Tot acest timp, nu am văzut nici o față umană, cu excepția feței gardienilor mei, nu am auzit nici o voce omenească, exceptând vocea gardienilor; nu a fost rostit nici un singur cuvânt bun pentru mine, nu a existat iubire sau consolare în durerea mea, ci numai tortură și privațiune absolută. Incepusem să-mi pierd facultatea de a vorbi, uitam cuvintele; când le auzeam rostite de gardieni, își pierdeau sensul, sunau ca o muzică străină și neînțeleasă de multe ori. M'am salvat prin faptul că Dumnezeu a îngăduit ca în celula mea să trăiască alături de mine câteva insecte cu care am vorbit, spre bucuria gardienilor care credeau că am înebunit.

Peste patru mii preoți și monahi ai bisericii ortodoxe au trecut prin închisorile comuniste și alte două-trei mii de preoți greco-catolici, catolici, protestanți și neoprotestanți. Poate mai mult de o mie dintre ei au pierit prin torturi, muncă forțată, foame și frig.

Biserica Unită a fost interzisă în 1948. In acel timp ea număra șase episcopi, câteva sute de preoți și cam un milion și jumătate de credincioși. Toți șase episcopii au fost **arestați și au murit în închisori sau lagăre, 90% din preoți au** fost și ei arestați, mii și mii de credincioși. Mulți au pierit în închisori. In prezent, Biserica Unită trăiește tot în subteran. Cei șase episcopi clandestini cu preoții lor și aproximativ 800.000 credincioși lucrează în catacombe, predică evanghelia, botează și așteaptă zile mai bune.

Oastea Domnului, o grupare ortodoxă de evanghelizare, a fost și ea interzisă tot în 1948 și mai este și astăzi. Toți conducătorii spirituali ai grupării au fost arestați, zeci de mii de membri, la fel; unii au fost uciși, alții îmbolnăviți, cine le mai poate ști, numărul. Si ei lucrează tot în subteran; și ei predică fără teamă cuvântul lui Dumnezeu, suferă persecuții și nadăjduiesc cu tărie în triumful dreptății divine.

In Iunie, anul acesta, conducătorul spiritual al acestei grupări sfinte, Traian Dorz, a încetat din viață. A fost un om de o adâncă duhovnicie și a petrecut aproape 17 ani în închisori. Ultimii ani i-a trăit sub teroare, în domiciliu obligatoriu. In ciuda tuturor interdicțiilor, mii de credincioși - și nu numai ortodocși - au participat la înmormântarea lui.

Astăzi, regimul lui Ceaușescu caută să evite acuzația de persecutor al bisericii. Credincioșii sunt condamnați pe false încadrări de drept comun: contrabandă, parazitism, etc. Unii sunt internați în clinici psihiatrice, cum este cazul baptistului Nestor Popescu, alții arestați, alții uciși în taină, alții exilați în diferite locuri. Este greu pentru noi să cunoaștem toate aceste cazuri din cauza teroarei securității, dar unele știri ajung până la noi. Preotul ortodox Gavrilă Stefan și familia lui stau de mai mult de zece ani sub supravegherea securității. Are opt copii. Nici nu știm cum reușesc să supraviețuiască. Noi le trimitem din când în când pachete cu mâncare și haine, dar niciodată nu am primit dela el o confirmare că aceste pachete au ajuns la destinație.

Acțiunea de distrugere a **libertății**, a culturii, a credinței și a oricărui spațiu de securitate a persoanei a fost începută pe plan național din ordinul lui Nicolae Ceaușescu în 1988 prin planul de "Sistematizare a satelor" cum a fost denumită în mod oficial. In felul acesta, aproximativ 8.000 sate, din cele 13.000 existente în România, vor fi distruse. Aceasta înseamnă cam 15.000 biserici demolate și circa 15.000 cimitire profanate, pentrucă, în multe sate există biserici ortodoxe, catolice și protestante. Mai mult de zece mii din aceste biserici sunt ortodoxe și românești, restul aparțin greco-catolicilor, catolicilor și protestanților.

E cea mai masivă acțiune de genocid biologic și cultural pe care vreun regim comunist a conceput-o vreodată. Acțiunile de protest pornite de o serie de sate europene care iau sub protecție satele românești amenințate de distrugere - ACTION VILLAGE - devenită internațională, cere stoparea distrugerilor; ea se lovește însă de refuzul incapatanat al regimului Ceaușescu.

Sute de sate au fost deja distruse, populația desrădăcinată prin violență, bătrânii au murit de durere, copiii nu se pot acomoda. In fața dumneavoastră aveți două hărți: pe una este România, pe cea de a doua numai Județul 'Târgul Mureș. Satele care urmează să fie distruse în acest județ sunt subliniate cu negru. Multe dintre ele au și dispărut. In toate județele se va întâmpla același lucru.

Populația României, formată din Români, Germani, Unguri, Turci, etc. este supusă distrugerii, fără nici un fel de speranță, dacă țările occidentale, grupurile umanitare și religioase nu vor interveni cu hotărîre. Acest discurs este un apel disperat pe care îl adresez Congresului American: salvați poporul român dela pierire, salvați dela distrugere pe Români, ca și pe Maghiari și Germani.

Pr. Gh. CALCIU
Washington DC
19 Iulie, 1989

MICA PUBLICITATE

Anunturile dela rubrica "MICA PUBLICITATE" sunt redactate de solicitanți

CĂSĂTORII

*Româncă necăsătorită niciodată, 30 de ani, domiciliată în România, inginer cercetător în chimie, doresc cunoștință cu un domn în vederea unei căsătorii serioase, similar ca studii, până la vârsta de 36 de ani. Oferte serioase cu fotografie pe adresa: Ion Martin, 1640 Ocean Ave., # 2F Brooklyn, New York 11230, USA, tel. (718) 434-8535.

*Doamnă 49 ani, gospodină, fără vicii și fără obligații familiare, doresc căsătorie cu domn serios având situație stabilă, de preferință din țările Europei de Vest. Răspunsul la: P.Morcov (pentru Lili), Postfach 101326 D 6050 Offenbach M, West Germany.

*Licențiată, cetățenie germană, 43 de ani, doresc corespondență în vederea căsătoriei cu cetățean din România stabilit în Vest. Răspunsul la: M.T. Postfach 103 Brombach - D.7850 Lorrach, West Germany.

*Român, 45 ani, 1,72 m, 74 kg, nefumător, anti-alcoolic, brunet, plăcut, inteligent, situație materială și financiară bună, dorește a cunoaște o Româncă până la 40 ani, gospodină, fizic plăcut, inteligentă, care dorește să înceapă o viață nouă printr'o căsătorie fericită în Canberra, Australia. Răspunsuri serioase cu fotografie pentru Avram, la P.O.Box 374 Dickson, Canberra, A. C. T. Australia. Orice scrisoare va primi răspuns și fotografiile vor fi returnate.

CAUT RUDELE ȘI PRIETENII

*George Purice din RFG, Linzgaustr. 5, 7772 Uhldingen, Tel. 07556-5187, caută pe Dl. Suciu Virgil, fost coleg de serviciu la Hotel Metropol, Mamaia. Cine cunoaște adresa lui, este rugat să-l anunțe la adresa de mai sus.

*Mihălceanu Gheorghe caută pe FEER NICOLAIE, fost coleg în portul Constanța, ajuns în Detroit prin Austria. Rog pe acesta sau cunoscuții lui să scrie la adresa: Multeci Misafirhanesi, Yozgat, Turkey.

ȘTIRI DIN PARLAMENTUL AMERICAM

Comitetul Deputaților Americani pentru Drepturile Omului prezidat de deputatul Frank Wolf având ca vicepreședinți deputații Tom Lantos și John Porter și parte din comitetul lor executiv, au ținut o ședință publică în 19 Iulie 1989 în clădirea Rayburn, a parlamentului.

Sala a fost plină de Români și Unguri.

Pentru problema Condițiile drepturilor umane în România au participat cu comunicări: Părintele Gh. Calciu, Dorin Tudoran, și Nina Shea.

Părintele Calciu a prezentat succint prizonieratul religios din România, condițiile grele ale închisorilor din țară din care n'a scăpat nici o familie omenoasă de Români, o prigoană înverșunată și deseori perfid aplicată de comunism aproape o jumătate de secol chinuind poporul dreptcredincios; copiii nu mai știu să zâmbească.

Dorin Tudoran a subliniat devierea culturii noastre menționând nume de scriitori persecutați, continuând cu distrugerea monumentelor de artă, ale bisericilor multiseculare și desființarea satelor.

Nina Shea menționează persecuțiile religioase, în primul rând biserica ortodoxă, urmată de cea catolică, penticostală, etc.

Pentru a doua problemă, Minorități și refugiați din România, au prezentat comunicări: Laszlo Hamos, Robert Brown, Laszlo Nagy și Eva-Maria Barki.

Rând pe rând, au dezbătut problema persecuțiilor suferite de Unguri în România; încercarea de distrugere a culturii ungare, în care, pateticul a înlocuit documentația și preciziunea. Robert Brown, cere congresului american să fie introdusă limba maghiară în Transilvania ca limbă oficială, iar apoi să fie anexată Ungariei ca o provincie a lor luată de Români.

Deputatul Gary Ackerman, a conturat didactic topicul, privitor la drepturile omului, dar nu la neînțelegerile accidentale dintre oameni. In viitorul apropiat, cu documentație clară se va studia neutru, pentrucă ajutorul pe care America ar dori să-l dea României, să fie eficace.

Deputatul Frank Wolf demonstrează că acțiunile de conducere ale lui Nicolae Ceaușescu nu arată nici un fel de schimbare în politica internă a țării, ba este mai rea decât înainte, în ultimul timp. Acestea sunt împotriva vieții românești, dar legal, împotriva drepturilor umane stabilite la Helsinki.

Deputatul Christopher Smith cunoscut ca apărător al necazurilor românești, va prezenta Camerei Deputaților o lege prin care să fie interzis în America, importul de carne și brânză, oferit de guvernul comunist; acest fel de comerț este o acțiune brutală împotriva Românilor înfometați.

Pare un semn dela Dumnezeu, ca răspuns al rugăciunilor, în fața suferințelor de nedescris ale neamului românesc.

Preoteasa
Eugenia UȘERIU

EXODUL EST-GERMAN

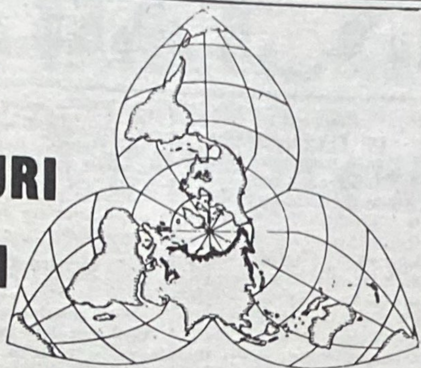
La peste un milion și jumătate se cifrează numărul cetățenilor germani care vor să capete viza pentru a emigra din R.D.G. în Germania de Vest. La acesta se mai poate adăuga numărul acelora care treç ilegal frontiera dintre cele două state sau cer adăpost la una din ambasadele Bonnului din alt stat socialist. Acest exod masiv arată nemulțumirea est-Germanilor față de falimentarul regim socialist pe care îl suportă de 40 de ani, și care nici acum, sub conducerea lui Erich Honecker nu vrea să facă nici un pas în direcția unor reforme, așa cum încearcă U.R.S.S., Polonia și Ungaria.

ANUNȚURI EDITORIALE

A apărut cartea "Vreți să râdeți ?" scrisă de actorul Florin Scărlătescu, cuprinzând amintiri din minunatul teatru românesc ce am avut în scumpa țărișoară România. O frescă în miniatură cu cei mai cunoscuți artiști și cu întâmplările lor, hazlii din culise.
Costul: $ 8.00 plus $ 1.00 expediția. Trimiteți M.O. pe adresa: Florin Scărlătescu, 1012 Prospect Ave. Apt, 727, Cleveland, Ohio 441-15

Au apărut două volume de poezii de Ioan Maier: "Veghe", Poezii și meditații creștine, și "Din subsol", Poeme meditative creștine. Cele două volume se pot obține scriind la adresa autorului: Ioan Mirea, P.O.Box 3576, Hollywood, Fl., 33022, USA.

DIN CELE TREI COLȚURI ALE LUMII

Rubrică întocmită de D. PĂSTOREL

TENSIUNE CRESCUTĂ ÎNTRE EVREI ȘI VATICAN

Una din organizațiile internaționale evreiești importante, Liga împotriva defăimării (Anti-Defamation League) a protestat împotriva declarațiilor făcute de Papa Ioan-Paul al II-lea, din care reiese că acesta nu mai consideră că Evreii sunt "poporul ales". Directorul din U.S.A. al acestei ligi a declarat că este consternat iar doi rabini afiliați acestei ligi au cerut printr'o scrisoare adresată Vaticanului "urgentă clarificare", astfel ca să nu se înrăutățească în mod progresiv relațiile Evreilor cu Biserica catolică.

Remarcile făcute de Papă în limba engleză la una din audiențele recente, sunt următoarele: "Istoria Vechiului Testament arată în multe părți infidelitatea lui Israel față de Dumnezeu. De aceea Dumnezeu a trimis pe Profeți ca mesageri ai Lui pentru a-i converti, pentru a-i preveni de lipsa lor de milostenie și pentru a le prezice că se va face cu El o nouă înțelegere. Noua înțelegere ...a fost stabilită prin sacrificiul de răscumpărare a lui Hristos, și prin puterea Sfântului Duh". De unde se poate trage concluzia că înțelegerea biblică făcută de Dumnezeu cu Evreii a fost ruptă și înlocuită cu aceea facută cu Creștinii.

În ultimi ani a existat o stare de tensiune între Evrei și Vatican pe de o parte din cauza primirii de către Papă a președintelui Austriei Kurt Walheim, pe de altă parte din cauza unor atitudini ale acestuia care au fost interpretate ca indiferente față de suferințele din timpul holocaustului nazist.

SUTE DE DEMONSTRANȚI ARESTAȚI LA PRAGA

POLITIA BLOCAND INTRAREA IN PIATA WENCESLAS

Polițiști înarmați cu bastoane de cauciuc au sărjat asupra demonstranților care refuzau să părăsească piața Wenceslas. S'au făcut sute de arestări. Corespondentii televiziunii austriece și vest-germane, au fost brutalizați, săprgându-li-se aparatele și confiscându-li-se filmele. Au fost confiscate filme și dela unii turiști străini, polonezi, unguri, italieni care au fost arestați.

Demonstrații mai mici au avut loc și în alte orașe cehoslovace ca Brno și Gottwaldov.

Demonstrații de simpatie împotriva invaziei Cehoslovaciei din 1968, au avut loc și în Polonia, unde sute de demonstranți, printre care și deputați în parlament ai Solidarității, s'au adunat ca să înfiereze evenimentul. In Cracovia, protestatarii au manifestat în fața consulatului sovietic, cerând retragerea trupelor sovietice din țările est-europene.

După cum se știe, parlamentul polonez ca și partidul comunist ungar, au condamnat de curând invazia din 21 August 1968. Numai liderul partidului comunist cehoslovac, Milos Jakes, continuă să susțină ca aceasta a fost necesară ca să salveze Cehoslovacia de contra-revoluție. El se menține rigid și în introducerea reformelor preconizate de Gorbaciov.

A 21-a aniversare a invazieii Cehoslovaciei de către trupele Tratatului dela Varșovia (cu excepția României), a fost marcată de o mare demonstrație de protest care a avut loc la Praga. Peste 2.000 de Cehi sprijiniți de mici grupuri de turiști unguri și polonezi au demonstrat în piața Wenceslas strigând "Trăiască libertatea", "Trăiască Ungaria", "Trăiască Polonia" și cântand cântece religioase și patriotice. Aproximativ 1.000 de manifestanți care au trecut râul Vltava pentru a demonstra și în fața Consiliului de Miniștri, au fost respinși cu brutalitate de poliție.

PRIMUL PRIM-MINISTRU NECOMUNIST, ÎNTR'O ȚARĂ COMUNISTĂ

Data de 24 August 1989 va rămâne în anale nu numai ca un eveniment important în istoria Poloniei, ci și ca un moment crucial în istoria partidelor comuniste din Estul Europei. Tadeusz Mazowiecki , candidatul Solidarității, a fost ales Prim-Ministru al Poloniei de către Sejim, cu 378 voturi pentru, 4 contra și 41 de abțineri.

După cum se știe, în urma demisiei fostului Prim-ministru generalul Czeslaw Kiszczek care în cele 16 zile de funcționare nu a reușit să formeze un guvern, la propunerea lui Lech Walesa, Președintele Jaruzelski i-a oferit lui Mazowiecki acest post, urmând ca Sejimul să aprobe sau să respingă această alegere.

Actualul prim-ministru, în vârstă de 62 de ani este din 1981 editorul ziarului Solidarității, Tygodnic Solidarnosc și a activat de multă vreme în diferite cercuri catolice. Astfel în 1957 a înființat la Varșovia, Clubul Intelectualilor Catolici, iar în 1958, revista catolică Wiez. Ca și alți militanți ai Solidarității, a fost arestat în perioada când aceasta era considerată ilegală.

Zilele dinaintea alegerii din Sejim, au fost destul de tensionate. Hotărîtoare pentru ca Solidaritatea să poată obțină o majoritate în Parlament, a fost decizia

Tadeusz Mazowiecki

partidelor minoritare, Partidul Țărănesc Unit și Partidul Democrat, care dețineau 22% din voturi în parlament, să abandoneze coaliția cu comuniștii și să se ralieze Solidarității care avea 35% față de cele 38% ale partidului comunist.

Deși Lech Walesa anunțase că în cazul alegerii ca prim-ministru a candidatului Soldiarității, ministerul de interne și cel al apărării vor fi cedate partidului comunist, unii din conducătorii acestuia nu se declaraseră mulțumiți. Se pare că la scăderea tensiunii politice a contribuit atitudinea mai conciliantă a liderului partidului comunist Mieczyslaw Rakowski, în special după convorbirea telefonică avută cu Mihail Gorbaciov.

Noul guvern va avea de rezolvat multiplele și grelele probleme ale economiei poloneze, datoria externă de peste 39 miliarde de dolari (1.000 de dolari pe cap de locuitor), inflația pe cale de a atinge 300%, penuria alimentară și a unor produse de primă necesitate. Una din situațiile cele mai greu de rezolvat este nemulțumirea muncitorilor împotriva creșterii cu 500% a prețurilor la alimente, nemulțumire soldată cu o serie de greve recente.

Starea psihică a populației poate fi rezumată prin cuvintele unei femei care aștepta cu mașina la o lungă coadă la benzină: "Vestea ne dă puțină speranță, dar suntem atât de osteniți, încât nu mai putem să ne entuziasmăm".

După alegerea sa, noul premier a primit o serie de telegrame de felicitări din partea mai multor guverne străine. Importante din punct de vedere politic sunt desigur cele trimise de guvernul Uniunii Sovietice și cel al Statelor Unite. Mazowiecki a adus elogii lui Mihail Gorbaciov, declarând că "perestroica este bună nu numai pentru Uniunea Sovietică, dar și pentru Polonia". El a cerut însă ajutor țărilor vestice pentru rezolvarea crizei economice: "un om care se înneacă nu poate învăța să înnoate. Prietenii Poloniei nu trebue să aștepte până când începem să ne înnecăm".

A 28-A ANIVERSARE A ZIDULUI DIN BERLIN

A 28-a aniversare a construirii de către R.D.G. a zidului despărțitor din Berlin, a fost marcată de câteva incidente. Astfel o bombă artizanală a fost aruncată în zid în partea lui occidentală de către un individ neidentificat, fără a cauza stricăciuni majore. De asemenea, indivizi mascați, venind din aceeași parte au produs stricăciuni ale acestei bariere artificiale din mijlocul Berlinului. Ministrul vest german al afacerilor intergermane a protestat împotriva ridicării acestei bariere inumane între Est și Vest.

La Budapesta 200 de persoane printre care și turiști est-Germani, au cerut demolarea zidului. După cum se știe, guvernul dela Bonn a anunțat închiderea ambasadei sale din capitala Ungariei, deoarece aceasta nu mai poate face față avalanșei de turiști est-Germani care vor să se refugieze în Vest.

PROMISIUNI DE MAI MULTĂ AUTONOMIE ÎN U.R.S.S.

Alarmați de turburările etnice care au loc în diverse părți ale imperiului liderii sovietici "au anunțat "transformări radicale în federația sovietică". Agenția Tass a transmis, fără a da detalii, că drepturile republicilor și regiunilor autonome vor fi substanțial lărgite. Declarația a făcut cunoscut că în această toamnă va avea loc o sesiune specială a Comitetului Central care va discuta problema naționalitătilor din Uniunea Sovietică.

Tass a trecut în revistă turburările naționaliste din unele republici ca Georgia, Estonia, Lituania, Letonia și Moldova. In Țările Baltice și Moldova, agenția a anunțat o serie de greve, de data aceasta ale minorităților ruse, împotriva unor legi pe care aceasta le consideră discriminatorii pentru ea. Una din cele mai comentate legi este aceea dată de guvernul estonian, în care se decretează dreptul de vot numai după o perioadă de doi ani de rezidență (cinci ani pentru cei ce lucrează in oficii publice), ceeace afectează pe cetățenii ruși care vin să lucreze sau să-și satisfacă serviciul militar în Estonia.

AVENTURA UNUI DECRET DE LEGE

Pe data de 4 Aprilie a apărut un decret semnat de Mihail Gorbaciov în care se făcea cunoscut că se va condamna cu minimum trei ani așa zisă crima de a cere schimbări în sistemul sovietic prin mijloace care contravin constituției. Decretul mai adăuga și crima nouă de insultă sau discreditare a agenților sau a persoanelor oficiale guvernamentale.

La sfârșitul lui Aprilie și în Mai, au avul loc mari demonstrații de protest împotriva decretului care era etichetat ca stalinist și contrar perestroicii.

La începutul lui Iunie, Congresul Deputaților Poporului (primul parlament sovietic ales competitiv din 1918) a abrogat textul privind insulta sau discreditarea agenților sau persoanelor oficiale.

La începutul lui August, noul tip de Soviet Suprem, a liberalizat și mai mult decretul. A adăugat conceptul de violență și a eliminat pedeapsa minimă.

"Ceea ce s'a întâmplat cu legea asta este fără precedent", a declarat un membru al Sovietului Suprem. "Ea crează precedentul, că o lege poate să fie întocmită numai de comisiile și de comitetele Sovietului Suprem, fără amestecul persoanelor oficiale din conducerea partidului".

ȘTIRI DIN ȚARĂ

Din 30 în 30 de zile

RECUPERAREA REFOLOSIBILELOR

Printre măsurile de reabilitare economică, ce se vor discuta la viitorul congres, al XIV-lea, este și "intensificarea activității de recuperare și valorificare a materialelor refolosibile".

Materialele constituie o sursă importantă de materii prime, în unele sectoare cu "peste 50 la sută, la acoperirea necesarului economiei naționale". ("R.L." 7 Iulie z.c.)

Iar prin repararea pieselor aruncate se va asigura "...circa 75 din consumul intern de piese de schimb și subansamble".

Bucureștiul se va înfrumuseța cu sute de "recipiente" cu containere speciale pentru hârtie-cartoane, cioburi de sticlă, metale, mase plastice, materiale textile, etc."

Alături de industria petrochimică și cea siderurgică, RSR a dezvoltat "Industria refolosibilă" care furnizează materiile prime ce stau la baza economiei... ceaușiste.

Cu cât se colectează mai multă materie primă din lăzile de gunoi, cu atâta se dovedește lipsa de materii prime și risipă ce se face în fabrici, etc., iar risipa este consecința nepăsării și sabotajului tacit al muncitorilor.

Despre îmbunătățirea standardului de viață, aceeași poveste ca și'n trecut: "trebue dezvoltat cel mai înalt simț gospodăresc la utilizarea materiilor prime, combustibililor și energiei...combătându-se cu toată hotărîrea orice manifestare de risipă."

Tot din lipsa de materie primă s'a hotărît ca la Congresul al XIV-lea, un ciob de strachină să fie refolosit în postul de Secretar General al P.C.R.

CEAUȘESCU E PUR ȘI SIMPLU DEMENT

TV-Budapesta, în cadrul programului "Panorama", discutând problemele din RSR, a transmis un interviu--luat în Statele Unite-- d-lui David Funderburk, fostul ambasador American la București.

"Ceaușescu, spune dl. D.F., știe să manipuleze oamenii astfel ca să-i conducă, să-i domine, studiindu-i din punct de vedere psihologic..și are perspicacitatea de a atinge o anumită coardă sensibilă, a cuiva, pentru a-l cuceri...E foarte periculos".

"De fapt, Ceaușescu este în fond un stalinist de cea mai cumplită speță, unul care-și închipuie că e menit să reorganizeze societatea...el e un caz de paranoie ajunsă la extrem, e un egomaniac care își închipuie cu convingere că el este Dumnezeu..." (A fost deja comparat de unul cu profetul Moise, N.R.)

"Soția sa este, de asemenea o egoistă, o egomaniacă. Si ea visează să acapareze întreaga putere și totalul control asupra poporului." In ce privește o alianță cu Cehoslovacia, Germania de Est, îndreptată contra reformelor din Polonia și Ungaria, dl. D.F. precizează: "Nu are nici un sens o alianță cu acest nebun."

ABUNDENȚĂ DE CERȘETORI

Pe străzile orașelor, și în special în București, numărul cerșetorilor s'a înmulțit. Fapt constatat în jurnalele documentare transmise de stațiunile de televiziune din Anglia, Franța, Germania de Vest și Austria.

Afară de schilozii pe care-i ajuți din milă, acum au răsărit noi contingente de cerșetori: copiii și bătrânii care-ți întind mâna prin holurile de teatru, cinema, etc.

GULAGUL BUCUREȘTI-DUNĂRE

Se lucrează zi și noapte la realizarea Canalului București-Dunăre. Praf, fum, camioane, macarale, buldozere, etc. e Turnul Babel. Muncitori alături de soldați, deținuți politici (trimiși ca criminali de drept comun), intelectuali și agenții securității care au grijă să facă dispăruți pe cei de pe lista oficială. (Povestea Canalului Dunărea-Marea Neagră).

Satele din jur, parte distruse, completează tabloul tragic al noului Gulag.

JAFUL, O BANALITATE

O problemă veșnică actuală și "un indicator de funcționalitate socială și de civilizație urbană" scrie "I.B." 2.6.89, îl constituie funcționarea celor 5000 de telefoane publice din capitală. Câteodată o întreagă serie de telefoane plasate în stațiile de metrou, cartierele noi, etc. sunt "Deranjate."

Motivele--spune șeful secției întrețineri--Costel Balice, sunt:

A) Umplerea casetelor cu monede, B) Folosirea necorespunzătoare a aparatului de persoane nerăbdătoare, blocarea aparatelor cu monede deformate și,

"Al treilea motiv, cel care ne dă cea mai mare bătaie de cap, este acela al furturilor de componente sau de aparate cu totul!"

In cinci luni s'au înregistrat "pagube de peste 1.2 milioane lei." Toate aceste acte se comit datorită indiferenței "celor din jur... care preferă să treacă mai departe."

SĂ CÂNTE NUMAI "CÎNTAREA"

Până acum se puteau comanda casete-audio cu tot genul de melodii: șlagăre internaționale, muzică de dans, muzică populară, etc. Dar se pare că la intervenția "Cîntării României," care dorește să dicteze peste tot ce se numește artă, Consiliul Culturii a scos din catalog casetele cu muzică nesănătoasă a compozitorilor capitaliști.

INUNDAT DE TELEGRAME

Pentru îndeplinirea cotei de telegrame pe care massmedia trebue s'o ofere la "breakfast" "Marelui Orientator", ziarele însereazǎ telegramele trimise de Comitetele județene care-țin să-l asigure că: "Urmând cu însuflețire și răspundere orientările și sarcinile trasate de dumneavoastră, mult stimate și iubite, tovarășe Nicolae Ceaușescu..." pământul a dat mai mult ovăz, iar vaca nu mai dă cu piciorul în găleată.

Din 6 pagini "R.L." (8 Iulie) dedică o pagină și jumătate ca să informeze cititorii cât orz, ovăz și' barabule s'au produs în fiecare colț al țării.

Redăm preambulul "STATISTIC" Repetat de zeci și zeci de ori.

GRANIȚELE BRAȘOVULUI

O ziaristă străină care a vizitat țara, mergând cu mașina, a spus că la intrarea și ieșirea din Brașov a fost oprită de milițieni care erau curioși să știe ce caută și ce-a căutat în oraș. Brașovenii mi-au părut foarte deprimați și depresivi în timp ce orașul este foarte frumos. Autoritățile au luat toate măsurile ca acest centru--unde a izbucnit revolta muncitorilor-- să aibă o față sărbătorească. In magazine se găsesc mai multe articole decât în alte orașe. (Din declarațiile d-nei Elisabeth Marain transmise de Europa Liberă, N.R.)

Viitorul centrelor "Agro-industriale"...

PALATELE "VERSAILLES" ALE REGELUI NICOLAE

In fotografie vedeți câteva blocuri din orașul Dobreta TurnuSeverin ("Rom. Lib" 24.12.88). Blocurile așteaptă, de trei ani, pe lista de a fi reparate...

"In locul ușilor și ferestrelor se cască găuri înegrite de vreme" scrie dl. Emil Munteanu, după ce mai întâi și-a asigurat pielea inșirând realizările regimului la piciorele Podului construit de Apolodor din Damasc.

Privind blocurile"... în stare de degradare" ne gândim cum vor arăta, peste câțiva ani, orașele agro-industriale construite în condiții și mai socialiste...

Majoritatea n'au instalații sanitare, n'au canalizare, dar au în schimb bucătărie comună, cu toaletele în mijlocul curții, iar blocurile "de lux" au toaletele repartizate: una pe etaj. (Nu știm dacă cei care vor să facă uz de toaletă trebue să se înscrie pe listă, capătă tichete ori trebue să ia un număr?)

Blocurile, prefabricate, au ferestre minuscule, ziduri subțiri, etc. Vara te înăbuși, iarna îngheți. Egrasia, crăpăturile, etc. și-au făcut deja apariția. Se oferă țăranului (pe hârtie) un lot de 80 m. pătrați) dar despre calitatea terenului nu se pomenește. Cei ce-au plănuit "sistematizarea agriculturii" au avut grijă să aleagă pământul cel mai neroditor pentru construirea "orașelor".

Nu s'au ridicat biserici, nu s'a lăsat loc pentru cimitire, dar "Cântarea României", în cadrul programului cultural a creat o nouă idilă contemporană: "Tinerete la etaj":

"Vino Leano pe furiș, să te pup pe-acoperiș".

Nu râdeți. E o tragedie!

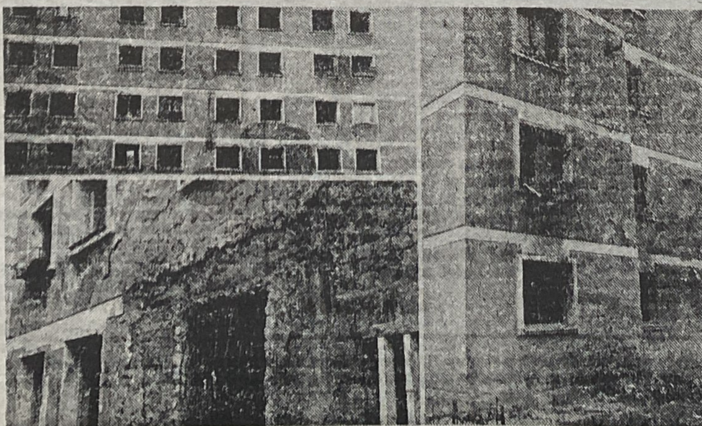

Foto: România Liberă

In anul 1989 se vor construi 28 de centre agro-industriale, inclusiv Scornicești-Olt. Numărul orașelor în 1990 va fi de 265.

52% din populația țării locuiește în orașe. In 1965 procentajul era de 32%.

Printr'o scrisoare trimisă la "Vocea Americii" poeta Mariana Marin se solidarizează cu poeții Dan Alexe și Liviu Cargeopol.

La Conferința dela Paris unde se discutau "Drepturile Omului" reprezentantul RSR-ului, Constantin Ene, a făcut o declarație senzațională: "Politica României se face la București."

Cam 10% din cei care încearcă să fugă sunt omorîți de grăniceri (care au ordin să tragă fără somație) și alții își pierd viața încercând să treacă Dunărea. Se crede că anul trecut 20.000 de inși au vrut să evadeze din Raiul Socialist.

In 1988 peste 4000 de Români s'au refugiat în Iugoslavia cerând azil politic. Anul acesta în primele 5 luni au cerut azil politic peste 4100 de Români.

Distrugerea satelor ce formează centura în jurul capitalei este în plină desfășurare. Chitila, Chiajna, Mihăilești, Cornetu, 30 Decembrie, Bragadiru, Jilava, Măgurele, Pantelimon, Voluntari în scurt timp vor fi doar amintiri ale "țării de altă dată."

Unele cuvinte sunt din ce în ce mai rar întrebuințate de massmedia: mânăstire, împărat, grevă, biserică, absurd, imposibil, etc. ele ar trezi amintiri sau comparații. Tot în cadrul noului vocabular cuvântul "modernizare" a înlocuit cuvintele sistematizare și raționalizare. Ultimele victime ale "modernizării" sunt casele "burgheze" construite în secolul al 18-lea ce împodobesc bulevardul Ana Ipătescu.

"Nebunia destructivă la București" este titlul din ziarul "24 Heures" care apare la Lausanne. Ziaristul care a vizitat Capitala spune că acum pe șantiere sunt mai mulți soldați decât muncitori.

Muncitorii au primit ordin ca să termine un bloc de 12 apartamente în 2 săptămâni. Cât de "terminate" sunt noile locuințe ne explică ziarul "Journal de Geneve" (15 Mai): "Aceste clădiri noi-nouțe arată deja ca niște ruine aruncate în noroi. Constructorii n'au timp de pierdut."

Educația tineretului a devenit o problemă de viitor. Profesorii sunt siliți să-i treacă pe toți sub amenințarea că dacă nu-i trec, înseamnă că ei nu fac destule eforturi și, în consecință, li se vor micșora salariile. Concluzia: Profesorul dă notă de trecere, elevul trage chiulul și educația "Omului Nou" continuă.

Ultima carte de telefon s'a tipărit în București acum 11 ani.

Lipsa apei potabile în București a devenit o problemă. In multe blocuri din cartierul Militari, când deschizi robinetul primești un lichid galben și noroios care trebue mai întâi filtrat și apoi fiert ca să poată fi băut sau întrebuințat la gătit.

La sfârșitul anului școlar numărul absolvenților învățământului superior a fost de 27.365, al treptei a II-a de liceu 199.578 și al învățământului profesional de 177.620. Confrom deciziei luate de C.P.E. al C.C. al P.C.R-ului, toți au fost repartizați în producție cu un stagiu obligatoriu de 3 și 5 ani; iar ca semn de "superioritate umanistă" și libertate: "In perioada stagiului nu vor fi admise, sub nici o formă, schimbarea locului de muncă, transferarea și detașarea în alte unități."

Un medic tânăr, trimis la țară, are în grija lui câteva sate, la distanță de 5-10 km.; dar n'are, în caz de urgență, cum să-și viziteze bolnavii. Caii putere ai automobilului sunt reduși la o căruță și un cal. Doctorul e în același timp și vizitiu și grăjdar.

In București un kilogram de carne are patru prețuri: la vărsat 19 lei (oase, slănină) și 31 lei cu mai puține oase și slănină; la pachet 47 pentru porc și 51 pentru carnea de vită, (Capeți carne macră și un os de supă).

"Pretutindeni macarale, absolut în toată țara blocuri noi, în general urâte peste tot, și, în sate, ulițele vechi--înconjurate de aceste noi imobile agro-industriale, ele însele în stare avansată de degradare." (Din declarațiile scriitoarei belgiene Elisabeth Marain care a vizitat recent România).

Numărul celor fără lucru se ridică la 400.000. Ei nu se pot numi șomeri, deoarece statul nu oferă ajutor pentru șomeri. In Ungaria, Bulgaria, Uniunea Sovietică s'au introdus legi care oferă ajutor temporar celor fără lucru.

Un turist a oferit, în patru cuvinte, o oglindă a vieții în Epoca de Aur: "Distrugere, supraveghere, penurie, frică."

Cronica internaţională

O NOUĂ CAPITULARE

—George AUGUSTIN—

Trăim într'o vreme a schimbării anotimpurilor politice!

In timp ce în Rusia şi alte ţări din Răsărit, crapă ghiaţa polară comunistă, de cealaltă parte a Atlanticului se întind norii cenuşii ai iernii roşii.

Poate că nici aici n'ar fi venit îngheţul, dacă din Congresul American n'ar fi suflat crivăţul stângist, care vestejeşte flora şi vegetaţia celor două Americi.

Este lesne de înţeles pentru orice om cu judecată, că fără puternicul sprijin al stângii comunizante din Statele Unite, steagul roşu cu secera şi ciocanul n'ar fi fost înălţat în nici o ţară din America. Prospera Cubă, ar fi fost şi astăzi o ţară catolică de frumoasă cultură spaniolă, dacă naţionaliştii care au debarcat pe Plaja Porcilor, n'ar fi fost trădaţi şi abandonaţi.

Chiar în îndepărtata Asie, Vietnamul ar fi fost tot atât de prosper ca Hong Kong sau Taiwan, dacă armata americană n'ar fi fost sabotată în misiunea ei de apărare a libertăţii şi a civilizaţiei. Raportul de forţe dintre comunism şi libertate a fost demonstrat în Coreea, unde comuniştii au capitulat după ce porniseră agresiunea împotriva Sudului.

Cu ani în urmă, aceeaşi înfrângere au suferit-o comuniştii şi în războiul civil, pornit de ei, în Grecia.

Ori de câte ori lumea liberă şi în speţă Americanii, au avut un conflict armat direct cu comuniştii, de fiecare dată victoria a fost de partea Americanilor, dar aceasta nu mai convine infiltraţiei comuniste din lumea liberă.

După cel de al doilea război mondial, internaţionala comunistă - desfiinţată formal de Stalin, dar păstrată intactă în Apus - şi-a fixat în obiectivele ei, comunizarea Americilor. In drumul lor se afla însă puternica ţară a Statelor Unite, victorioasă în toate conflictele cu comunismul, care trebuia ocolită, evitându-se o confruntare directă. Rămâneau însă statele Americii Centrale şi de Sud, unde terenul era foarte prielnic pentru revoluţii.

Instabilitatea regimurilor din ţările Americii Centrale şi de Sud a făcut ca multe dintre ele să fie guvernate dictatorial, de către o juntă, venită la putere prin lovitură de stat. O inechitate socială, regimuri abuzive, analfabetismul şi stare de sărăcie a populaţiei au făcut ca în aceste ţări de limbă latină, să izbucnească revoluţii de tot felul, mediu propice de dezvoltare a ideilor comuniste. Cu toate acestea, stabilitatea dictaturilor este relativ scurtă, răsturnată de o altă lovitură de stat, până când a apărut dictatura de tip sovietic, care a înlăturat prin teroare, orice posibilitate de închegare a unei forţe de opoziţie, anticomuniste. Cu toate acestea, comunismul n'ar fi pătruns în America fără concursul conştient al infiltraţiei, care a speculat slăbiciunile morale şi materiale şi slaba pregătire spirituală şi naţională a unor conducători de stat americani.

Nu poate exista nici o scuză de nici un fel, pentru Administraţia Kennedy, care a acceptat cu atâta uşurinţă teza sovietică, de retragere a rachetelor din Cuba, în schimbul neamestecului în forma de guvernare comunistă a Cubei.

Nu există nici o justificare pentru abandonarea, în focul mitralierelor comuniste a Cubanezilor care au debarcat pe insulă pentru înlăturarea lui Castro, cărora li s'a promis acoperirea debarcării cu aviaţia americană, stopată însă în ultima clipă înainte de decolare.

Fără curajul lui Pinochet, Chile ar fi fost astăzi o puternică bază comunistă şi fără intervenţia decisivă a Preşedintelui Reagan, Grenada ar fi fost o nouă Cubă.

Limitele impuse de Congres, Administraţiei Americane, au făcut ca Preşedinţii Reagan şi Bush, să rămână neputincioşi în faţa traficantului de droguri, Noriega, ajuns stăpân în Panama, falsificând alegeri şi guvernând cu bâta şi pistolul.

Recenta hotărîre a celor cinci preşedinţi de state din America Centrală, de a desfiinţa bazele forţelor naţionaliste nicaraguaene din Honduras, demonstrează o nouă capitulare în faţa avansului comunist.

Faţă de această politică de duplicitate a stângii liberale, apare uşor de înţeles manifestaţia de simpatie de care se bucură Gorbaciov, în Apusul Europei.

Dezamăgiţi de politica Congresului American, Europenii caută găsirea unei soluţii de viaţă, pe bătrânul continent. Lozinca "mai bine roşu decât mort", nu mai este de actualitate, acum când nici Gorbaciov nu se simte în largul lui, în culoarea sângelui.

S'au împlinit însă 50 de ani dela semnarea Pactului de neagresiune germano-sovietic şi oamenii politici din cele două ţări - lăsnâd la o parte milioanele de vieţi pierdute în ultimul război - au ajuns la concluzia că dacă respectivul pact s'ar fi respectat, cele două mari ţări, Germania şi Rusia, ar fi fost astăzi în culmea puterii.

Rusia, nu numai că nu a pierdut din cel de al doilea război mondial, dar utilizând aceeaşi politică de expansiune, a ieşit mai mare decât la începutul războiului, câştigând în sfera ei de dominaţie - dela darnici aliaţi, Anglia şi America - mult mai mult, decât din împărţirea Europei, făcută cu Germania, Ce n'a putut însă realiza Rusia, este ţinerea pasului cu tehnica modernă.

Datorită politicii gorbacioviene, asigurat în securitatea lui, lagărul comunist tatonează deocamdată mai multe căi de adaptare a sistemului politic şi economic rigid şi anchilozat în tiparele marxiste, faţă de noua conjunctură mondială.

Larga autonomie acordată ţărilor baltice şi represiunea din Georgia şi Azerbaidjan, sunt două feţe ale aceluiaşi sistem şi nu sunt de loc întâmplătoare.

Tările Baltice au o tradiţie de cultură şi civilizaţie occidentală, un sistem economic adaptat la condiţiile ţărilor lor şi când au cerut descentralizarea din planul central sovietic, aveau certitudinea că se vor administra mai bine. Ocuparea lor forţată, în 1940 şi 1944 de către Ruşi, a avut şi ea o pondere în acordarea autonomiei în cadrul Uniunii Sovietice.

Georgia, Armenia, Azerbaidjanul şi celelalte ţări musulmane din URSS, sunt încă dominate de spiritul religios şi naţionalist, iar secesiunea lor este de ordin naţional, fapt pe care Uniunea Sovietică îl va respinge cu toată tăria, mergând până la acte de violenţă armată, aşa cum s'a întâmplat în Georgia.

Ruşii urmăresc o adaptare a economiei libere la sitemul lor, dar acest fapt este imposibil de realizat atâta timp, cât sistemul economic de bază, rămâne planul centralizat pe cincinale sau alte termene.

Acelaşi fapt se întâmplă şi cu libertăţile acceptate în Polonia şi Ungaria. Ruşii preferă experienţele de acest fel, în afara graniţelor lor.

Revenirea din încorsetarea sistemului economic şi politic comunist, la o activitate normală, este extrem de delicată şi anevoiasă. Exemplul cel mai evident îl avem în Polonia, unde activează un parlament liber ales - în cadrul compromisului dintre Solidaritatea şi partidul comunist.

Stând liberi la masa tratativelor cu guvernul comunist, reprezentanţii Solidarităţii şi-au dat seama de dezastrul economic şi politic în care se află ţara, şi înţelepţi, au refuzat intrarea în guvern cu comuniştii, care până la urmă s'ar fi soldat cu acelaşi eşec şi ar fi ieşit compromişi din această colaborare.

Poporul polonez a acordat încrederea sa reprezentanţilor solidarităţii, dar între cererea de consum şi producţie, decalajul este atât de mare, încât nici un guvern actual nu poate face faţă. Aceasta este situaţia în Polonia, unde de bine de rău, există o proprietate particulară a micilor ţărani şi meseriaşi, a existat un simulacru de libertate dar mai ales, a existat o puternică Biserică Catolică, prezentă permanent în mijlocul credincioşilor. Care va fi însă stituaţia din România după dezastrul ce va rămâne în urma lui Ceauşescu, este de neimaginat.

In Ungaria lucrurile se desfăşoară mai calm şi ordonat. Revoluţia din 1956, i-a învăţat pe Unguri să judece bine înainte de a porni la acţiune.

In ceea ce ne priveşte pe noi ca Români, evoluţia situaţiei din Ungaria, a trezit multe simpatii pentru această ţară, care ştiind să speculeze foarte bine opinia publică în favoarea ei, nu uită de fiecare dată când îşi anunţă paşii spre liberalizare, să arate prin contrast cele ce se întâmplă în România, subliniind discret suferinţa Maghiarilor din România. Azilul politic pe care Ungaria îl acordă astăzi refugiaţilor români - pe care nu-i ştim cât sunt de refugiaţi- a fost salutat cu căldură şi simpatie în exilul românesc. Toate aceste acte ar fi foarte bine venite pentru viitoarea colaborare dintre România şi Ungaria, pentru viitor dar, se cere o foarte mare atenţie dinpartea celor care vorbesc în numele Românilor, să nu tragă o poliţă în alb pentru viitor.

Lagărul comunist este zguduit din temelii, de aceea când după 70 de ani de comunism în Rusia şi circa 45 de ani în Răsăritul Europei, orânduirea comunistă a ajuns la cel mai dezastruos faliment, declaraţia celor cinci preşedinţi ai statelor din America Centrală de a împinge Nicaragua în prăpastia comunistă, nu o vedem decât ca o nouă, gravă, gratuită şi inutilă capitulare.

Efemeride

La Tela, în Honduras, a avut loc întâlnirea preşedinţilor din cinci state din America Centrală, care s'a sfârşit la 7 August crt.

Los Presidentes din Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras şi Nicaragua, cu sombrero şi fără, au luat în unanimitate o hotărîre care a nemulţumit Administraţia Bush. Este vorba de declaraţia unanimă, semnată de cei cinci preşedinţi, prin care s'a hotărît lichidarea totală a bazelor luptătorilor naţionalişti nicaraguaeni, aflate în Honduras şi împrăştierea acestor luptători, de preferinţă la casele lor din Nicaragua, pentru a dispărea peste noapte.

Cântecul de lebădă al luptei pentru libertate în Nicaragua - înăbuşită la masa conferinţei - a fost dirijat de Oscar Arias Sanchez, Preşedintele statului Costa Rica, laureat al Premiului Nobel pentru Pace (bietul Nobel) care la sfârşitul întâlnirii a declarat că Statele Americii Centrale şi-au luat soarta în propriile lor mâini.

Această declaraţie stereotipă, de factură pur marxistă, am auzit-o de peste 40 de ani, când statele afro-asiatice, decolonizate, îşi luau soarta în propriile lor mâini, uriaşa labă a ursului sovietic.

Presa de stânga din Statele Unite - o mai fi existând şi alta? a salutat cu frenezie hotărîrea de lichidare a bazelor naţionaliste, motivând că acţiunea militară s'a soldat cu un eşec total.

Felul în care această presă, antiamericană şi antiumană, îşi minte cititorii, este scandalos. Să reamintim faptele Administraţiei Reagan, care ar fi lichidat în câteva luni comunismul din Nicaragua şi opoziţia de stânga din Congres, care a sabotat toate acţiunile anticomuniste ale Preşedintelui Reagan, iar acum, ale Preşedintelui Bush.

In 1979, mişcarea sandinistă, de orientare comunistă, a dat o lovitură de stat şi a înlăturat dela conducere guvernul lui Anastasio Somoza Debayle, sabotat de Administraţia Carter, care nu i-a livrat armamentul plătit anticipat. Carter a trimis imediat un ajutor de 400 milioane de dolari, sandiniştilor. La numai câtiva ani, Administraţia Reagan, constată că sandiniştii, aliaţi cu Cuba, înarmează pe comuniştii din El Salvador, făcând export de revoluţie. Reagan ia măsuri de oprire a penetraţiei comuniste în emisferă şi ajută pe luptătorii naţionalişti din Nicaragua. Minarea porturilor din Nicaragua în 1984, unde se descărca armament şi muniţii din URSS şi alte ţări comuniste, slăbeşte într'atât regimul comunist din Nicaragua, încât zilele îi sunt numărate dar, vigilenţa stângii din Congresul American, porneşte o acţiune contra CIA, care dirija acţiunea din Nicaragua şi minarea porturilor este interzisă.

Incurajat de susţinerea din Congresul American, Daniel Ortega de Saavedra, face nişte alegeri de tip comunist prin care se proclamă preşedinte al Republicii Nicaragua, dar luptătorii naţionalişti câştigă teren în luptele pe care le dau contra comunismului.

Atunci a intervenit din nou mâna ocrotitoare a stângii din Congres, din Statele Unite, care a interzis orice ajutor militar luptătorilor pentru libertate şi înscenează în plus sinistra audiere în afacerea Iran, murdărind eroismul colonelului North şi paralizând aproape în întregime, acţiunea Preşedintelui Reagan, în cursul celei de a doua legislaţii.

In aceste condiţii, mai poate fi vorba de un eşec militar?

După aceste acţiuni ale stângii, au urmat nişte conferinţe cu bătutul pasului pe loc, în legătură cu rezolvarea "paşnică" a conflictului din Nicaragua, în care Ortega, stăpân pe situaţie, a acceptat formal, să ţină alegeri în Nicaragua, având de acum destulă experienţă de felul cum trebuesc măsluite alegerile, când opoziţia este la pământ. (Vezi alegerile din Panama).

Normal ar fi fost, cum a susţinut şi delegaţia Statelor Unite, ca problema bazelor militare din Honduras, să fie hotărîtă după alegerile din Nicaragua, programate în Februarie 1990, dar, prezenţa luptătorilor naţionalişti în bazele lor, era o ameninţare pentru falsificarea alegerilor din Nicaragua.

Preşedinţii statelor Americii Centrale, n'au rezolvat până acum nici o problemă serioasă, dovadă că Noriega dictează încă, brutal, în Panama. Graba cu care au votat în unanimitate, apare foarte suspectă, dacă ţinem seama că senatorul Cristophor Dodd, l-a ameninţat pe Preşedintele Hondurasului, Jose Azcona Hoyo, că dacă nu votează pentru lichidarea bazelor naţionaliste, Congresul American - controlat de stânga liberală - nu va aproba ajutorul financiar pentru Honduras.

Când Preşedintele din El Salvador, a cerut ca odată cu lichidarea bazelor naţionaliste din Honduras să fie lichidate şi bazele comuniste care atacă El Salvador, i s'a răspuns că chestiunea nu figurează pe ordinea de zi.

Cuba, Vietnam, Nicaragua! Quo Vadis, America?

Pentru orice schimbare de adresă, anunţaţi redacţia ziarului cu cel puţin 4 săptămâni înainte.

CRONICA VREMII

PREZENȚA LUI EMINESCU

—Ion BOIERU—

INTRODUCERE

Centenarul morții lui Mihail Eminescu a generat în exilul românesc un număr destul de mare de manifestări omagiale față de acest geniu național.

S'au făcut servicii religioase, s'au organizat conferințe, s'au prezentat concerte de muzică instrumentală și vocală și s'au tipărit ediții noi ale scrisului său sau fragmente din operele sale, precum și lucrări de analiză și interpretare a creației eminesciene. In felul acesta, opera lui Eminescu a devenit din nou actuală și supusă atenției generale. Era necesar să se facă acest lucru, atât pentru cultura românească, cât și pentru nevoile spirituale și ideologice ale exilului.

Cultura românească nu poate fi înțeleasă în fundamentele ei fără scrisul lui Eminescu și, deci, a valorilor și permanențelor pe care le-a evidențiat și definit creația sa. Din acest punct de vedere, în interiorul țării, scrisul lui Eminescu a fost viciat, sub regimul comunist, care a promovat concepția marxistă. Valorile creației eminesciene au fost prezentate prin prizma interpretărilor marxiste, care nu aveau acces la substanța viziunii specific românești a lui Eminescu. Antagonismul violent dintre lumea eminesciană și concepția marxistă n'a putut fi atenuat prin încercările unora de a face opere de bibliofilie, de bibliografie sau de restituiri în istoria literară.

Nu a fost posibilă o punte de înțelegere între cosmosul creației lui Eminescu, între valorile lui cu arome curat românești și între hibriditățile străine ale marxismului, care nu aveau aderențe nici la gândirea, nici la sensibilitatea românească. Această așezare antagonistă în cadrul culturii naționale a făcut posibilă, în cursul anilor, intensificarea rezistenței anti-marxiste, deci anularea valorilor străine ale marxismului, respingerea lor, în totalitate, deoarece nu se încadrau viziunii lui Eminescu care era "suflet din sufletul românesc", cum afirmase Nicolae Iorga.

Românismul autentic nu poate fi definit, apreciat, perceput, valorificat și trăit, în afară de românismul viziunilor marelui poet și scriitor. Toate înălțimile idealurilor morale și aspirațiilor naționale, după Eminescu, au fost inspirate, stimulate și încropcite din opera lui. Așa a fost Semănătorismul și literatura izvorîtă din învolburarea lui națională, Generația Unirii care a realizat România Mare la 1918 și Generația dela 1922, din frământările căreia s'a profilat cultura românească dintre anii 1930-1944.

După 1944, opera lui Mihail Eminescu a fost ostracizată, a suferit un exil interior, găsindu-se într'un permanent conflict cu încercarea imperialistă a marxismului. De fapt, opera lui Eminescu a vegheat proteguitoare asupra culturii românești și a expus, prin aceasta, impotența marxismului de a influența, dirigui și cuceri această cultură. In sfera culturii românești, prezența tăcută a marelui scriitor, a făcut imposibilă articularea unei culturi de tip marxist. Mitologia eminesciană nu a oferit nici o șansă marxismului să-și închege o mitologie a sa, în zonele de existență românească. In sfera culturii naționale, opera și naționalismul lui Eminescu, cu toate formele ulterioare ale acestui naționalism, a anihilat orice penetrație marxistă și a definit caracteristicile rezistenței împotriva unei astfel de penetrații.

Un vorbitor dela Centenarul dela Paris a menționat că și în temnițele comuniste, poezia lui Eminescu, a protejat moralul deținuților politici și încurajat ostilitatea față de regimul comunist opresiv și inuman.

Eminescu a apărat autenticitatea culturii românesti si a validat trăinicia tradițiilor strămoșești.

EMINESCU SI EXILUL

Cu ocazia Centenarului Eminescu, comunitățile românești au participat în diferite forme la omagierea sa. Prin aceste forme, grupurile din exil, pe lângă simpla omagiere, au avut ocazia unor confruntări cu Eminescu, a unor verificări de poziții și orientare. Adică, întâlnirea aceasta ceremonială și emotivă a avut exigențele ei, de lămurire, de explicații și de decizii. Toate acestea la un loc alcătuind măsura existenței individuale sau comunitare pe linia destinului românesc. Cât de aproape suntem de viziunea lui Eminescu și care ar fi rațiunile unei eventuale îndepărtări de această viziune ?

In căutarea absolutului, a eternității și a unei existențe transcendente, nu ca simple expresii metaforice, ci ca realități ale sufletului său frământat de întrebări metafizice, Mihail Eminescu a găsit puncte de sprijin în ontologia neamului românesc. Toate acestea le-a închegat, într'o manieră coerentă în viziunea sa, care este o măsură a noastră de valorificare a lumii. Un criteriu de validare a permanențelor naționale. Viziunea eminesciană ne ajută să avem conștiința identității noastre personale și naționale. Ori de câte ori ne apropiem de dimensiunea acestei viziuni, și cu cât ne putem integra mai mult, în cuprinsul de valori spirituale și naționale, ale acesteia, cu atât ne stabilim propria noastră identitate mai complet și mai lămurit. Si, în felul acesta, dăm un sens adecvat existenței noastre în cuprinsul vieții de comunitate etnică și morală. Ne integrăm în cultura și spiritualitatea românească și participăm la bucuriile ei și la procesul de creație al acesteia, pentru închegarea unitară a neamului, ca formă istorică de ființare.

Exilul este parte din întregul național, și dispune de libertate, ca o condiție primară a creației autentice de cultură. Nimeni, deci, nu ne poate depărta de Eminescu, afară de propria noastră nevrednicie.

Comunitățile românești din exil care au luat parte la omagierea poetului cu ocazia centenarului morții, au făcut un act de cultură majoră, căci s'au integrat valorilor morale ale formelor lor de existență comunitară. Comunitățile românești din exil, nu sunt simple forme sociale de trăire, ci forme de trăire, întemeiate pe valori morale, spirituale și naționale. Ele reprezintă o cultură națională, adică o constiință a originii, a tradițiilor și a idealurilor; ele reprezintă o desfășurare de viață istorică, de devenire a acestei conștiințe de identitate etnică și culturală.

Pretutindeni, unde a fost omagiat Eminescu, s'a actualizat cultura românească și s'au revărsat izvoarele ei bogate de viață, de idei și perspective. In felul acesta s'au putut observa și înțelege tensiunile creatoare ale comunităților românești și țăriile ființării naționale.

Eminescu a reamintit tuturor permanențele românești și a ajutat tuturor să-și legitimeze, propria lor identitate în această înstrăinare de țară, pe care o trăiesc exilații.

Sub cupola imensă a gândului și a sufletului eminescian, exilații români se pot aduna fără constrângere, ci prin firescul însuși al istoriei, la împărtășirea din tainele culturii naționale.

Prin omagierea lui Eminescu, în cadrul centenarului morții sale, exilații români, s'au cuminecat cu sfințenia existenței naționale și au deschis noi orizonturi pentru aspirațiile neamului românesc. In felul acesta, opera lui Eminescu a devenit o comoară națională, un punct de sprijin pentru gândurile noastre, pentru faptele și idealurile noastre.

Eminescu este al tuturor, al tuturor Românilor care și-au păstrat, în exil, curățenia sufletească și se vor parte din întegrul românesc. Nimeni nu trebue să-l revendice pe Eminescu, numai el are dreptul să revendice pe acei pe care-i prețuieste, prin criteriile de autenticitate românească, pe care le-a încrustat în opera lui.

Omagierea lui Mihail Eminescu, în exil a însemnat o nouă legitimare a acestui exil, și un nou legământ de credință și luptă pentru "ideea românească".

NOTE SI COMENTARII

"LOCUINȚE NOI, MODERNE"

Așa se întitulează articolul din "Scînteia" din 7 Aprilie 1989, publicat pe prima pagină și semnat de o oarecare Rodica Serban, având drept supratitlu: "O măreață, istorică înfăptuire a poporului, pentru popor".

Aflăm astfel că: "...un sfert din populația globului, deci mai mult de un miliard de ființe umane, nu beneficiază de acest drept esențial".

O fi așa cum gălsuieste dânsa, dar iată, noi, care am trait în România dintre cele două războaie mondiale, n'am văzut oameni dormind pe străzi sub cerul liber, în afară de câțiva bețivi cerșetori, cărora nu le era drag lucrul, traind de azi pe mâine, din mila unuia sau altuia.

Spune mai departe dânsa că:"...accesul la o locuință convenabilă este un drept fundamental al omului", și noi îi dăm perfectă dreptate. Ne întrebăm însă, cât de "convenabile" sunt locuințele noi și zise cu emfază "moderne" construite cum ni se spune: "După Congresul al XI-lea al partidului"? Ce fel de conveniență poate fi aceea, când trebue să faci uz de o bucătărie comună, ca să nu mai vorbim de o baie sau W.C., utilizate și de alți locuitori din etajul respectiv, dacă trăiesc în blocurile prefabricate ale regimului Ceaușescu! Realitate constatată de ziriaștii străini și descrisă în presa mondială, de multe ori cu puțin umor. Se întreba nu de mult unul dintre vizitatorii României: "ce te faci dacă te taie la stomac și găsești ușa W.C. ului încuiată pe dinlăuntru!"

Despre această situație biologică, Rodica Serban nu suflă nici un cuvânt, dânsa trăind se vede într'o lucuință cu adevărat "modernă", destinată scribilor dela "Scînteia". Fiindcă în România, să fim înțeleși, există doar două clase de cetățeni: "nomenclatura", adică clasa de elită a comuniștilor care se lăfăiesc și huzuresc în bine, și "prostimea" - cum o crede nea Nicu-care taie frunze la câini, ducând greul și amarul. Dar să-l ferească Dumnezeu de răzbunarea "prostimii", când îi va ajunge cuțitul la os și va cere capul responsabilului, căci îndură omul cât poate, dar și îndurarea își are limitele ei.

Ni se spune în acest articol că "România se situează pe unul din primele locuri din lume în ce privește ritmul și volumul construcțiilor de locuințe", că..."In prezent, 82 la sută din cetățenii țării locuiesc în case noi"...

Să vedem însă, cum este privit "ritmul și volumul" acestor construcții de către un ziarist imparțial, și anume Dl. G.Y. Gruansky, în revista de turism "Traveler", din luna Aprilie a acestui an, deci exact luna în care apărea la București articolul lăudăros cu privire la aceste "locuințe noi, moderne". Citâm: "...mai mult de șapte mii de sate au fost sau vor fi dărâmate pentru a da loc la locuințe prefabricate de beton, cu pereții subțiri, unele din ele cu bucătării comune și W.C. uri în afară de corpul clădirii în loc de a fi individuale"...

Dar nici despre asta, Rodica Serban nu găsește nici un cuvânt de spus, în schimb în articolul kilometric ce-l semnează, ne spune de "politica științifică" a "mult prea iubitului" - de "teza științifică a construirii socialismului", de "dezvoltarea multilaterală și modernizarea țării"... Lucruri pe care orice om cu scaun la cap știe că un fost ucenic de cizmar, nu este în stare să le realizeze, oricât de talentat ar fi. Ceaușescu fiind "supra-om", la el totul e posibil. Chiar să scoată apă din pietre seci.

"Cu fiecare an, cu fiecare cincinal au fost înlăturate urmele distrugerilor provocate de război" spune Rodica Serban, când capitala țării, arată mai rău decât Hiroșima distrusă de bomba atomică. Asta se datorește desigur "politici științifice" a partidului condus de Ceaușescu, care în ura-i dementă față de tot trecutul neamului, încearcă pe orice cale să-i taie rădăcinile ce-l leagă de moștenirea lui istorică, cu un trecut "Geniul Carpaților" -cum îl numește în batjocură ziaristul francez Bernard Lecomte în revista "L'Express" din 14 Aprilie 1989, vrea cu orice chip, ca totul să înceapă cu el și dela el și să arate că în trecut n'a existat nimic de luat în seamă.

Acest vis, această "utopie comunistă" de a crea un "om nou" pe calapodul marxist, este însă departe de realitățile de azi ale istoriei noastre, lucru pe care ucenicul de pantofar n'o poate pricepe și n'o poate înțelege în mintea lui puțină. Dar nu asta ne miră. Ceea ce ne miră este simplul fapt că scribii dela "Scînteia" nu-și dau seama că marxismul a fost depășit de istorie fiind o relicvă de muzeu astăzi și că România a rămas mult în urma Poloniei și Ungariei, care merg cu pași energici spre adevărata democrație. Ba chiar în Rusia, trăim o trezire la realitate.

Dar, ce nu face omul, pentru o bucată de pâine mai albă!

Nicolae NOVAC

CUVÂNTUL ROMÂNESC
THE ROMANIAN VOICE

ISSN 0706-8366

Redacția și administrația:

P.O. BOX 4217
STATION D.
HAMILTON, ONTARIO
L8V 4L6
CANADA
TELEPHONE:
(416) 387-1832